

GDYŃSKA GRUPA URBANISTYCZNA s.j.

Mariusz Fudala, Tomasz Płocke

81-305 Gdynia, ul. Poznańska 10

NIP: 586-20-29-659

ggu.fudala@gmail.com

PLAN OGÓLNY GMINY WOLANÓW

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

 GDYŃSKA GRUPA URBANISTYCZNA s.j.
Mariusz Fudala, Tomasz Płocke
81-305 Gdynia, ul. Poznańska 10
NIP 586-20-29-659, Regon 191964050

Zespół Autorski:

mgr inż. arch. Mariusz Fudala

– główny projektant planu uprawnienia urbanistyczne nr 1609

mgr inż. arch. Tomasz Płocke

– uprawnienia budowlane do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń nr 01/Gd/00

Tymoteusz Lachowicz – projektant, opracowania komputerowe GIS

inż. Igor Mańkowski – projektant, opracowania komputerowe GIS

mgr inż. arch. Karolina Rybińska – projektant

mgr Sebastian Rybiński – projektant

inż. Joanna Czarnecka – projektant

mgr Anna Szczypińska-Woźniak – projektant

Marzec 2026

SPIS RZECZY

1. WPROWADZENIE.....	5
1.1 Zespół autorski	5
1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania	5
1.3 Cel opracowania.....	6
1.4 Zakres opracowania	7
1.5 Uwagi wstępne	9
1.6 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	11
1.7 Materiały wejściowe	12
2. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA TERENU OBJĘTEGO PLANEM.....	13
2.1 Użytkowanie i charakterystyka zainwestowania terenu	13
3. CECHY I STRUKTURA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	18
3.1 Jednostki fizycznogeograficzne, ukształtowanie terenu	18
3.2 Budowa geologiczna, gleby.....	19
3.3 Hydrografia, wody powierzchniowe i podziemne	21
3.4 Złoże kopalin, obszary i tereny górnicze	26
3.5 Warunki klimatyczne.....	30
3.6 Elementy biotyczne- szata roślinna i świat zwierzęcy.....	33
4. ŚRODOWISKO KULTUROWE I KRAJOBRAZ.....	34
4.1 Walory środowiska kulturowego	34
4.2 Walory krajobrazowe i przyrodnicze, powiązania obszaru opracowania z otoczeniem	38
5. DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	46
6. PRAWNA OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU, INNE UWARUNKOWANIA PRAWNE	75
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM	82
8. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO ...	84
9. ZAPISY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOLANÓW.....	88
10. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	90
11. PROGNOZA ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU PLANU OGÓLNEGO	94
12. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	95
12.1 Cel opracowania projektu planu ogólnego	95
12.2 Ustalenia projektu planu ogólnego	96
12.3 Powiązanie ustaleń projektu planu ogólnego z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym	108
12.4 Istotne dla projektu planu ogólnego zapisy zawarte w ustawach	116
12.5 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego	117
13. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA I ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU	118
13.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby.....	118
13.2 Oddziaływanie na warunki podłoża	118
13.3 Oddziaływanie na warunki wodne	119
13.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000	121
13.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery, klimat lokalny i akustyczny.....	122
13.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	123
13.7 Oddziaływanie na ludzi	124
13.8 Oddziaływanie na krajobraz.....	124

13.9	<i>Oddziaływanie na zasoby naturalne</i>	125
13.10	<i>Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne</i>	125
13.11	<i>Podsumowanie</i>	125
14.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	128
15.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	128
16.	ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	128
17.	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	129
18.	STRESZCZENIE	131

1. WPROWADZENIE

Ocena wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko jest obarczona wysokim stopniem niepewności. Charakter potencjalnych oddziaływań może nie być zależny bezpośrednio od ustaleń planu ogólnego. Ciągłe nie są także rozpoznane do końca konsekwencje działalności człowieka w środowisku. Prognoza wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko z samej swojej istoty zawiera więc oceny hipotetyczne, oparte bardziej na prawdopodobieństwie i zasadach logicznego wnioskowania niż konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń. Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko (także sytuacje awaryjne), pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku

do późniejszych etapów projektowania inwestycji, wskazując, jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań. Na etapie projektu planu ogólnego sygnalizuje się dopiero możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one nie wystąpić lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania dopuszczonych przedsięwzięć. Prognoza może też wskazać preferowane z punktu widzenia ochrony środowiska sposoby realizacji planu ogólnego oraz działania, których nie można zawrzeć w ustaleniach planu ze względu na jego specyfikę prawną.

Sporządzenie planu ogólnego gminy – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) – ma na celu przede wszystkim, w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie:

- stref planistycznych,
- gminnych standardów urbanistycznych,

oraz dodatkowo określenie:

- obszarów uzupełnienia zabudowy,
- obszary zabudowy śródmiejskiej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

1.1 Zespół autorski

Zespół Autorski:

mgr inż. arch. Mariusz Fudala
mgr inż. arch. Tomasz Płocke
Tymoteusz Lachowicz
inż. Igor Mańkowski
mgr inż. arch. Karolina Rybińska
inż. Joanna Czarnecka
mgr Anna Szczypińska-Woźniak

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

- Uchwała Rady Gminy Wolanów Nr LXIX/506/2024 z dnia 19 kwietnia 2024 r. w sprawie

przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Wolanów;

- Umowa na opracowanie projektu planu ogólnego gminy Wolanów, na zlecenie Gminy Wolanów;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.3 Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest oszacowanie wpływu na środowisko ustaleń planu ogólnego. Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem planu ogólnego, jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla stanu środowiska i zdrowia ludzi poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na biofizyczne i zdrowotne komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie planu,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu planu ogólnego celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- pełne poinformowanie podmiotów planu ogólnego, tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organa samorządu o skutkach wpływu ustaleń planu ogólnego dla środowiska przyrodniczego.

Zadanie to wymaga interdyscyplinarnej analizy procesów i zjawisk zachodzących w środowisku, przy uwzględnieniu zmian w szeroko rozumianym otoczeniu (niezwiązanym z planem), na które składa się system prawny, postęp cywilizacyjny i techniczny, zachowania i przemiany świadomości społeczności lokalnej itp.

Analizy przeprowadzone w ramach prognozy oparto na założeniach, że stanem odniesienia dla prognozy są:

- istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu, określony w podstawowym opracowaniu ekofizjograficznym,
- ustalenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wolanów,
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej. Kolejnym krokiem jest analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajądą skutek realizacji ustaleń planu ogólnego. Etapem końcowym jest ocena skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń planu ogólnego oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, wynikających z troski o osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

W prognozie oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego uwzględniono:

- uwarunkowania przyrodnicze wynikające ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

- uwarunkowania przyrodnicze wynikające z podstawowego opracowania ekofizjograficznego;
- ocenę zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru objętego planem ogólnym i terenów przyległych;
- ocenę charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku obszaru włączonego w granice projektu planu ogólnego oraz terenów bezpośrednio przyległych;
- ocenę odporności środowiska na degradację oraz zdolność do jego regeneracji;
- ocenę zachowania walorów krajobrazowych;
- prognozę dalszych zmian w środowisku przy aktualnym jego użytkowaniu;
- uwarunkowania ekofizjograficzne i szczegółowe wytyczne do projektu planu ogólnego;
- wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- ocenę oddziaływań powodowanych realizacją ustaleń analizowanego planu ogólnego na obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Prognoza zostanie przedłożona do publicznego wglądu wraz z projektem planu ogólnego. Przyjęty uchwałą przez Radę Gminy Wolanów plan ogólny będzie przepisem gminy, obowiązującym po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

1.4 Zakres opracowania

Plan ogólny obejmuje obszar położony w granicach administracyjnych gminy wiejskiej Wolanów. Gmina Wolanów położona jest w zachodniej części Równiny Radomskiej, w zachodniej części województwa mazowieckiego, w północno- zachodniej części powiatu radomskiego.

Administracyjnie gmina Wolanów obejmuje obszar o powierzchni ok. 83 km². W skład gminy Wolanów wchodzi 28 miejscowości wiejskich znajdujących się w 23 sołectwach.

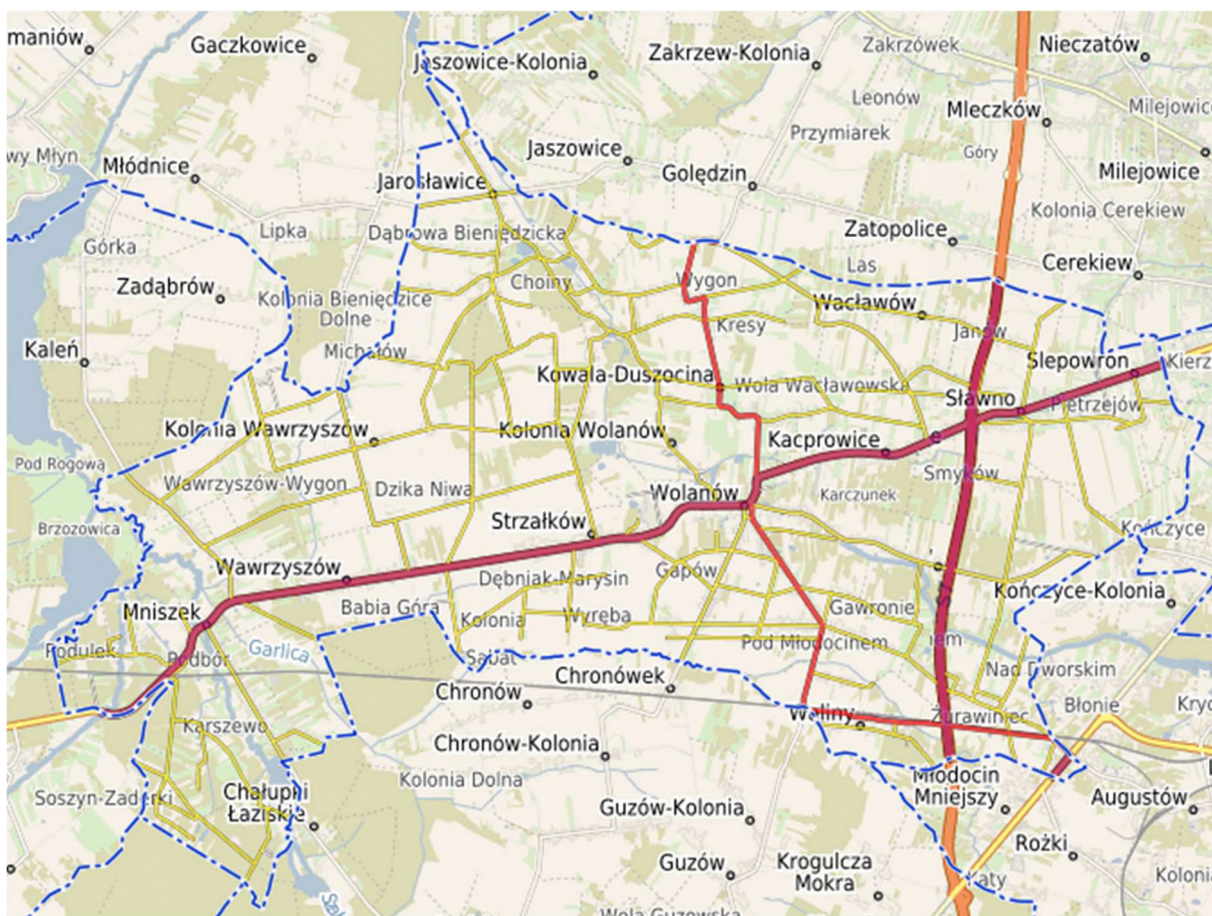
Gmina Wolanów graniczy z 7 gminami:

- na zachodzie – z gminą Wieniawa;
- na północnym – zachodzie – z gminą Przytyk;
- na północy – z gminą Zakrzew;
- na wschodzie – z gminą miastem Radom;
- na południowym - wschodzie – z gminą Kowala-Stępcina;
- na południu – z gminą Orońsko;
- na południowym - zachodzie – z gminą Szydłowiec.

Położenie Gminy Wolanów w układzie gmin sąsiednich

Źródło: Program Rewitalizacji dla Gminy Wolanów na lata 2016 - 2023

Gmina Wolanów na tle sieci komunikacyjnej

Źródło: <https://wolanow.e-mapa.net/>

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

W dniu 24 września 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), w której to głównym założeniem jest wprowadzenie nowego aktu planowania przestrzennego jakim jest plan ogólny gminy. Plan ogólny docelowo zastąpić ma studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, które z mocy ustawy utraci moc w dniu 31 grudnia 2025 r. Swoim zasięgiem obejmować będzie cały obszar gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

Plan ogólny będzie podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny stanowić będzie akt prawa miejscowego.

Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego gminy Wolanów rozpoczyna procedurę planistyczną określoną w art. 13i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.).

Przedmiotem opracowania planu będzie zmiana warunków i zasad zagospodarowania działek w kierunku dostosowania do aktualnych potrzeb rozwojowych Gminy, a także aktualizacja zapisów planów w celu ustalenia nowych zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym: zmiana warunków zagospodarowania nieruchomości wraz ze zmianą przeznaczenia niektórych terenów. Przewidywane rozwiązania planistyczne nie będą naruszać kierunków rozwoju przyjętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów oraz w aktualnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1.5 Uwagi wstępne

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem obowiązującej procedury prowadzącej do zatwierdzenia planu ogólnego, zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego jest objęta procedurą przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dział IV – *strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, rozdział 1 - dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko*;

Art. 46. - *przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:*

1) *konceptji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego.*

Zakres prognozy został określony w art. 51 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

1. *Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.*

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wołanów

2. Prognoza oddziaływania na środowisko, 1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52.1. Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: *Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem,*

2. *W prognozie oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.*

W świetle obowiązującej Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 53) *Organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, uzgadnia z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dokonuje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o uzgodnienie.*

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy Wolanów został uzgodniony z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo nr WOOŚ-III.411.348.2024.ET z dnia 23.10.2024r.) oraz z Powiatową Stacją Sanitarno -Epidemiologiczną w Radomiu (pismo nr ZNS.740.2.8.2024 z dnia 04.10.2024r.).

W niniejszym opracowaniu uwzględniono powyższe wymagania dostosowując zakres przedstawionych problemów do specyfiki projektu planu ogólnego (szczegółowość dokumentu, cechy środowiska i planowane funkcje).

1.6 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego zawiera charakterystykę struktury i stanu środowiska, przedstawia istotne z punktu widzenia ochrony środowiska ustalenia projektu planu oraz ocenia oddziaływanie projektu planu na środowisko, a także określa sposoby łagodzenia ewentualnych zagrożeń powodowanych przez planowane zagospodarowanie. Opracowanie zakończone jest syntezą uwzględniającą wnioski dotyczące realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

W opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano następujące metody prognozowania:

- analiza dostępnych materiałów kartograficznych i literatury, w tym raportów stanu środowiska opracowanych dla poszczególnych zagadnień,

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

- diagnozy stanu środowiska w oparciu o prace terenowe i zebrane wcześniej materiały,
- identyfikacja obszarów problemowych wymagających szczególnego rozpatrzenia,
- analogia do podobnych terenów, o podobnym zainwestowaniu, itp.

Zapoznano się z zapisami obowiązujących planów miejscowych oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w zakresie przeznaczenia analizowanych terenów oraz uwarunkowaniami przyrodniczymi, które decydowały o przeznaczeniu poszczególnych ich fragmentów. Przeprowadzono wizję terenową obszaru objętego projektem planu ogólnego, obejmującą m.in. elementy środowiska przyrodniczego.

Podstawą prognozowania skutków realizacji ustaleń planu ogólnego była szczegółowa analiza jego zapisów pod kątem zmian przestrzennych zmierzających do lokalizacji nowych lub modyfikacji istniejących źródeł oddziaływania na środowisko. Następnie identyfikowano poszczególne czynniki oddziaływania na środowisko związane z wprowadzeniem zmian w strukturze funkcjonalno- przestrzennej obszaru objętego planem. Przy ustaleniu ich potencjalnego oddziaływania na środowisko wykorzystano dotychczasowe doświadczenia empiryczne i dane z literatury.

Oceniając planowane przeznaczenie terenu odnoszono je do stanu zachowania poszczególnych elementów środowiska, ich odporność na zmiany i przekształcenia. Szczególną uwagę zwrócono na jednoznaczność zapisów, które decydować będą o jakości środowiska i standardy zamieszkiwania na tych terenach. Starano się ocenić poszczególne oddziaływania w różnym czasie ich trwania, co pozwoliło na w miarę precyzyjne określenie i wskazanie środków łagodzących lub niwelujących skutki powstałych zmian w środowisku.

1.7 Materiały wejściowe

Prognoza została opracowana w oparciu o:

- projekt planu ogólnego opracowany przez Gdyńską Grupę Urbanistyczną w lutym 2025 roku,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów,
- Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne gminy Wolanów na potrzeby planu ogólnego,
- stosowne akty prawne,
- dokumenty strategiczne,
- obowiązujące plany miejscowe wraz prognozami oddziaływania na środowisko dla terenów w granicach gminy Wolanów,
- wizję terenową obszaru objętego ustaleniami planu ogólnego,
- dokumentację fotograficzną, zdjęcia lotnicze, źródła kartograficzne,
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.),
- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 czerwca 2017 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2017 r., poz. 1416 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2380),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

2. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA TERENU OBJĘTEGO PLANEM

2.1 Użytkowanie i charakterystyka zainwestowania terenu

Wolanów to gmina wiejska położona w zachodniej części województwa mazowieckiego, w północno- zachodniej części powiatu radomskiego.

Administracyjnie gmina Wolanów obejmuje obszar o powierzchni ok. 83 km². Gmina Wolanów graniczy z gminami: Wieniawa, Przytyk, Zakrzew, miastem Radom, Kowala-Stępcina, Orońsko, Szydłowiec.

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne zapewniają gminie przebiegające drogi: krajowa Nr 12 Radom – Łódź, droga ekspresowa S7 relacji Warszawa – Skarżysko-Kamienna. Przez gminę Wolanów przebiega również droga wojewódzka nr 733 Zakrzew-Wolanów-Kowala-Skaryszew oraz linia kolejowa Radom – Łódź.

Analizowany obszar ma charakter typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują ok. 80% powierzchni, lasy i zalesienia 13%, a wody ok. 2% (źródło: EGiB). Użytki rolne stanowią grunty o stosunkowo wysokiej klasie bonitacyjnej. Dominują małe i średnie gospodarstwa rolne. Wśród największych zakładów produkcyjno-przemysłowych i usługowych można wymienić:

- DAKMET - Wolanów - produkcja śrub, nakrętek, wkrętów, konfirmantów, drutu, nitów,
- FIGAND - Wawrzyszów - zakład mleczarski,

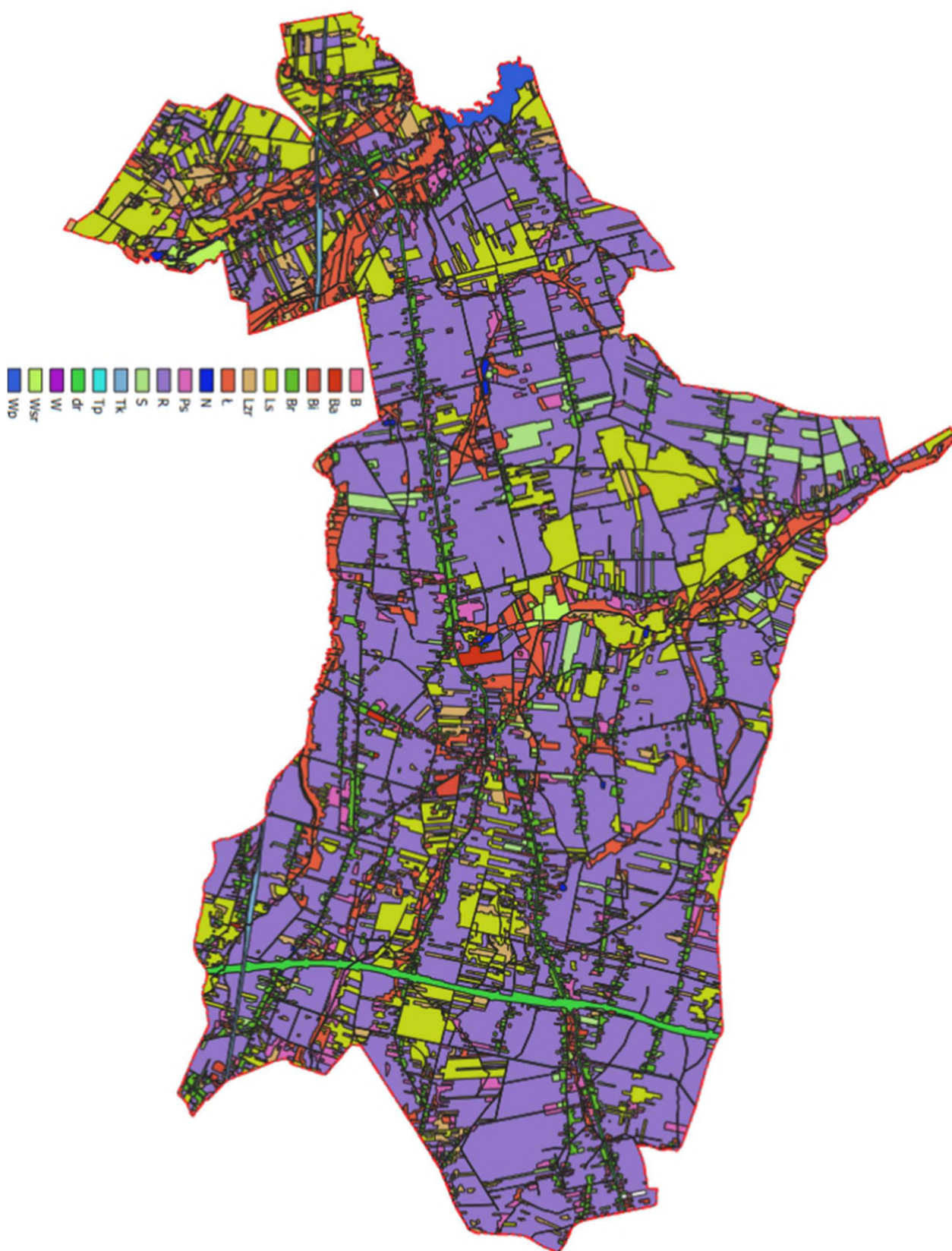
Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

- PIERROT - Wawrzyszów - wydobycie wody źródlanej z własnego ujęcia i produkcja na jej bazie napojów gazowanych i niegazowanych,
- PIPE-LIFE - Strzałków - produkcja i hurt rur z tworzyw sztucznych, kolumn wodnych, sprzętu hydraulicznego i CO,
- PRYMUS-AGD - Kowalanka - hurtownia i sieć sklepów artykułów gospodarstwa domowego,
- STALMONTAŻ - Młodocin Większy - budownictwo przemysłowe, budowy dróg, mostów, budynki użyteczności publicznej, drogi, autostrady, obwodnice,
- TERM-OIL - Wolanów - stacja paliw,
- Zakład Syntezy - Kowalanka - produkcja i sprzedaż lakierów i rozpuszczalników dla przemysłu meblarskiego.

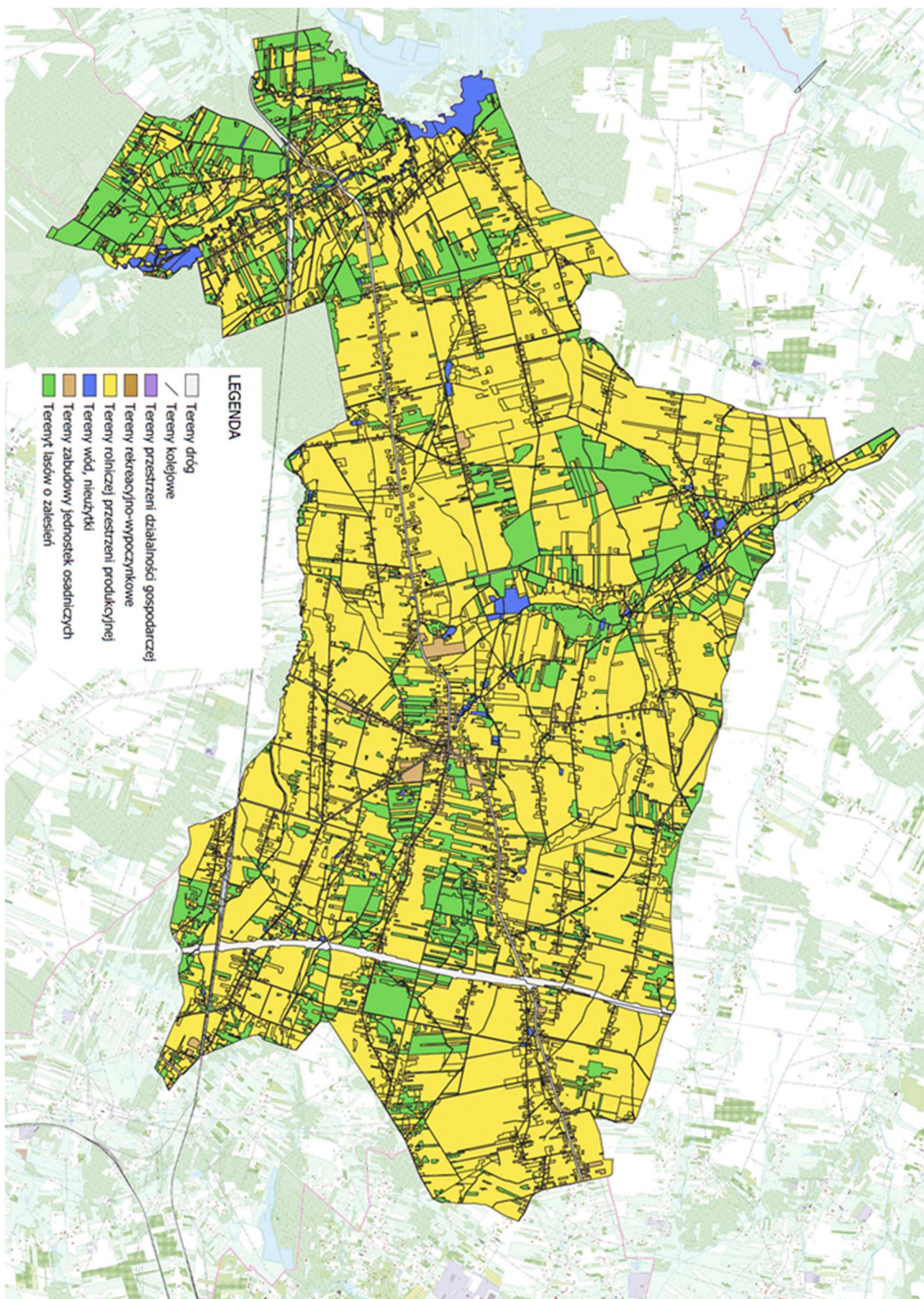
Funkcjonowanie systemu osadniczego zapewnia ukształtowany układ komunikacyjny i infrastruktury technicznej.

Układ przestrzenny gminy charakteryzuje się ogólną harmonią, miejscowo zakłóconą przez rozproszenie struktur osadniczych. Przez obszar gminy przebiega fizjograficznie droga krajowa nr 7, jednak krajobraz w dużej mierze zachował swoje naturalne cechy. Wsie mają charakterystyczny, dawny pasmowy układ z widocznym rozproszeniem zabudowy. Dominuje zabudowa jednorodzinna w układach wolnostojących oraz zagrodowa, choć funkcja rolnicza gospodarstw stopniowo zanika. Nadal występuje zabudowa siedliskowa oddalona od zwartej zabudowy wsi, a w kilku miejscach pojawiła się zabudowa o charakterze produkcyjno-przemysłowym.

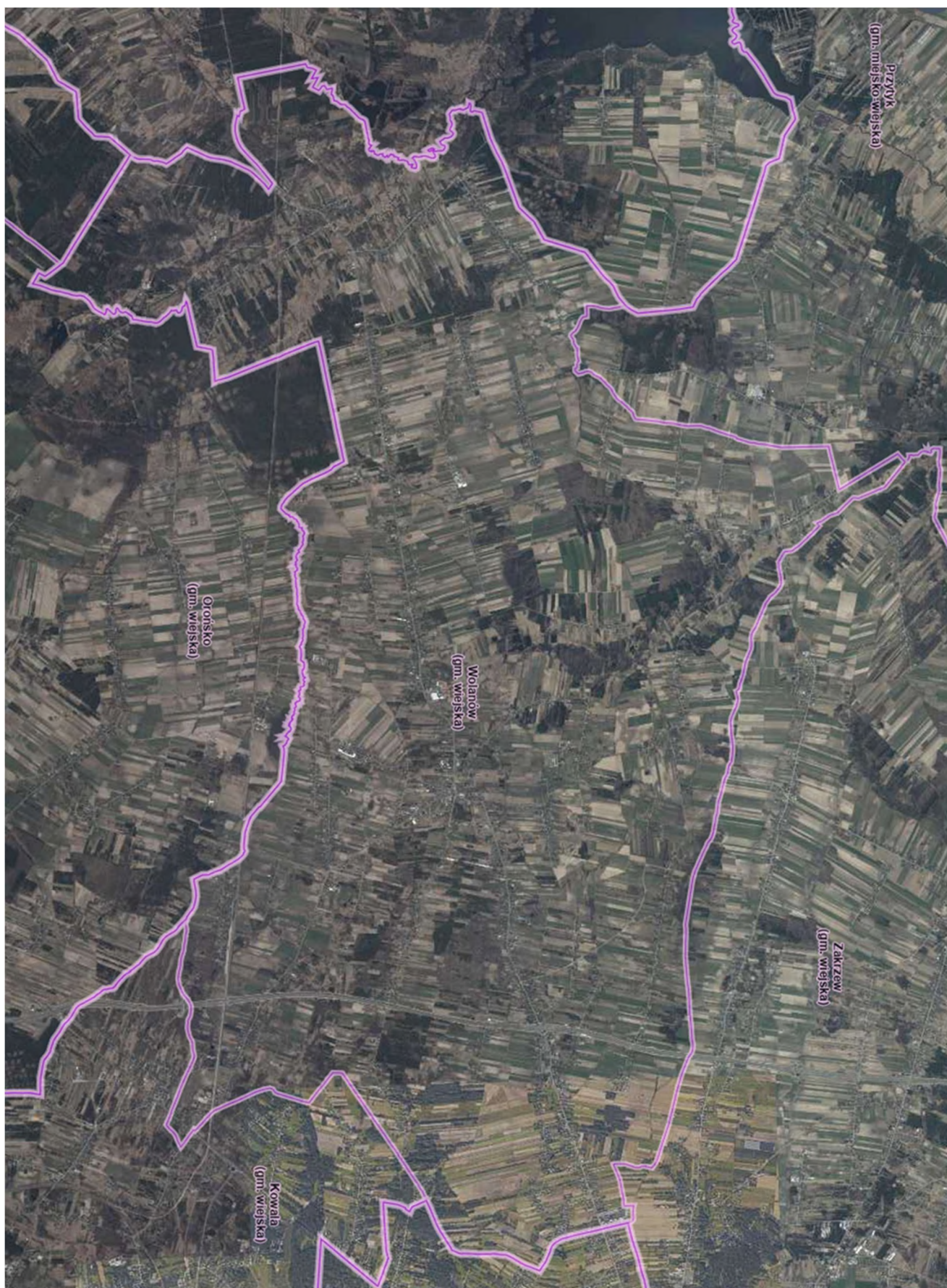
Istniejąca struktura osadnicza powinna wyznaczać kierunki dalszego rozwoju zgodnie z zasadami określonymi w Studium, przy jednoczesnym dbaniu o zachowanie walorów krajobrazowych. Choć na terenie gminy formalnie nie występują obiekty przyrodnicze objęte ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody, to ochroną planistyczną powinny być objęte elementy środowiska takie jak doliny cieków, oczka wodne, zalesienia i zadrzewienia.

Bilans głównych użytków na terenie gminy Wolanów

Schemat użytkowania terenów obszaru gminy Wołanów

Schemat użytkowania terenów obszaru objętego planem

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Otwory-i-punkty-badawcze>

3. CECHY I STRUKTURA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1 Jednostki fizycznogeograficzne, ukształtowanie terenu

Pod względem fizycznogeograficznym teren Gminy Wolanów znajduje się w prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego. Opisany obszar mieści się w podprowincji Nizin Środkowopolskich, w makroregionie Wzniesień Południowomazowieckich. W układzie mezoregionalnym wg Kondrackiego, gmina mieści się w zasięgu jednostki Równina Radomska. Całą powierzchnię gminy obejmuje Wysoczyzna Wolanowa, stanowiąca część Równiny Radomskiej.

Większość terenu charakteryzowanej jednostki jest płaska bądź lekko falista (wysokości wahają się od ok 150 do 205 m n.p.m.). Najwyższe wzniesienia występują w okolicach Karczonek Słowińskich. Falistość jest tu związana z płytko leżącym podłożem mezozoicznym, pojawiającym się także lokalnie (na południe od Strzałkowa) na powierzchni. Wyniosłości i obniżenia mają przebieg NW-SE i nawiązują do przebiegu kopalnych progów mezozoicznego podłoża. Powierzchnia wysoczyzny jest słabo rozczłonkowana przez doliny rzeczne i niewielkie dolinki.

Doliny rzeczne na obszarze gminy są płytkie i wypełnione aluwiami (osadami rzeczny). Cechują je szerokie i płaskie dna, wąskie listwy tarasów (lub ich zupełny brak) oraz nieczytelne w morfologii przejścia w wysoczyznę. Dna większych dolin omawianych rzek w znacznej części są wypełnione torfami. Są to torfy pokrywowe o miąższości rzadko przekraczającej 1 m.

Powierzchnia wysoczyzny urozmaicona jest niewielkimi zagłębieniami bezodpływowymi (w ich dnach znajdują się nieduże zbiorniki wodne lub podmokłości) oraz lokalnie wydymami. Spadki terenu na wysoczyźnie wynoszą na ogół 1-2 % i nie przekraczają 5 %. Jedyne krawędzie dolin mają miejscami spadki w granicach 5÷10 %.

Na rzeźbę ukształtowaną w sposób naturalny nałożone są formy rzeźby antropogenicznej. Są to wyrobiska oraz nasypy drogowe i kolejowe.

Przy udziale pracowników Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego – dr Jana Borzyszkowskiego, mgr inż. Małgorzaty Bidlasik i mgr inż. Izabeli Grzegorzczak – powstała nowa mapa podziału fizycznogeograficznego Polski. Mapa powstała w odpowiedzi na potrzebę dostosowania przebiegu granic do bardziej szczegółowych opracowań w większych skalach, w tym nowego narzędzia ochrony krajobrazu, jakim jest audyt krajobrazowy.

Efektom współpracy interdyscyplinarnego zespołu naukowego pod kierunkiem prof. Jerzego Solona z IGiPZ PAN jest zweryfikowany i zaktualizowany podział fizycznogeograficzny Polski.

Celem pracy było uszczegółowienie i doprecyzowanie przebiegu granic jednostek podziału fizycznogeograficznego Polski do skali 1:50 000, co wiązało się z analizą przestrzennego zróżnicowania środowiska oraz zebraniem opracowań z różnych ośrodków naukowych w spójną całość. Nowe granice zostały opracowane w oparciu o aktualne dane przestrzenne naszego kraju, w tym dane geologiczne, geomorfologiczne i wysokościowe.

Zgodnie z nowym podziałem fizycznogeograficznym Polski, obszar opracowania położony jest w zasięgu Równiny Radomskiej.

*Regiony fizyczno-geograficzne w rejonie obszaru opracowania
Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Mapy-geologiczne>*

3.2 Budowa geologiczna, gleby

Gmina Wolanów znajduje się w strefie granicznej pomiędzy odcinkiem lubelskim niecki brzeźnej a północno-wschodnią częścią mezozoicznego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich. Granicą pomiędzy wymienionymi jednostkami tektonicznymi jest linia Mogielnica-Ilża. Na wschód od wymienionej linii (niecka brzeźna) podłoże budują osady kredy dolnej i górnej (pod nimi znajdują się utwory jury górnej), zanurzające się ku wschodowi pod osady trzeciorzędu (paleogenu). Mezozoiczne obrzeżenie Gór Świętokrzyskich budują utwory w granicach gminy budują utwory jury. Osady mezozoiczne wykształcone są głównie w postaci skał węglanowych (kreda dolna wyróżnia się w znacznym stopniu osadami piaskowo-piaskowcowymi).

Na obszarze gminy podłoże czwartorzędu stanowi jura (na zachód od linii Mogielnica-Ilża) i kreda (na wschód) występujące w postaci zasypanych progów denudacyjnych. Obecność trzeciorzędu zaznaczona jest w postaci cienkich, niewielkich płatów o lokalnym zasięgu we wschodniej części gminy.

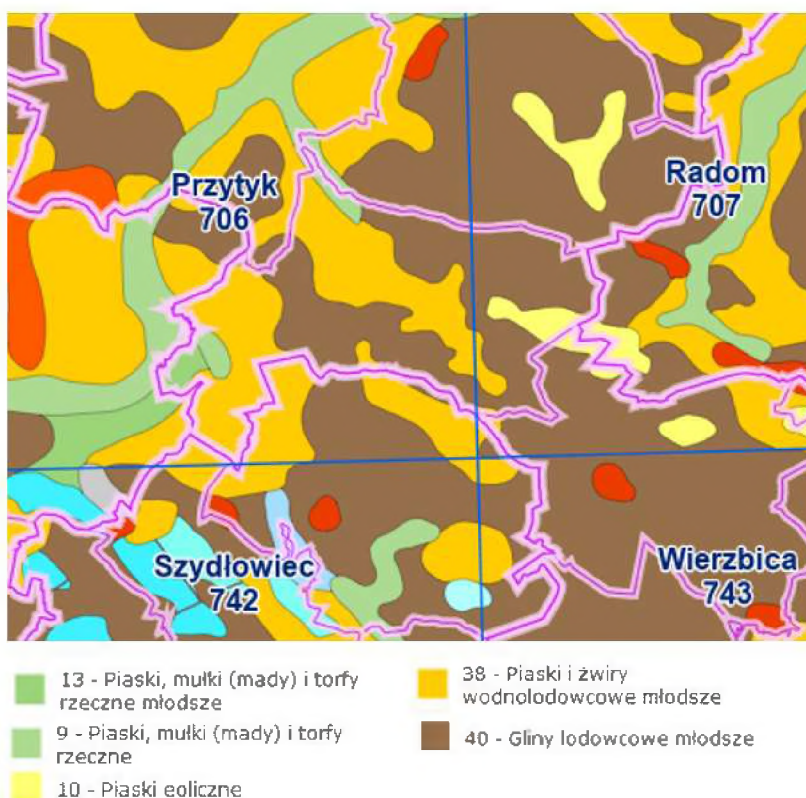
Utwory czwartorzędu, pokrywają całą powierzchnię gminy (z wyjątkiem niewielkiego odsłonięcia węglanowych skał kredowych na południe od Strzalkowa) i występują głównie w postaci glin zwałowych, lokalnie piasków i żwirów wodnolodowcowych, piasków eolicznych (w postaci wydmy i pól piasków przewianych), piasków i żwirów rzecznych, namulów i torfów.

Utwory plejstoceniowe, budujące powierzchnię obszaru wysoczyznowego (tzn. gliny zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe, piaski, żwiry i glazy moren czołowych i moren martwego lodu) są na ogół korzystne dla posadowienia budynków.

Utwory holoceniowe są słabonośne i na ogół nie nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków. Niekorzystne warunki podłoża budowlanego występują w wypełnionych osadami organicznymi i mulkami dolinach rzek Szabasówki, Radomki, Dobrzycy i innych mniejszych cieków, a także lokalnych obniżeniach w powierzchni wysoczyzny. Niewskazane są

również dla budownictwa utwory deluwialne (osady wymyte przez wody deszczowe i osadzone u podnóża stoków) występujące na niektórych odcinkach dolin. Tereny dolin i lokalnych obniżień charakteryzują się dodatkowo płytko występującymi (stałe lub okresowo) wodami gruntowymi, co jest także czynnikiem znacznie utrudniającym posadowienie budynków. Również drobnoziarniste piaski eoliczne (głównie wydmy), ze względu na ich słaby stopień zagęszczenia są niezbyt korzystne dla budownictwa.

Terenem o warunkach niekorzystnych dla budownictwa jest obszar zagrożony występowaniem zjawisk krasowych na południe od wsi Strzałków. Znajdują się tam na niewielkiej powierzchni wychodne węglanowych utworów kredowych.

*Budowa geologiczna w rejonie opracowania na podstawie mapy geologicznej
Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Mapy-geologiczne>*

Na procesy glebotwórcze ma wpływ szereg czynników, najważniejsze z nich to różnorodna budowa geologiczna, zróżnicowane ukształtowanie terenu, zmienne warunki wodne oraz działalność człowieka.

Odczyn gleb należy do najważniejszych ich cech, gdyż determinuje jej właściwości chemiczne, fizyczne i biologiczne. Nadmierna kwasowość gleb uprawnych wywołuje szereg niekorzystnych skutków zarówno z rolniczego, jak również z ekologicznego punktu widzenia. Zakwaszenie gleb znacząco obniża plony roślin uprawnych lub wręcz eliminuje udział wielu gatunków w zasiewach oraz negatywnie oddziałuje na aktywność mikroorganizmów glebowych. Uniemożliwia roślinom pobór wielu cennych składników odżywczych, niezbędnych w żywieniu ludzi i zwierząt (zwłaszcza magnezu, fosforu i molibdenu), ułatwia natomiast pobór pierwiastków i związków mogących być przyczyną licznych schorzeń (np. metali ciężkich). Poprzez wapnowanie można regulować i przywracać glebie

odczyn najbardziej zbliżony do wymagań uprawianych roślin. Zabieg ten w zasadniczy sposób decyduje o wielkości plonów i efektywności działania wszystkich pozostałych nawozów (Studzińska-Jakim 2002).

Na całym obszarze gminy przeważają gleby biellicowe, mniejsze powierzchnie pokryte są glebami brunatnymi i czarnymi ziemiami. Lokalnie, w dolinach rzek i obniżeniu terenu występują gleby hydrogeniczne (gleby organiczne szczególnie chronione). Najslabsze gleby (V i VI) klasa użytków rolnych należą do kompleksu żytnio-lubinowego i żytnio-ziemniaczanego słabego. Charakteryzują się trwałym lub okresowym niedoborem wilgoci i są ubogie w składniki pokarmowe. Na terenie gminy występują niewielkie powierzchnie gleb kompleksu pszennego dobrego. Jest to przewaga klasy III użytków rolnych. Gleby te cechują dobre stosunki wilgotnościowe. Nadają się pod wszystkie uprawy, głównie pod warzywnictwo i sadownictwo. Na niewielkich powierzchniach rozproszonych na terenie całej gminy wykształciły się gleby typu czarnych ziem. Są one wykorzystywane rolniczo jako grunty orne, jak i użytki zielone (w klasie III i IV).

Gleby organiczne stanowią doliny rzek: Garlicy, Dobrzyca oraz lokalne obniżenia terenu, które wykorzystywane są jako użytki zielone.

Gleby najwyższej jakości II-III klasy bonitacyjnej, a więc gleby chronione zajmują blisko 1 718 ha, co stanowi 20,72 % powierzchni gminy. Natomiast gleby słabe i bardzo słabe (klasa V i VI) zajmują 2 231 ha (26,92 % powierzchni gminy). Większe powierzchnie gleb chronionych (II-III klasy) znajdują się wzdłuż północno – zachodniej granicy gminy.

Gmina Wolanów znajduje się w łódzkiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej i radomsko-zwoleńskim regionie glebowo-rolniczym. Obszar ten cechują korzystne dla produkcji rolnej warunki klimatyczne i sprzyjająca rzeźba terenu.

Gmina posiada średnio-dobre warunki naturalne do produkcji rolnej. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Radomia wpłynęło na ukształtowanie kierunków produkcji rolniczej. Rozwinęła się między innymi produkcja artykułów żywnościowych przeznaczonych na bezpośrednie zaopatrzenie miasta (głównie warzywa i owoce, mleko, mięso, jaja).

3.3 Hydrografia, wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Omawiany obszar leży w obszarze dorzecza Wisły, w jej środkowym regionie. Zachodnią granicę gminy wyznacza rzeka Radomka, a jej dopływy przepływają bezpośrednio przez teren gminy: Szabasówka, Jablonica, Garlica i Dobrzyca. Na terenie gminy nie występują jeziora, a największy zespół zbiorników wodnych o powierzchni ok. 5 ha znajduje się we wsi Kolonia Strzałków.

Obszar gminy Wolanów znajduje się w całości w zlewni rzeki Radomki, która tworzy zlewnię cząstkową Wisły II rzędu. Obszar ten odwadniany jest, często za pośrednictwem stałych i okresowych cieków przez Jablonicę, Szabasówkę z Garlicą i Dobrzycę (która ma swoje źródła na terenie gminy). Działy wodne między zlewniami dopływów są niewyraźne.

Hydrografię tworzą wody powierzchniowe, które występują w postaci obiektów liniowych, obszarowych i punktowych. Obiekty liniowe są to ciekі powierzchniowe, tzw. wody płynące, wody obszarowe natomiast to zbiorniki wodne, czyli tzw. wody stojące, obiekty punktowe – to różnego rodzaju wypływy wód podziemnych.

Na hydrografię składają się następujące rzeki: Radomka, Jablonica, Szabasówka, Garlica, Dobrzyca, Cerekwianka i Kosówka. Rzeki te tworzą system rzeczny, w którym Radomka uchodzi za rzekę główną. Długość sieci rzecznej wynosi 43 km. Występują tu także ciekі sztuczne, czyli rowy melioracyjne wraz ze źródłiskami.

Do zbiorników naturalnych na terenie gminy Wolanów należą stawy. Znajdują się one w:

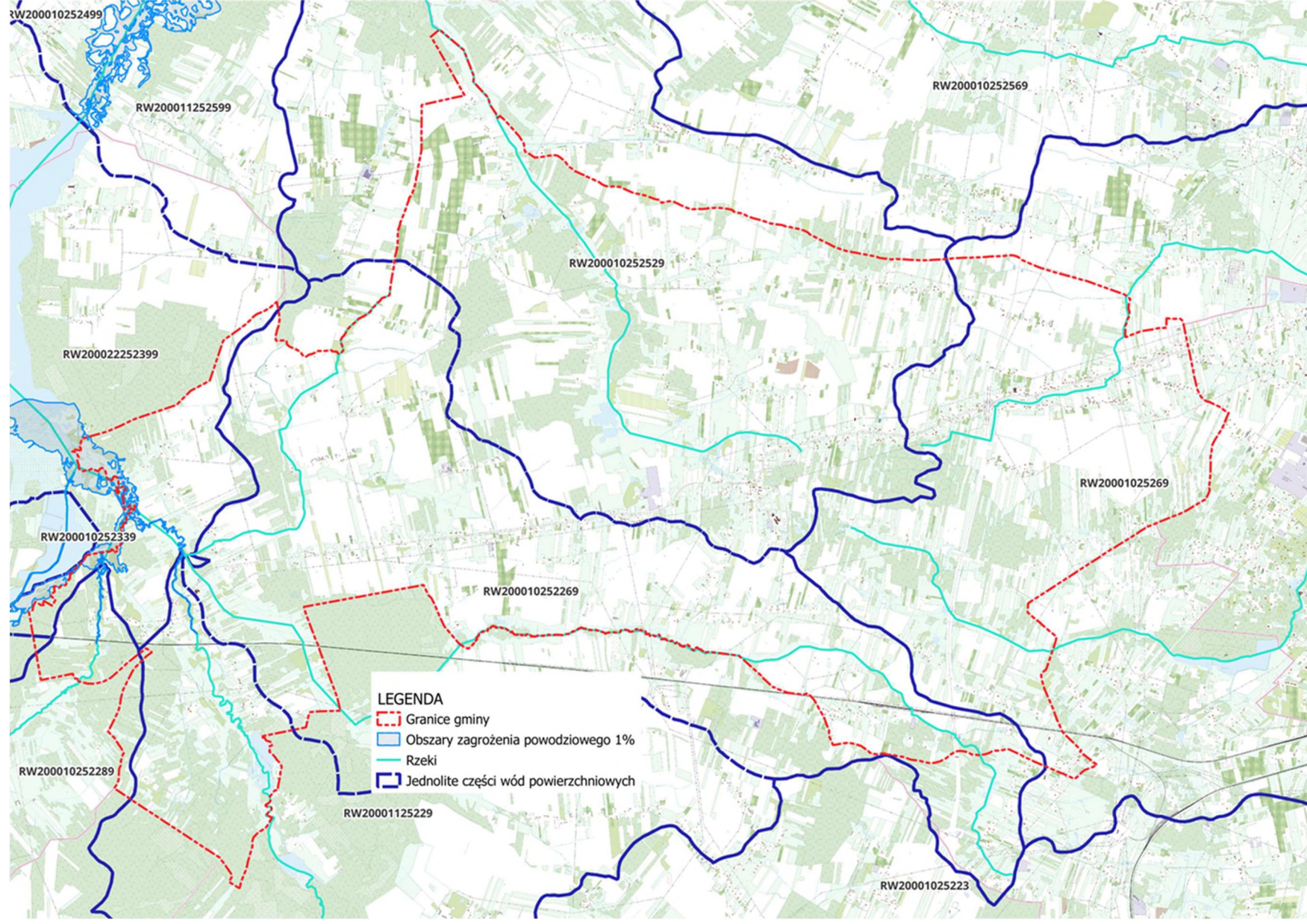
- Kolonia Wolanów – 4 stawy o powierzchni ogólnej 1.20 ha,
- Kolonia Wolanów – staw o powierzchni 0.40 ha,
- Kolonia Wolanów – staw o powierzchni 0,40 ha,
- Zabłocie – staw o powierzchni 0,50 ha,
- Zabłocie staw o powierzchni 0,50 ha,
- Obręb Bieniędzice – stawy o powierzchni ogólnej 3 ha,
- Jarosławice – staw o powierzchni 0,50 ha,
- Strzałków – staw o powierzchni 0,60 ha,
- Wspólnota Wiejska Sławno – staw o powierzchni 0,60 ha,
- Franciszków – staw o powierzchni 0,40 ha.

Częściowo na terenie gminy Wolanów znajduje się zbiornik Domaniów o łącznej powierzchni 500 ha i pojemności 13 mln m³, który zasilają wody rzeki Radomki. Wydajność ze studni od 0,25 do 1,45 l/s.

Dna dolin rzecznych są często płaskie i zabagnione. Stawy o powierzchni ok. 25 ha znajdują się w dolinie Dobrzycy. Na mniejszych strumieniach, m.in. Bieniędzicach, występują stawy młyńskie i retencyjne. Na wysoczyznach morenowych i pośród wzniesień stref akumulacji czolowomorenowej są nieliczne przypadki małych jeziorek - „oczek”. Jeziorka te reprezentują obecnie schyłkowe stadium rozwojowe, są w znacznym stopniu zatorfione i zamulone.

Większe obszary pozbawione sieci wodnej występują w rejonie wsi Kowala Duszocina.

We wschodniej części gminy, wskutek obniżenia się poziomu wód gruntowych, górne odcinki dolin odwadniane są tylko okresowo.

Jednolite części wód powierzchniowych w granicach opracowania

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpPGW

W granicach opracowania wyodrębniono następujące JZWP (zgodnie z danymi GIOŚ):

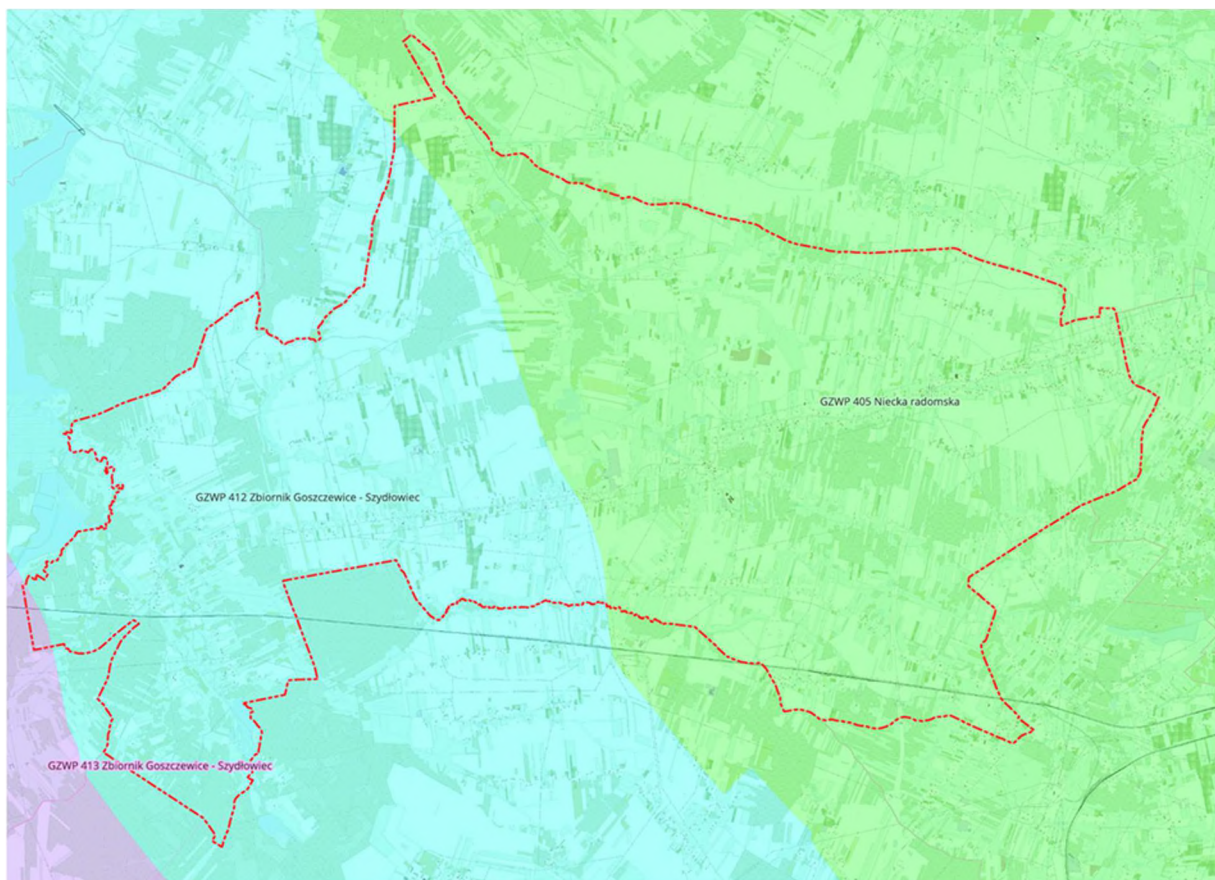
- RW200010252529 - Dobrzyca,
- RW200010252269 - Garlica,
- RW20001025269 - Mleczna,
- RW200010252289 - Jablonica,
- RW20001125229 - Szabasówka od Kobyłki do ujścia,
- RW200010252339 - Radomka do zb. Domaniów,
- RW200022252399 - zb. Domaniów.

Wody podziemne

Na terenie gminy znajdują się dwa główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP):

- GZWP nr 412 – Zbiornik Goszczewice- Szydłowiec, obejmujący całą gminę (zbiornik krasowo-porowo-szczelinowy),
- GZWP nr 405 – Niecka Radomska (zbiornik porowo- szczelinowy).

Niewielki wschodni fragment gminy (patrz rys. poniżej) jest zlokalizowany w zasięgu GZWP nr 413 Goszczewice- Szydłowiec (zbiornik krasowo- porowo-szczelinowy).

Zbiorniki GZWP na tle granicy gminy Wolanów

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Wody-podziemne>

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych Gmina Wolanów znajduje się w JCWPd nr GW200087 oraz nr GW200086 obszaru dorzecza Wisły¹, region środkowej Wisły. Podział obowiązujący w latach 2022-2027 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły²-Dz.U.2023.300 (<https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>).

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Numer JCWPd	87
Kod JCWPd	GW200087
Powierzchnia JCWPd [km2]	2098.93
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Radomiu
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Kielcach, RDOŚ w Lublinie, RDOŚ w Warszawie
Obszar bilansowy	Wisła (P) od ujścia Sanny do ujścia Wieprza. Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej wyłącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie, Radomka
Rejony wodnogospodarcze	Zlewnia Zagożdżonki wraz z przyległą zl. Wisły, Zlewnia Pacynki z wyłączeniem części w granicach rejonu Radom V, Lewobrzeżna zlewnia Radomki od Słowikowa po ujście Mlecznej (wyłącznie), Radom V, Zlewnia Kamiennej od Borowni po Czekarzewice (Cementownia Ożarów), Zlewnia lewostronna Wisły poniżej Sanny ze zlewnią Kamiennej poniżej Czekarzewic, Zlewnia Zwolenki i Plewki wraz z przyległą zl. Wisły, Zlewnia Kurówki poniżej Witowic z przyległą zlewnią Wisły, Zlewnia dolnej Wyżnicy z przyległą zl. Wisły, Zlewnia Dolnej Chodelki z przyległą zl. Wisły, Zlewnia Bystrej z z przyległą zlewnią Wisły, Zlewnia Iłżanki poniżej Iłży wraz z przyległą zl. Wisły, Zlewnia Kręplanki wraz z przyległą zl. Wisły, Zlewnia Iłżanki po Iłży i zlewnia Modrzejowianki, Zlewnia Kobylanki i Muchy, Zlewnia Kanału Gniwoszowsko-Kozienickiego po Zagożdżonkę wraz z przyległą zl. Wisły, Dolna Radomka
Województwo (TERYT)	lubelskie (06), mazowieckie (14), świętokrzyskie (26)
Powiat (TERYT)	powiat radom (1463), powiat kozienicki (1407), powiat lipski (1409), powiat opatowski (2606), powiat opolski (0812), powiat ostrowiecki (2607), powiat puławski (0614), powiat radomski (1425), powiat szydłowiecki (1430), powiat zwolenki (1436)
Gmina (TERYT)	Barłów (2607022), Chotcza (1409012), Ciepeliów (1409022), Gniwoszów (1407032), Gózd (1425022), Iłża (1425033), Janowiec (0614032), Jastrzębia (1425042), Jedlińsk (1425052), Jedlnia-Letnisko (1425063), Kazanów (1436012), Kazimierz Dolny (0614043), Kowala (1425072), Lipsko (1409033), Orońsko (1430042), Pionki (1425011), Pionki (1425082), Policzna (1436022), Przytyk (1425092), Przytyk (1436032), Puławy (0614011), Puławy (0614092), Radom (1463011), Rzecznów (1409042), Sienno (1409052), Skaryszew (1425103), Solec nad Wisłą (1409063), Tarłów (2606072), Tczów (1436042), Wierzbica (1425112), Wilków (0612072), Wolanów (1425122), Zakrzew (1425132), Zwolen (1436053), Łaziska (0612042)
Powiązanie JCWPd z JCWP	RW2000112369;RW20001125229;RW20001023689;RW200010236729;RW2000102525929;-RW20001123669;RW200010252529;RW20000923529;RW20001023912;RW20001023949;-RW20001023658;RW200010236639;RW200010236669;RW200010236689;RW20001023729;RW20001023769;RW20001025223;RW200010252269;RW200010252569;RW20001025269;RW200011252599;RW2000122389

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPGW

¹ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPGW

² <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Numer JCWPd	86
Kod JCWPd	GW200086
Powierzchnia JCWPd [km ²]	996,21
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Radomiu
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Kielcach, RDOŚ w Warszawie
Obszar bilansowy	Wisła (L) od ujścia Sanny do ujścia Kamiennej włącznie, Wisła (L) od ujścia Kamiennej do ujścia Radomki wyłącznie, Radomka, Pillica
Rejony wodnogospodarcze	Lewobrzeżna zlewnia Radomki od Słowikowa po ujście Miecznej (wyłącznie), Radom V, Prawobrzeżna zlewnia Szabasówki i Radomki po Słowików, Lewobrzeżna zlewnia Radomki od ujścia Szabasówki po Słowików, Zlewnia górnej Kamiennej po Wąchock (Skarżysko Kamienna), Zlewnia Kamiennej od Wąchocka po Kúnów bez Czarnej Wody (Starachowice), Zlewnia Kamiennej od Borowni po Czekarzewice (Cementownia Ożarów), Zlewnia Iłżanki poniżej Iłży wraz z przyległą zł. Wisły, Zlewnia Krępianki wraz z przyległą zł. Wisły, Zlewnia Iłżanki po Iłżę i zlewnia Modrzejowianki, Zlewnia Kobylanki i Muchy, Drzewiczka, Czarna Maleniecka
Województwo (TERYT)	mazowieckie (14), świętokrzyskie (26)
Powiat (TERYT)	powiat konecki (2605), powiat lipski (1409), powiat przysuski (1423), powiat radomski (1425), powiat skarżyski (2610), powiat starachowicki (2611), powiat szydłowiecki (1430)
Gmina (TERYT)	Borkowice (1423012), Brody (2611022), Chlewiska (1430012), Iłża (1425033), Jastrzęb (1430022), Kowala (1425072), Mirzec (2611032), Mirów (1430032), Orońsko (1430042), Przysucha (1423063), Przytyk (1425092), Rzecznów (1409042), Skarżyszew (1425103), Skarżysko Kościelne (2610042), Stąporków (2605083), Szydłowiec (1430053), Wieniawa (1423082), Wierzbica (1425112), Wolanów (1425122), Wąchock (2611053)
Powiązanie JCWPd z JCWP	RW2000112369;RW20001125229;RW200010252289;RW200010252339;RW200010252529;-RW200006252249;RW20001023619;RW20001023632;RW200010236639;RW20001025223-;RW200010252269;RW200011252599;RW200022252399

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW

3.4 Złoże kopalin, obszary i tereny górnicze

Kopaliny pospolite, jakich można by się spodziewać na terenie gminy, to piaski i żwiry oraz torfy. Torfy w gminie mają duże powierzchnie i miąższości, mogące zbilansować nakłady poniesione na udostępnienie złoże. Są to torfy słabo nadające się do wykorzystania gospodarczego, jedynie jako nawóz lub ściółka. Warunki geologiczne w gminie nie rokują by nastąpiła tu eksploatacja złóż torfów. Na pozostałym obszarze gminy prowadzona może być co najwyżej eksploatacja kruszywa budowlanego na terenach sandrowych. Złoże eksploatowane są na podstawie koncesji. Dla obszarów eksploatacji zostały wyznaczone obszary i tereny górnicze.

Eksploatacja odkrywkowa złóż powinna się odbywać zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego.

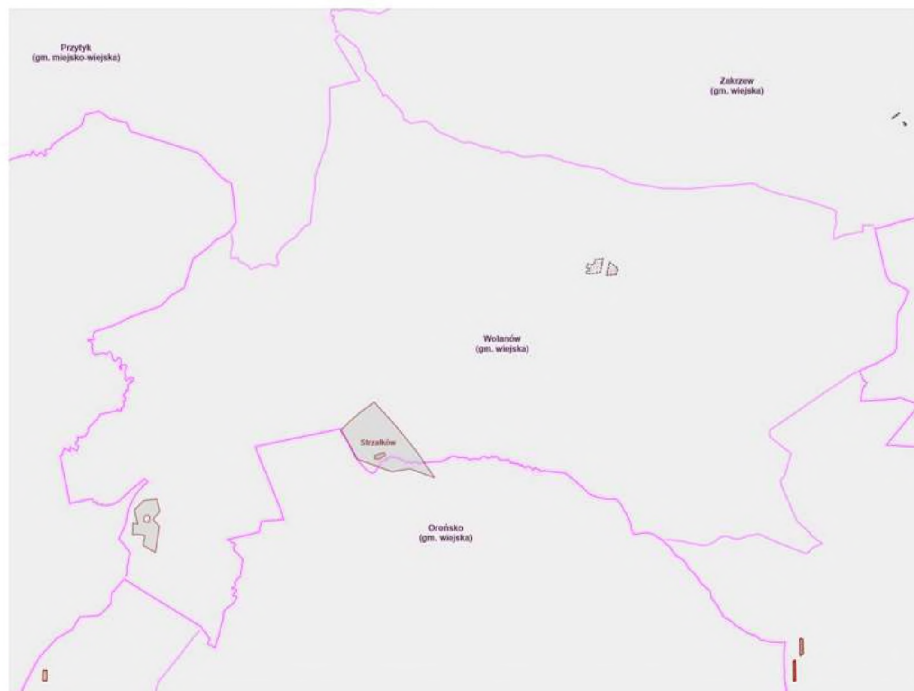
Gmina Wolanów jest uboga w złoże surowców mineralnych, których eksploatacja w chwili obecnej byłaby uzasadniona ekonomicznie. Świadczy o tym brak udzielonych koncesji na wydobywanie oraz brak wyznaczonych i zatwierdzonych obszarów górniczych (wg Rejestru Obszarów i Terenów Górniczych).

Niemniej jednak znajduje się tutaj szereg złóż o różnym stopniu rozpoznania i udokumentowania:

- „Radom-Wolanów” – koncentracje fosforytowe, złoże nie eksploatowane o zasobach bilansowych rozpoznanych wstępnie (w kat.C2) - 590 tys. t., w tym zawartość P₂O₅ –

90 tys. t. Wskazane nowe zbilansowanie wg kryteriów ekonomicznych.

- „Radom-Krogulcza” – fosforyty, złoża nie eksploatowane o zasobach bilansowych rozpoznanych wstępnie (w kat.C2) - 8470 tys. t., w tym zawartość P₂O₅ – 1610 tys. t. Złoże jest położone częściowo na terenie gminy; wskazane nowe zbilansowanie wg kryteriów ekonomicznych.
- „Wymysłów” - kruszywo naturalne (piasek), złoża udokumentowane.
- „Strzałków” - wapień i margle (surowiec dla przemysłu cementowego), złoża udokumentowane.

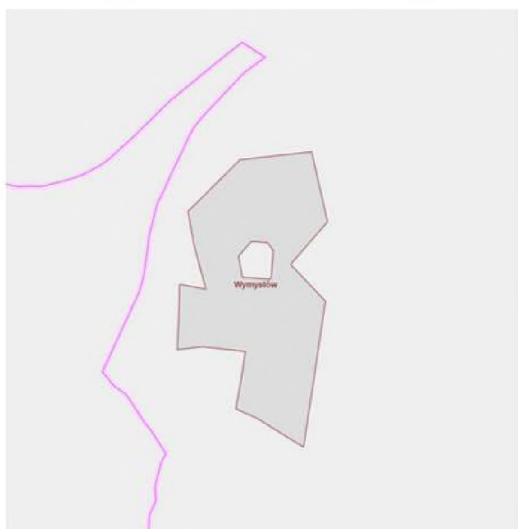
MIDAS - złoża wybilansowane

MIDAS - granice złóż

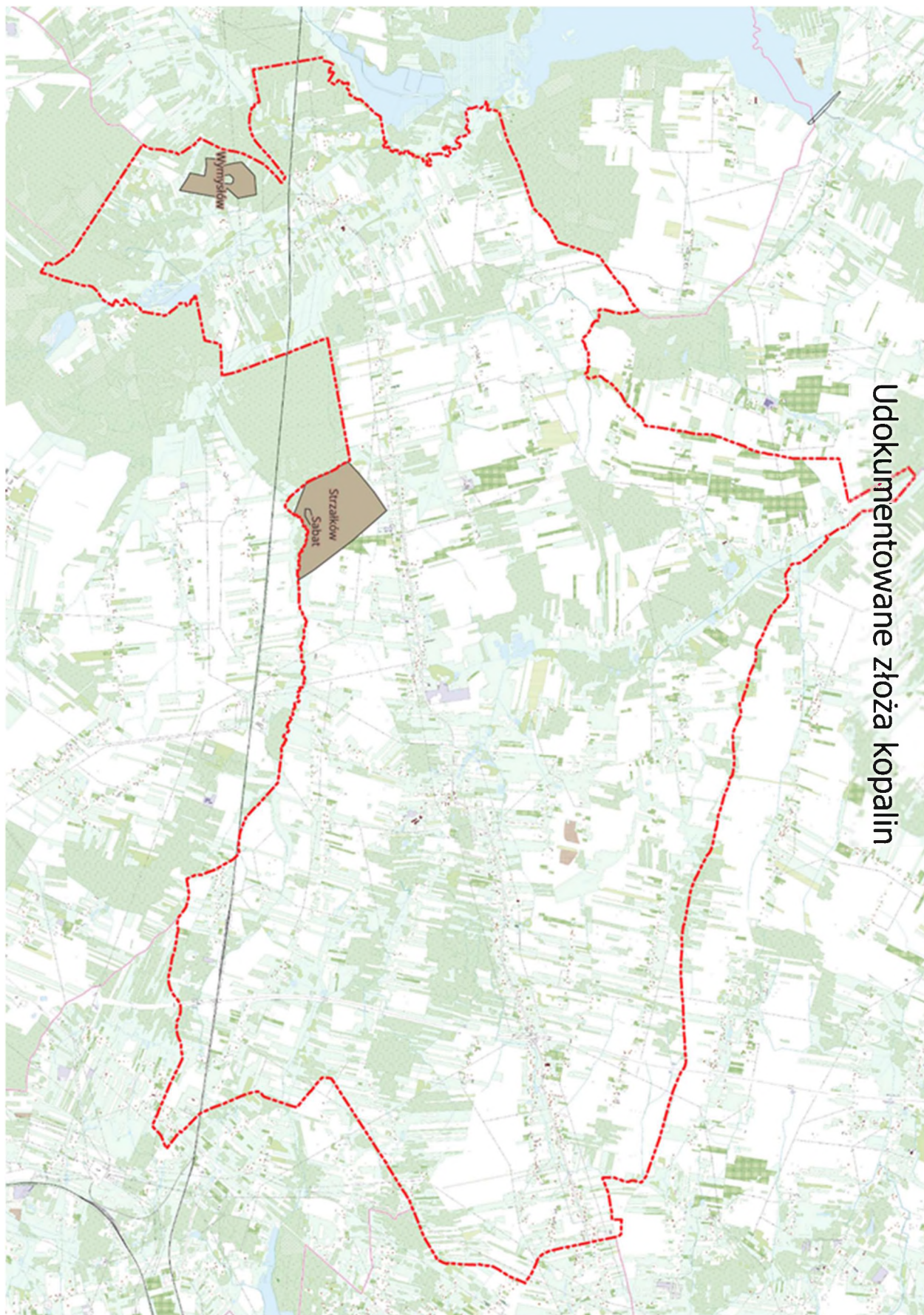

MIDAS - tereny górnicze

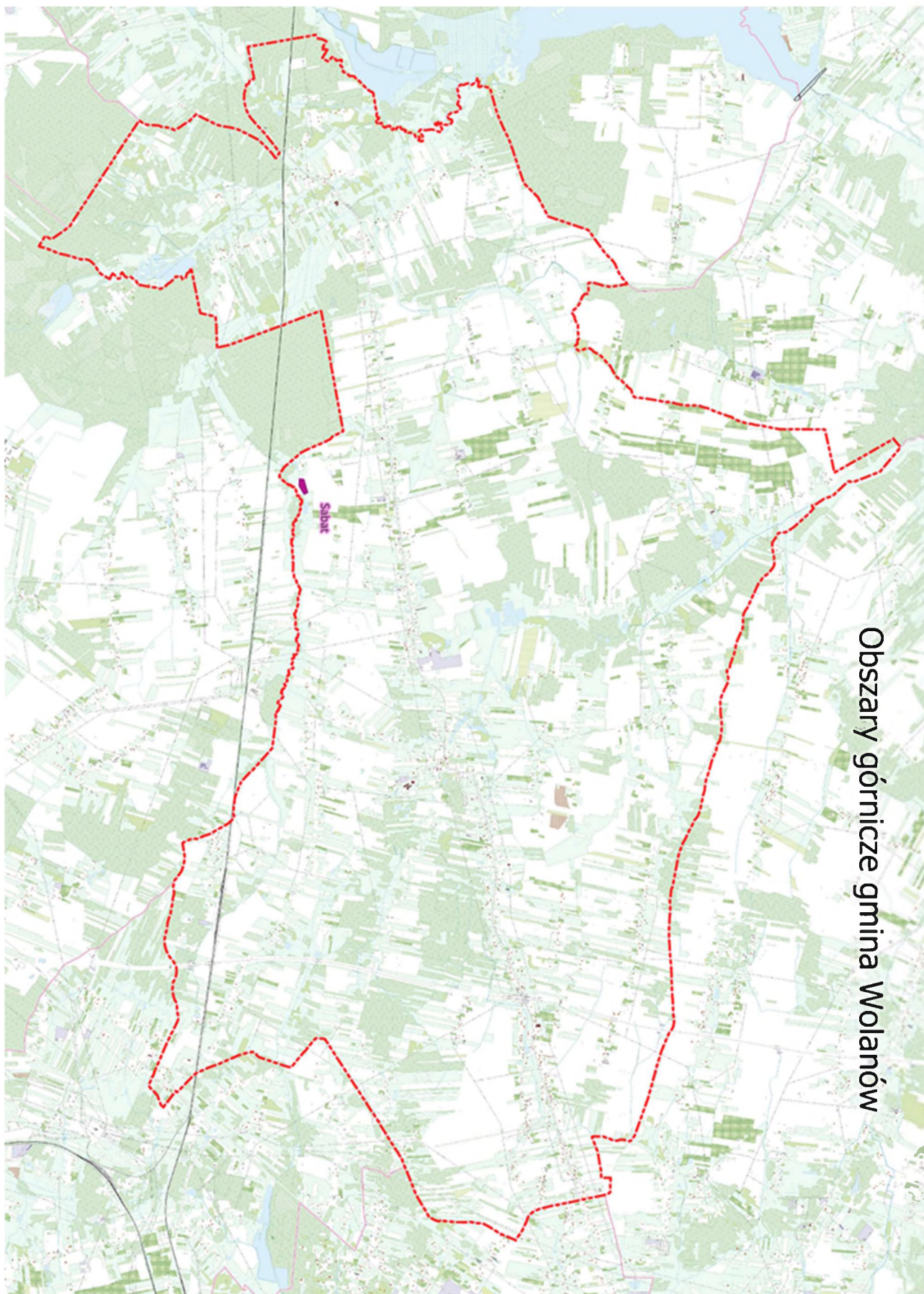

Udokumentowane złoża na terenie Gminy Wolanów

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Z%C5%82o%C5%BCa>

Udokumentowane złoża na terenie Gminy Wolanów
Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Z%C5%82o%C5%82o>

Udokumentowane złoża na terenie Gminy Wolanów
Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Z%C5%82o%C5%BC>

Lista obszarów górniczych na terenie Gminy Wolanów według Rejestru Obszarów Górniczych i Terenów Górniczych (Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>):

- OG złożę Sabat, Sabat dz. 88/1, nr w rejestrze 10-7/14/1444, data wyznaczenia 2020-03-16,
- TG złożę Sabat, Sabat dz. 88/1, nr w rejestrze 10-7/14/1444, data wyznaczenia 2020-03-16.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze art. 6.1. **obszarem górniczym** – jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji; **terenem górniczym** – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Art. 104.1. Obszary i tereny górnicze uwzględnia się:

- 1) określając ustalenia planu ogólnego gminy;
- 2) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

4. Plan, o którym mowa w ust. 2, niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

5. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

- 1) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów lub obszarów;
- 2) obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań; koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca.

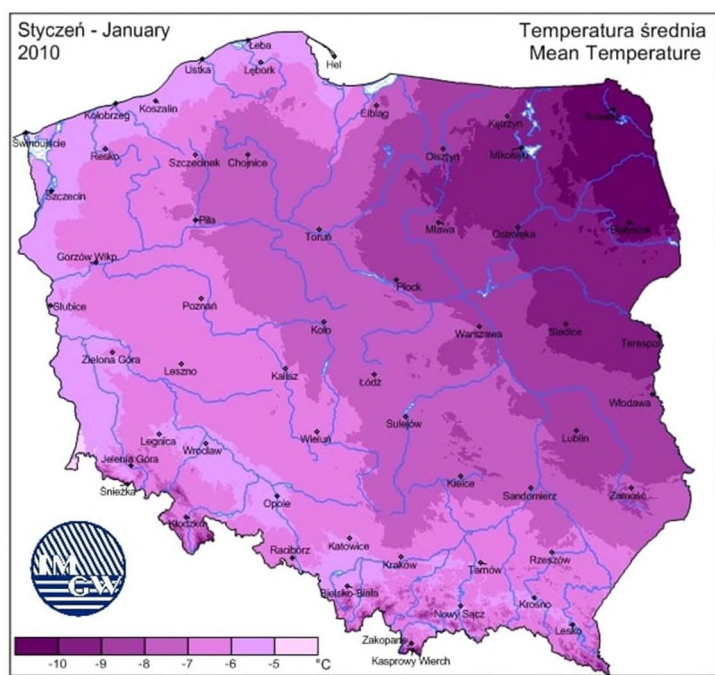
3.5 Warunki klimatyczne

Rejon opracowania charakteryzuje się klimatem zmiennym, typowym dla strefy przejściowej pomiędzy klimatem kontynentalnym, a morskim. Gmina znajduje się w mazowiecko-podlaskim regionie klimatycznym (wg Okołowicza). Jej teren charakteryzuje się średnią roczną sumą opadów wynoszącą 550-600 mm (w latach 1961÷1979 – 560 mm, w latach 1968÷1986 – 605 mm) i średnią roczną temperaturą 7,6°C (w styczniu –3,8°C, a w lipcu 18,2°C).

Roczne parowanie terenowe wynosi 500 - 520 mm. Okres wegetacyjny (średnia temperatura dobową powyżej 5°C) wynosi około 210 dni.

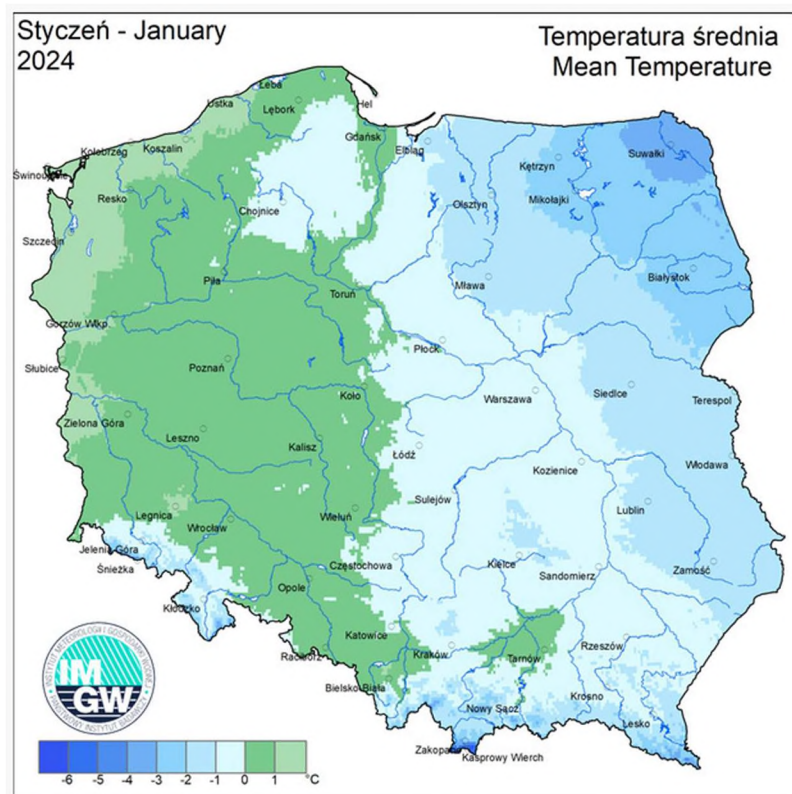
Omawiany teren charakteryzuje się przewagą wiatrów z kierunku zachodniego (prawie 45% przypadków w skali roku), głównie zachodnich (16,8%) oraz południowo-zachodnich (14,8%). Najrzadziej obserwowane są wiatry północnwschodnie (5,8%), północne (8,4%) i wschodnie (8,6%). Cisze notowane są średnio w 12,8% dni w roku.

Klimat lokalny konkretnego terenu może się trochę różnić od klimatu całego regionu. Zależy on m.in. od rzeźby terenu, głębokości zalegania wód gruntowych, rodzaju podłoża, szaty roślinnej. Największego zróżnicowania warunków termicznych należy oczekiwać pomiędzy dolinami i terenami podmokłymi, a obszarami wyniesionymi o głębszym zaleganiu wód gruntowych. W dolinach rzecznych oraz rozległych zagłębieniach bezodpływowych, nocą, przy bezchmurnej pogodzie, na wskutek wypromieniowania ciepła przez grunt (szczególnie na terenach pozbawionych wysokiej roślinności) oraz spływu chłodnego powietrza z obszarów położonych wyżej, ma miejsce inwersja temperatur a także częstsze przymrozki. Prowadzi to do utrzymywania się podwyższonej wilgotności oraz powstawania mgieł (tzw. mgieł radiacyjnych). Przy złym przewietrzaniu może to prowadzić do stagnacji powietrza i pogorszenia warunków aerosanitarnych. Dotyczy to szczególnie okresów o pogodzie wyżowej (bezchmurnej i bezwietrznej).

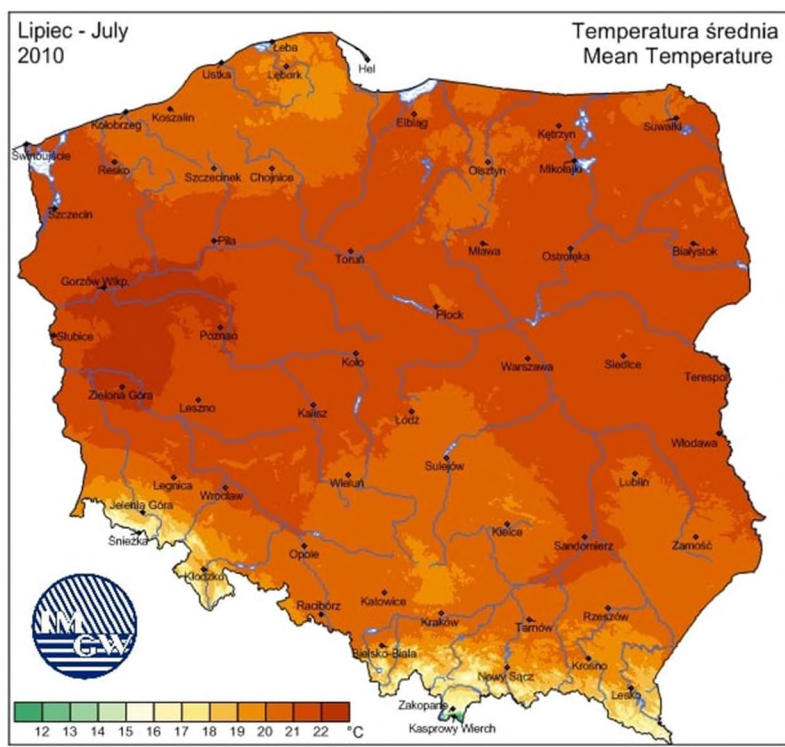
Temperatura średnia w styczniu w 2010r.

Źródło: https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Monthly/2010/1/Winter

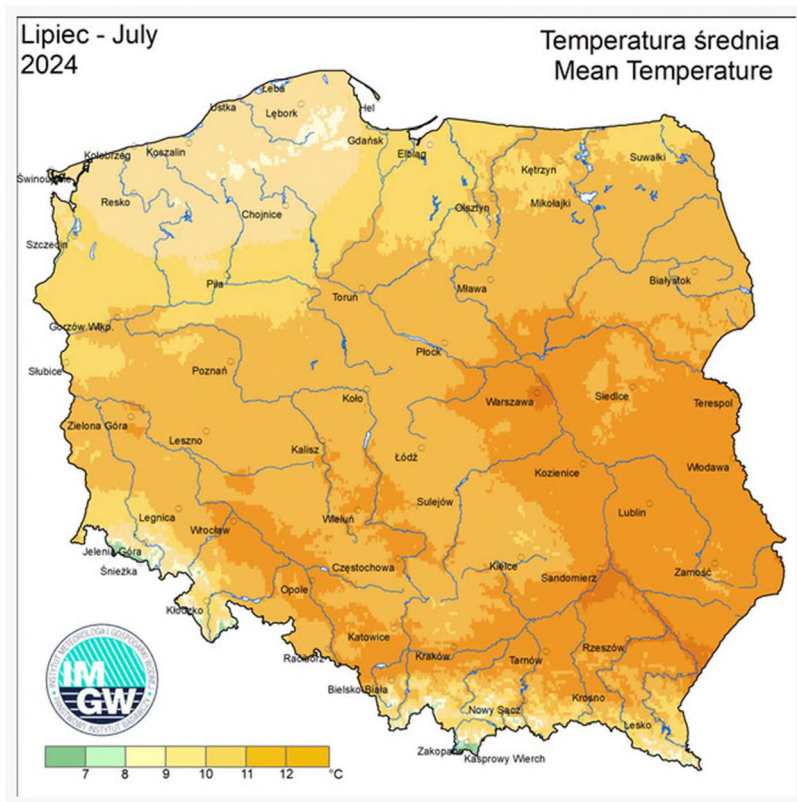
Temperatura średnia w styczniu w 2024r.

Źródło: https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Monthly/2010/1/Winter

Temperatura średnia w lipcu w 2010r.

Źródło: https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Monthly/2010/1/Winter

Temperatura średnia w lipcu w 2024r.

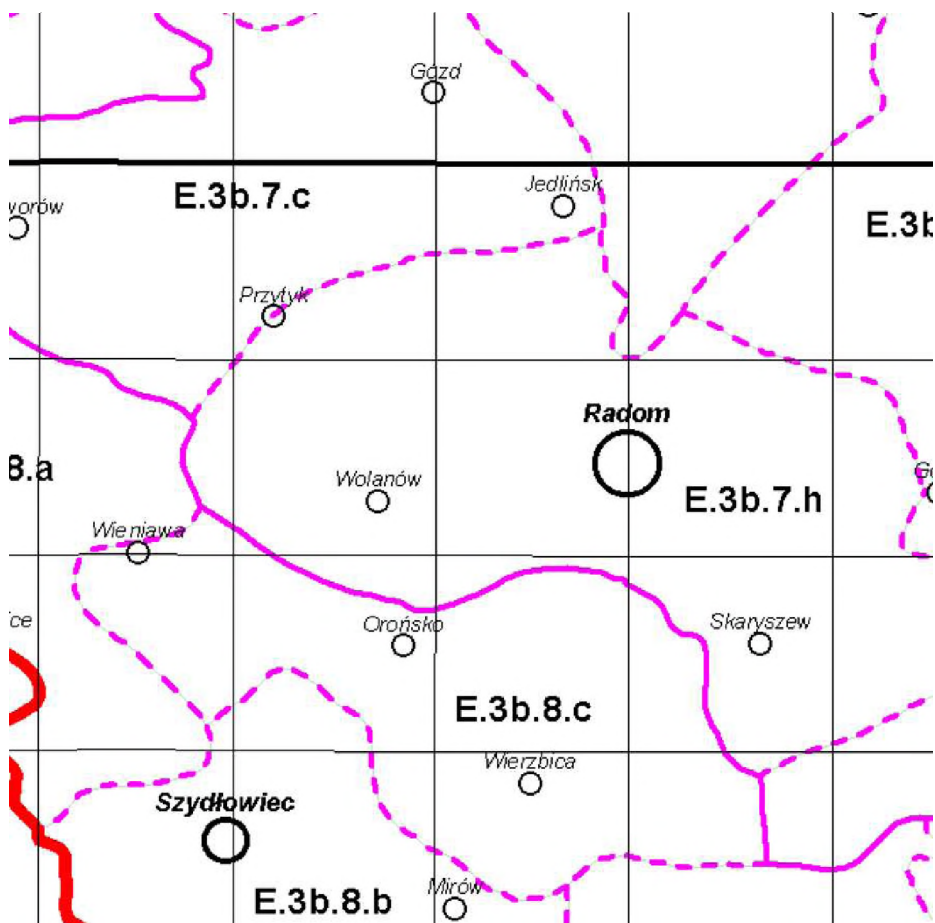
Źródło: https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Monthly/2010/1/Winter

3.6 Elementy biotyczne- szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar omawiany w podziale geobotanicznym Polski według J. M. Matuszkiewicza należy do Krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej, Podkrainy Radomskiej, Okręgu Równiny Radomskiej, Podokręgu Radomsko- Zwoleńskiego (E.3b.7.h).

Z gatunków roślin chronionych występują mchy z rodzaju rokitowatych. Szatę roślinną gminy Wolanów stanowią przede wszystkim zbiorowiska leśne oraz łąkowe.

Lasy mieszane są to grupy siedliskowych typów lasów skupiające siedliska o średniej żyzności, w warunkach naturalnych zajmowane najczęściej przez uboższe postacie grądów lub buczyn, a w gospodarce leśnej wykorzystywane do kształtowania drzewostanów mieszanych z udziałem drzew iglastych. Największą powierzchnię zajmują drzewostany z panującą sosną. Poza nią znaczenie gospodarcze odgrywają takie gatunki jak: olsza, dąb, brzoza i sporadycznie grab. Gatunki takie jak modrzew, świerk, buk, klon, jesion, topola, osika występują sporadycznie.

Podział geobotaniczny

Źródło: <https://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html>

Lasy występujące na terenie gminy są domem dla wielu gatunków zwierząt, w tym jeleni, saren i dzików. Stawy stanowią ważne siedlisko dla ptactwa wodnego.

4. ŚRODOWISKO KULTUROWE I KRAJOBRAZ

4.1 Walory środowiska kulturowego

Ustawa o ochronie i opiece nad zabytkami definiuje pojęcie krajobrazu kulturowego, którym jest „przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze”. Na zasoby dziedzictwa kulturowego gminy Wolanów składają się obiekty stanowiące świadectwo minionej epoki oraz posiadające wartość historyczną, artystyczną lub naukową, w tym zabytki nieruchome, zabytki ruchome, stanowiska archeologiczne. Ocalałe, znaczące elementy krajobrazu kulturowego, stanowią o pamięci historycznej, tożsamej dla regionu.

W tym znaczeniu stanowi on przedmiot ochrony, której formy określają w różnym stopniu cztery ustawy, a mianowicie:

1. ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
2. ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
3. ustawa o ochronie przyrody,
4. ustawa prawo ochrony środowiska.

Podstawowe formy ochrony zabytków według Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. stanowią:

1. wpis do rejestru zabytków;
2. wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
3. uznanie za pomnik historii;
4. utworzenie parku kulturowego;
5. ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze Gminy Wolanów funkcjonują dwa z wyżej wymienionych form ochrony zabytków: wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego³.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami rejestr zabytków prowadzi wojewódzki konserwator zabytków, który zgodnie z przytoczoną powyżej ustawą, jako jedyny organ ochrony zabytków posiada kompetencje wpisywania zabytków do rejestru. Wpis zabytku do rejestru zabytków dokonywany jest na mocy decyzji administracyjnej, w księdze rejestru zabytków, określanej w zależności od kategorii zabytku właściwym symbolem:

- księga A – zabytki nieruchome,
- księga B – zabytki ruchome,
- księga C – zabytki archeologiczne.

Wykaz zabytków ruchomych z terenu Gminy Wolanów wpisane do rejestru zabytków:

- Mniszek - kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela i św. Stanisława Kostki – 25 obiektów, nr rej. 14 B/157/97 z dnia 19.05.1997 r.: ✓ ołtarz w kaplicy św. Józefa, obrazy, przedmioty liturgiczne, szaty liturgiczne, rzeźby i tablice pamiątkowe. Cenne są: późnogotycki obraz MB z Dzieciątkiem (XV w.) i drzwi żelazne (XVI w.). Większość wyposażenia kościoła jest barokowa (głównie XVII w.).

³ UCHWAŁA NR LVI/394/2023 RADY GMINY WOLANÓW z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wolanów na lata 2023 – 2026”

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków z terenu Gminy Wolanów⁴:

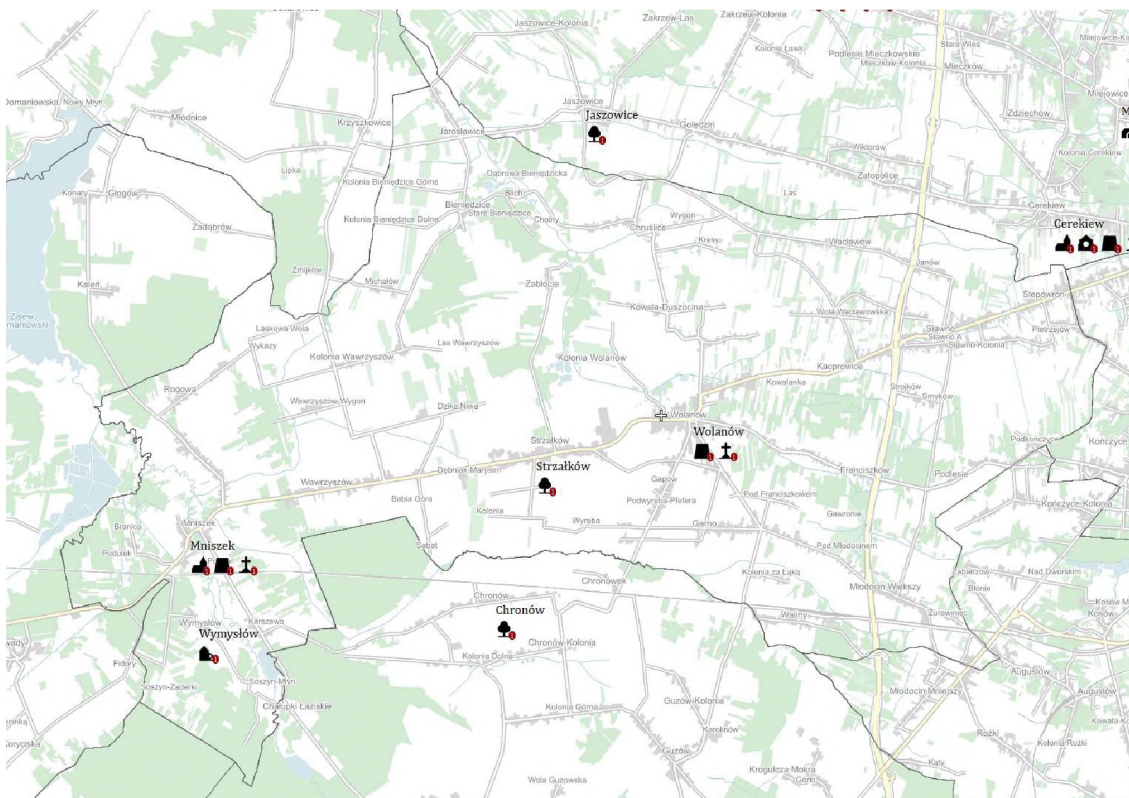
L.p.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Rejestr zabytków
1	Mniszek	Kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela i św. Stanisława Kostki (w granicach muru ogrodzeniowego od wsch. i poł. oraz 50 m od muru kościelnego w kierunku płn. i zach.)	1862-1865	460/A z 29.07.1991 r.
2	Mniszek	Kaplica pw. św. Józefa	1667 r.	460/A z 29.07.1991 r.
3	Mniszek	Cmentarz grzebalny parafii rzymskokatolickiej (strefa ochronna, układ przestrzenny oraz elementy cmentarza: bramy, mur ogrodzeniowy, nagrobki z XIX i XX w. oraz kwatery partyzancka AK)	1 poł. XIX w.	478/A z 5.11.1991 r.
4	Mniszek	Kapliczka kamienna "ANNO DOMINI 1604"	1604 r.	51a/B/90 z 05.08.1990 r.
5	Strzałków	Park	2 poł. XIX w.	762 z 18.12.1957 r.
6	Wolanów	Cmentarz grzebalny parafii rzymskokatolickiej (strefa ochronna, układ przestrzenny wzdłuż alei głównej oraz elementy cmentarza: brama, mur ogrodzeniowy, drzewostan nagrobki z XIX i XX w.)	k. XVIII w.	490/A z 5.11.1991 r.
7	Wymysłów-Soszyn	Młyn wodny	1897 r.	A-939

Do rejestru zabytków wpisany jest również kościół pw. św. Doroty i św. Jana Ewangelisty znajdujący się niegdyś w Wolanowie, a obecnie przeniesiony do Muzeum Wsi Radomskiej – 184/A/82⁵. W Gminie Wolanów nie występują stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

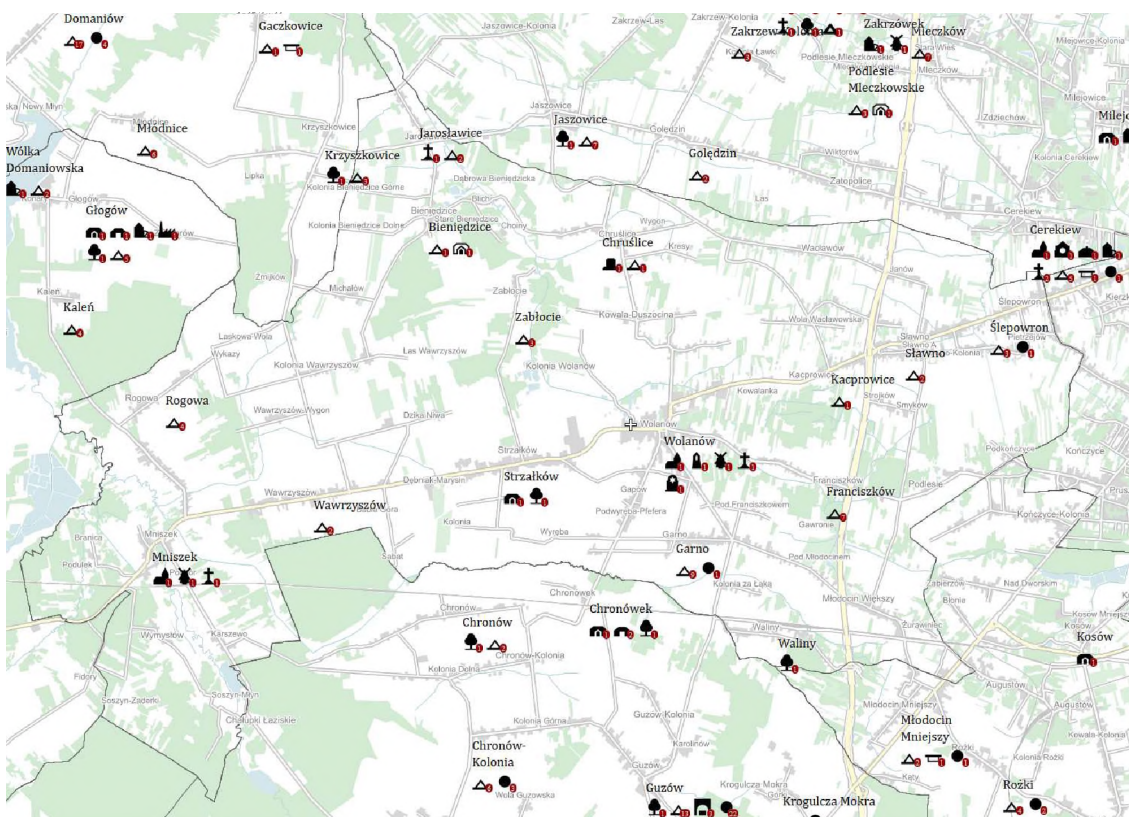
⁴ <https://mwkz.pl/delegatury-radom>

⁵ UCHWAŁA NR LVI/394/2023 RADY GMINY WOLANÓW z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wolanów na lata 2023 – 2026”

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

Lokalizacja obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków- gmina Wolanów
Źródło: <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

Ewidencja zabytków- gmina Wolanów
Źródło: <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

Do obowiązków samorządu lokalnego należy ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy. Zadania te precyzuje art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Gminy mają dbać między innymi o „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie”, a także zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na gminę należy „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

1. zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
2. inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków
3. inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Obecnie w Ewidencji Zabytków Gminy Wolanów znajdują się 74 zabytki nieruchome oraz 59 stanowisk archeologicznych. Większość obiektów ujętych w ewidencji prezentuje dobry stan zachowania⁶.

4.2 Walory krajobrazowe i przyrodnicze, powiązania obszaru opracowania z otoczeniem

Na podstawie „Projektu korytarzy ekologicznych łączących sieć Natura 2000 w Polsce”, wykonanego pod kierownictwem prof. W. Jędrzejewskiego (Instytut Biologii Ssaków PAN), podjęto prace w celu weryfikacji granic i dostosowania korytarzy do uwarunkowań regionalnych. Wskazano obszary węzłowe jako najcenniejsze tereny pod względem przyrodniczym, cechujące się wysoką różnorodnością biologiczną, obejmujące duże kompleksy leśne oraz akweny z przyległymi obszarami podmokłymi. Obszary węzłowe powiązано zarówno przestrzennie, jak i funkcjonalnie korytarzami łącznikowymi, charakteryzującymi się urozmaiconą strukturą przyrodniczą, co sprzyja przemieszczaniu się organizmów.

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Na terenie gminy Wolanów znajdują się obszary cenne przyrodniczo o randze regionalnej i lokalnej, stanowiące zarazem sieć powiązań przyrodniczych:

- Jako węzeł ekologiczny o znaczeniu regionalnym zakwalifikowano dolinę rzeki Radomki (od

⁶ UCHWAŁA NR LVI/394/2023 RADY GMINY WOLANÓW z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wolanów na lata 2023 – 2026”

miejsowości Mniszek do Przytyku), jej dopływy: Szabasówkę i Jablonicę oraz tereny przyległe. Jest to obszar o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych w skali całego dorzecza Radomki.

- Sieć ekologiczną o znaczeniu lokalnym tworzą, między innymi, systemy rzek Dobrzyicy i Garlicy, obszar źródliskowy Potoku Kosowskiego, zbocza tarasów rzecznych o spadkach powyżej 5%, rozproszone wydmy i zbiorowiska łąkowe w dolinach rzek.

Nowym elementem systemu przyrodniczego jest zbiornik wodny „Domaniów”.

Audyt krajobrazowy

Audyt krajobrazowy został wprowadzony do polskiego systemu planowania przestrzennego w 2015 roku ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015r., poz. 774). Na mocy ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej jako UPZP) w 2019 roku zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz.U. 2019 poz. 394; dalej Rozporządzenie), które zostało znowelizowane w 2022r. (Dz.U. z 2022r., poz. 2308; tekst jednolity został opublikowany w Dz.U. z 2024r. poz. 537). Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym audyt krajobrazowy sporządzany jest dla obszaru całego województwa nie rzadziej niż raz na 20 lat. Celem audytu jest identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa i wskazanie wśród nich krajobrazów priorytetowych, poprzedzone określeniem cech charakterystycznych wszystkich krajobrazów, a następnie oceną ich wartości.

W audycie krajobrazowym wskazuje się krajobrazy występujące na obszarze województwa i lokalizację krajobrazów priorytetowych oraz granice:

- parków kulturowych,
- parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu,
- obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

W ramach audytu krajobrazowego identyfikuje się zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych i krajobrazów w obrębie wymienionych powyżej obszarów lub obiektów oraz określa się rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów. W rekomendacjach i wnioskach można wskazać obszary, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody lub zabytków oraz obszary dotychczas objęte formami ochrony przyrody, które ze względu na znaczący spadek wartości krajobrazu wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony. W obrębie krajobrazów priorytetowych wskazuje się także lokalne formy architektoniczne zabudowy.

Zgodnie z UPZP wyniki audytu krajobrazowego uwzględniane są w dokumentach planistycznych na wszystkich poziomach. Na podstawie art. 39 ust. 3 UPZP, w planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się m. in. rekomendacje

i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym. W opracowywanym na poziomie gminnym planie ogólnym, uwzględnia się rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe (art. 13b pkt 5 UPZP). Projekt planu ogólnego podlega uzgodnieniu z zarządem województwa w zakresie uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym (art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b tiret 3 UPZP).

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które również podlegają uzgodnieniu z zarządem województwa w zakresie uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym (art. 17 pkt 6 lit. b tiret 10 UPZP), określa się obowiązkowo granice krajobrazów priorytetowych (art. 15 ust. 1 pkt 7 UPZP)⁷.

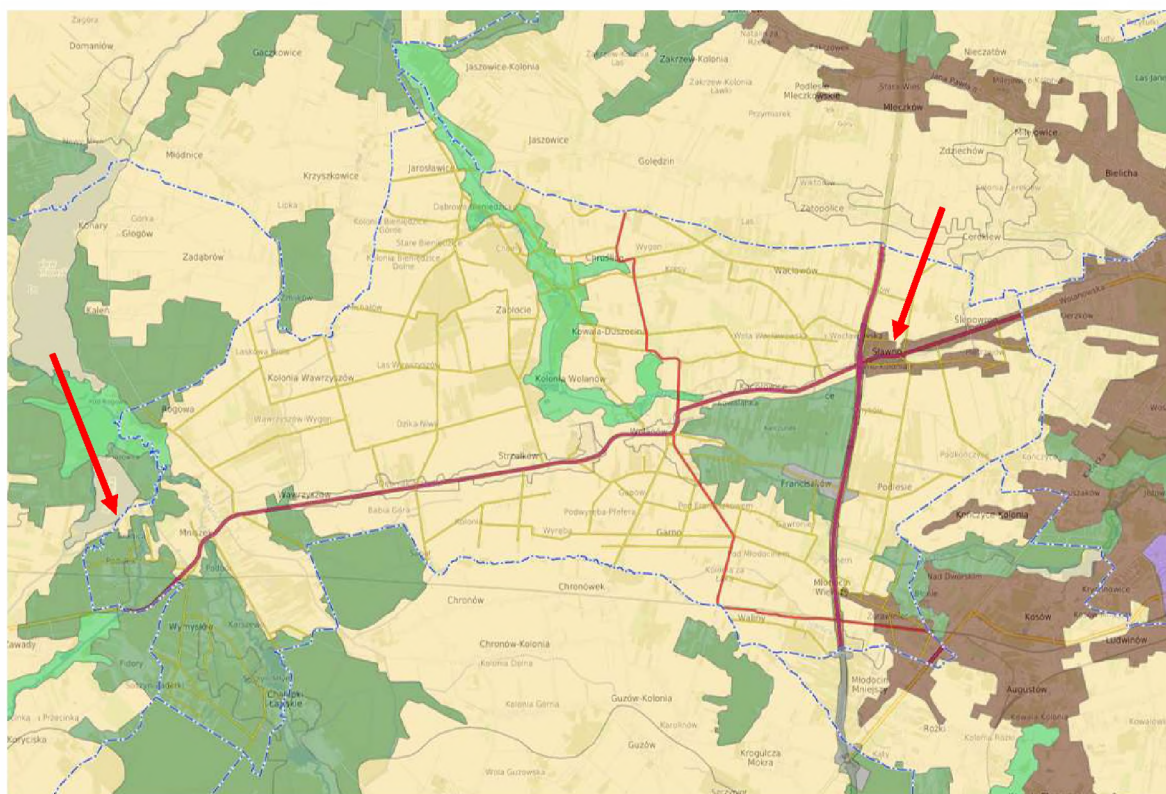
Zgodnie z opracowanym audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego (przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.), na terenie gminy Wolanów dominują krajobrazy wiejskie z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości z rzeźbą krajobrazów falistych (kod 14-318.86-085 oraz 14-318.86-086). Duży fragment zajmują również krajobrazy wiejskie z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola z rzeźbą krajobrazów falistych (kod 14-318.86-062) oraz krajobrazy bagienno-łąkowe - głównie bezleśne z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (kod 14-318.86-019) z rzeźbą krajobrazów falistych (porównaj z mapą poniżej).

W granicach gminy Wolanów nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych. Ponadto w jej granicach nie zaproponowano lokalizacji parku kulturowego.

Dla dwóch typów krajobrazów zidentyfikowanych w granicach gminy Wolanów, na podstawie audytu krajobrazowego wskazano rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu oraz zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów, tj.:

- Kod krajobrazu - 14-318.86-061, wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola;
- Kod krajobrazu - 14-318.86-120, miejski, krajobraz miejscowości o charakterze współczesnym.

⁷ Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/>

01_wod_powierzchniowych	1. Wód powierzchniowych	09_miejskie	9. Miejskie
02_bagiennie_lakowe	2. Bagiennie-łąkowe - głównie bezleśne	10_wielkomiastorskie	10. Wielkomiastorskie
03_lesne	3. Leśne	11_wodnogospodarcze	11. Wodnogospodarcze
04_bezleśne	4. Bezleśne: murawowe, piaszczyste i skalne	12_przemysłowe_i_energetyczne	12. Przemysłowe i energetyczne
06_wiejskie	6. Wiejskie	13_górnictwo	13. Górnictwo
07_mozaikowe	7. Mozaikowe	14_komunikacyjne	14. Komunikacyjne
08_podmiejskie	8. Podmiejskie i osadnicze		

Mapa zidentyfikowanych krajobrazów na terenie gminy Wolanów na podstawie Audytu Krajobrazowego Województwa Mazowieckiego, ze wskazaniem typów krajobrazów dla których opracowano rekomendacje
 Źródło: <https://wolanow.e-mapa.net/>

Poniżej tabela przedstawiająca zidentyfikowane typy krajobrazów w granicach gminy Wolanów wg Audytu Krajobrazowego Województwa Mazowieckiego.

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

Kod krajobrazu	Krajobraz priorytetowy	Typ krajobrazu		Podtyp krajobrazu	
		Kod	Nazwa	Kod	Nazwa
14-318.86-006	NIE	14	Komunikacyjne	14a	Węzły komunikacyjne i transportowe
14-318.86-019	NIE	2	Bagiennie-łąkowe - głównie bezleśne	2a	Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
14-318.86-026	NIE	2	Bagiennie-łąkowe - głównie bezleśne	2b	Z dominacją szuwarów i turzycowisk
14-318.86-031	NIE	6	Wiejskie	6a	Sztuczne zbiorniki wodne
14-318.86-038	NIE	6	Wiejskie	6b	Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk
14-318.86-061	NIE	6	Wiejskie	6c	Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
14-318.86-062	NIE	6	Wiejskie	6c	Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola
14-318.86-085	NIE	6	Wiejskie	6d	Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości
14-318.86-086	NIE	6	Wiejskie	6d	Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości
14-318.86-099	NIE	6	Wiejskie	6g	Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
14-318.86-100	NIE	6	Wiejskie	6g	Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
14-318.86-120	NIE	9	Miejskie	9b	Miejscowości o charakterze współczesnym
14-318.86-133	NIE	3	Leśne	3b	Z przewagą siedlisk lasowych
14-318.86-135	NIE	3	Leśne	3b	Z przewagą siedlisk lasowych
14-318.86-139	NIE	3	Leśne	3b	Z przewagą siedlisk lasowych
14-318.86-141	NIE	3	Leśne	3b	Z przewagą siedlisk lasowych
14-318.86-144	NIE	3	Leśne	3b	Z przewagą siedlisk lasowych
14-318.86-145	NIE	3	Leśne	3b	Z przewagą siedlisk lasowych
14-318.86-184	NIE	3	Leśne	3a	Z przewagą siedlisk borowych
14-318.86-185	NIE	3	Leśne	3a	Z przewagą siedlisk borowych
14-318.86-192	NIE	3	Leśne	3a	Z przewagą siedlisk borowych
14-318.86-194	NIE	3	Leśne	3a	Z przewagą siedlisk borowych
14-318.86-225	NIE	3	Leśne	3c	Z przewagą siedlisk łąkowych, bagiennych i olsowych

Źródło: <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/>

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów

Kod krajobrazu - 14-318.86-061

Przedmiot zagrożenia		Kod zagrożenia głównego i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożenia głównego	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia		Stopień zagrożenia krajobrazu
Dziedzina	Dział				Punktacja	Określenie	
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf	II.1.1 Górnictwo	W, Z	5	Zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe	Niewielki
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego	A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I.2.1 Drogownictwo	W	2	Zagrożenia potencjalne, umiarkowane	Umiarkowany
E. Inne zagrożenia	E.1. Inne	E.1.1. Zagrożenie powodziowe	IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze	W	1	Zagrożenia potencjalne, niewielkie	Niewielki

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów

Kod krajobrazu - 14-318.86-120

Przedmiot zagrożenia		Kod zagrożenia głównego i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożenia głównego	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia		Stopień zagrożenia krajobrazu
Dziedzina	Dział				Punktacja	Określenie	
Brak zagrożeń	Brak	Nie zidentyfikowano zagrożenia	-	-	0	Brak zagrożeń	-

Źródło: <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/>

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu

Kod krajobrazu - 14-318.86-061

Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłączenie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych 	

Źródło: <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/>

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu

Kod krajobrazu - 14-318.86-120

Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
<ul style="list-style-type: none"> Zachowanie drożności terenów dolinnych sprzyjających wymianie powietrza Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przestrzeni miejskiej Wdrażanie rozwiązań w zakresie bioretencji w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej Kształtowanie czytelnej kompozycji urbanistycznej z uwzględnieniem indywidualnych cech tożsamościowych miejsca Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie, kształtowanie i tworzenie terenów ogólnodostępnej zieleni oraz ochrona wód z obudową biologiczną Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem przestrzeni życiowej organizmów synantropijnych Zachowanie, ochrona i ekspozycja cennego układu kompozycyjnego, w tym osi i ciągów widokowych, punktów widokowych i panoramicznych oraz dominant, szpalerów i alei 	<ul style="list-style-type: none"> Przywracanie wartości użytkowych terenom zdegradowanym, w tym poprzez wykorzystanie różnorodności zieleni 	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań 	<ul style="list-style-type: none"> Zachowanie obszarów pełniących funkcje przyrodnicze w mieście Utrzymanie zróżnicowania ekologicznego oraz lokalnych powiązań przyrodniczych Zwiększanie wykorzystania wód opadowych poprzez rozwój mikro- i małej retencji wodnej Zapobieganie nadmieremu uszczelnianiu powierzchni terenów zurbanizowanych 	

Źródło: <https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/>

5. DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

Z analizy terenu objętego opracowaniem wynika, że teren posiada korzystne uwarunkowania fizjograficzne dla zabudowy (zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym gminy Wolanów).

Aktualny stan środowiska obszaru opracowania wynika z naturalnych uwarunkowań takich jak odporność elementów środowiska i przebieg procesów w nim zachodzących oraz z charakteru, długotrwałości i natężenia oddziaływań antropogenicznych. Ogólnie stan przekształceń środowiska jest umiarkowany. Wyróżnia się kilka czynników wpływających na aktualny stan środowiska omawianego terenu. Zostały one omówione poniżej w odniesieniu do podstawowych komponentów abiotycznych środowiska.

Wody podziemne

W województwie mazowieckim zasoby podziemne stanowią podstawowy rezerwuuar wody wykorzystywanej do celów komunalnych i przemysłowych. Naturalna odporność wód podziemnych uwarunkowana jest stopniem izolacji od powierzchni terenu i systemem krążenia wód. Przyczyną pogarszania się stanu wód jest przenikanie substancji pochodzących spoza warstw wodonośnych, które łączy się z ogniskami zanieczyszczeń o różnorodnym charakterze przestrzennym, tj. od punktowego (doły chłonne, śmietniki, otwory wiertnicze o złym stanie technicznym) do wielkoprzestrzennego (chemizacja rolnictwa, zabudowa nieskanalizowana). Największe obszary strefy wód znacznie zanieczyszczonych występują w rejonach zurbanizowanych, gdzie kumulują się zanieczyszczenia pochodzące z wielu ognisk.

Monitoring jakości wód podziemnych to system oceny stanu i oceny zmian stanu chemicznego wód podziemnych polegający na prowadzeniu powtarzalnych pomiarów i badań w wybranych, reprezentatywnych punktach pomiarowych, a także interpretacji wyników tych badań w aspekcie ochrony środowiska wodnego.

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMS). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych.

Przedmiotem monitoringu do roku 2015 było 161 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w latach 2016-2021 były 172 jednolite części wód podziemnych, a od roku 2022 obowiązuje podział na 174.

Wyniki badań i ocen wykonywanych w ramach monitoringu jakości wód podziemnych służą do optymalizacji działań związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód podziemnych, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wód podziemnych; są także wykorzystywane na potrzeby wypełniania obowiązków sprawozdawczych wobec Komisji Europejskiej wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej) (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1), dyrektywy Parlamentu

Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu (tzw. dyrektywy „córki”) (Dz. Urz. UE L 372 z 27.12.2006, str. 19) oraz dyrektywy Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (tzw. dyrektywy azotanowej)(Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1991, str. 1)⁸.

W procedurze przeprowadzania działań monitoringowych jednostką bilansową jest jednolita część wód podziemnych (JCWPd), definiowana jako objętość wód w warstwach wodonośnych, które są lub mogą być źródłem wody do spożycia znaczącym w zaopatrzeniu ludności lub istotnym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Wody podziemne należą do zasobów, którymi trzeba rozporządzać w sposób zrównoważony. Korzystanie z nich nie może znacząco pogarszać stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych, ściśle zależnych od zasobów podziemnych, jak również nie może istotnie pogarszać warunków zaopatrzenia ludności w wodę do picia. Zagrożenia jakości wód podziemnych związane są z prawie każdą formą działalności gospodarczej człowieka, stąd ochrona ich musi być realizowana poprzez szereg przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w podstawowych działach gospodarki województwa, tj. rolnictwie, przemyśle, gospodarce komunalnej oraz komunikacji i transporcie.

Działania ochronne na terenach rolniczych, w tym hodowlanych, powinny w szczególności obejmować:

- racjonalizację nawożenia użytków rolnych oraz wykorzystania środków ochrony roślin,
- budowę właściwych systemów utylizacji ścieków i odpadów,
- budowę obiektów i zabezpieczeń eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ hodowli oraz umożliwiających racjonalne wykorzystanie nawozów organicznych na użytkach rolnych,
- racjonalizację systemów rolniczego wykorzystania ścieków,
- racjonalne kształtowanie elementów krajobrazu rolniczego (pasy zadrzewień śródpolnych) oraz systemów melioracyjnych i urządzeń gospodarki wodnej,
- racjonalną gospodarkę zasobami wód podziemnych,
- właściwe zabezpieczenie studni kopanych i wierconych oraz likwidowanie studni nieużytkowanych.

Ochrona wód podziemnych w gospodarce komunalnej powinna być zapewniona przez stosowanie właściwych rozwiązań w zakresie utylizacji ścieków i odpadów. Najważniejsze znaczenie ma budowa zbiorczych systemów kanalizacyjnych, przy priorytetowej realizacji inwestycji w miejscach najistotniejszych z punktu widzenia ochrony ujęć i użytkowych poziomów wodonośnych.

W zakresie odpadów ochronie wód podziemnych służą wszelkie działania ograniczające ilość składowanych odpadów, w tym selektywna zbiórka czy gospodarcze wykorzystanie - odzysk. Lokalizacja składowisk winna być wyznaczana w oparciu o kryteria hydrogeologiczne, z zastosowaniem właściwych rozwiązań w zakresie zabezpieczenia obiektów w trakcie eksploatacji oraz po jej zakończeniu. Do działań ograniczających zagrożenie dla wód podziemnych należy również przyjąć stosowanie właściwych systemów gromadzenia i utylizacji osadów ściekowych z oczyszczalni

⁸ <https://mjwp.gios.gov.pl/>

ścieków

(gromadzenie

na uszczelnionym podłożu, utylizacja na właściwie zabezpieczonym składowisku).

W zakresie komunikacji i transportu zasadniczy problem to zapewnienie ochrony wód podziemnych w rejonach intensywnie eksploatowanych dróg, w tym budowanych autostrad. Działania ochronne winny być zróżnicowane, przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak:

- strefy ochronne ujęć wód i GZWP,
- znaczenie lokalnych użytkowych zbiorników wód podziemnych,
- warunki izolacji użytkowych poziomów wód podziemnych.

W strefach, gdzie jest to niezbędne, powinny być zastosowane następujące działania:

- uszczelnienie podłoża za pomocą środków technicznych (folie, grunty mineralne),
- zbieranie spływów opadowych z dróg i poboczy oraz odprowadzanie ich poza strefę ochronną i/lub skuteczne oczyszczanie,
- ekranowanie hydrauliczne eliminujące bądź ograniczające rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń,
- ekranowanie drogi i jej najbliższego otoczenia za pomocą ekranów zieleni bądź sztucznych barier ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń na dalsze otoczenie drogi,
- stabilizacja warunków hydrogeochemicznych środowiska gruntowego w strefie powierzchniowej w celu ograniczenia migracji skumulowanych zanieczyszczeń do wód podziemnych. Jako inne obiekty zagrażające wodom podziemnym należy wskazać stacje paliw przy trasach komunikacyjnych, które winny być właściwie zabezpieczone (szczelność zbiorników i rurociągów, systemy monitoringowe). Niezbędne jest również wyeliminowanie składowania środków zimowego utrzymania dróg na nieuszczelnionym podłożu.

W skali kraju duże znaczenie dla podejmowania działań w zakresie gospodarki wodnej mają oceny stanu zasobów i jakości wód zmieniających się pod wpływem eksploatacji, uruchamiania nowych dróg krążenia wód podziemnych oraz przenikania z powierzchni zanieczyszczeń. Monitoring spełnia rolę nie tylko prewencyjną, informując o pojawiających się nowych zagrożeniach zasobów wód, ale również służy do oceny skuteczności podejmowanych środków zaradczych. O wynikach monitoringu informowane jest również społeczeństwo, nie tylko za pośrednictwem administracji samorządowej, lecz poprzez publikowanie i rozpowszechnianie za pośrednictwem internetu wyników badań i ocen dotyczących wód podziemnych - na stronach PIG, GIOŚ i WIOŚ.

Przyczyną pogarszania się stanu wód podziemnych jest najczęściej przenikanie substancji obcych, pochodzących ze ścieków, odpadów, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin oraz emisji pyłowo-gazowych. Pochodzą one spoza warstwy wodonośnej i łączy się je z ogniskami zanieczyszczeń, które wobec różnorodnego charakteru przestrzennego można zróżnicować na:

- punktowe (np. doły chłonne, śmietniki, studnie i otwory wiertnicze o złym stanie technicznym),
- liniowe lub pasmowe (np. drogi, kanały i rurociągi),
- małopowierzchniowe (np. składowiska odpadów, hałdy, osadniki ściekowe i pola irygacyjne),
- wielkoprzestrzenne (np. chemizacja rolnictwa, emisja pyłów i gazów, zabudowa nieskanalizowana).

Zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowią:

- intensywna eksploatacja zasobów wód podziemnych, w tym przekraczanie ilości ujmowanej wody,

- zanieczyszczenia pochodzące od zakładów przemysłowych - szczególnie od zakładów nieczynnych, które pozostawiły niezabezpieczone składowiska odpadów przemysłowych,
- zanieczyszczenia związane z eksploatacją składowisk odpadów komunalnych, zwłaszcza składowisk nielegalnych lokalizowanych na terenach wyrobisk górniczych,
- rozwój rolnictwa oraz związane z tym stosowanie nawozów sztucznych,
- niewłaściwie zabezpieczone stacje paliw oraz bazy paliw,
- zwiększone zapotrzebowanie na wodę w związku z rozwijającą się turystyką, zwłaszcza budową hoteli i pensjonatów wyposażonych w baseny,
- zasolenie wód podziemnych powodowane wdzieraniem się zasolonych wód morskich do warstw wodonośnych na terenach nadmorskich,
- odprowadzanie nieoczyszczonych wód opadowych,
- używanie nieeksploatowanych studni głębinowych, jako zbiorników na nieczystości,
- niezabezpieczenie studni nieczynnych,
- zrzuty nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych, wylewiska ścieków,
- zanieczyszczone wody powierzchniowe,
- szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu oraz obszary o zwartej zabudowie,
- duże fermy hodowlane oraz gospodarstwa rolne.

Ochrona wód podziemnych w gospodarce komunalnej polega m.in. na:

- prawidłowej utylizacji ścieków, tj. skanalizowanie odbioru ścieków, oczyszczanie ścieków w oczyszczalniach, prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami ściekowymi zabezpieczającej przed odciekami,
- prawidłowej lokalizacji i eksploatacji składowisk odpadów komunalnych, tj. ograniczenie ilości składowanych odpadów – zwiększenie stopnia odzysku, lokalizacja poza GZWP, badania wpływu składowisk na stan wód podziemnych, w przypadku wpływu prowadzenie działań naprawczych,
- ochrona ujęć wód podziemnych, tj. wydzielenie stref ochrony bezpośredniej i pośredniej, racjonalne wykorzystywanie zasobów, prawidłowa eksploatacja studni głębinowych, likwidacja studni wyłączonych z eksploatacji.

Zgodnie z danymi Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanymi w ramach „Państwowego Monitoringu Środowiska” (marzec 2023) stan chemiczny oraz ilościowy JCWPd nr GW200087 oraz nr GW200086 oceniono jako dobry.

Numer UE JCWPd	STAN CHEMICZNY					OCENA STANU CHEMICZNEGO	Wiarygodność oceny stanu chemicznego
	Test C.1 - Ogólna ocena stanu chemicznego	Test C.2 - Ingresja i ascenzja	Test C.3 - Ochrona ekosystemów lądowych zależnych od wód podziemnych	Test C.4 - Ochrona wód powierzchniowych	Test C.5 - Ochrona wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi		
PLGW200086	dobry DW	dobry DW	b.d.	dobry DW	dobry WW	dobry	dostateczna
PLGW200087	dobry DW	dobry DW	b.d.	dobry DW	dobry WW	dobry	dostateczna

Numer UE JCWPd	STAN ILOŚCIOWY				OCENA STANU ILOŚCIOWEGO	Wiarygodność oceny stanu ilościowego	OCENA STANU JCWPd	Wiarygodność oceny stanu JCWPd
	Test I.1 - Bilans wodny	Test I.2 - Ingresja i ascenzja	Test I.3 - Ochrona ekosystemów lądowych zależnych od wód podziemnych	Test I.4 - Ochrona wód powierzchniowych				
PLGW200086	dobry DW	dobry DW	dobry DW	b.d.	dobry	dostateczna	dobry	dostateczna
PLGW200087	dobry DW	dobry DW	dobry DW	b.d.	dobry	dostateczna	dobry	dostateczna

Podsumowanie wyników oceny stanu JCWPd za rok 2022

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska” (marzec 2023).

Wody powierzchniowe

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych mają zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł punktowych, do których należą:

- źródła komunalne (nieszczelne zbiorniki bezodpływowe ścieków komunalnych, brak infrastruktury komunalnej),
- źródła przemysłowe (zakłady przemysłowe odprowadzające ścieki do wód za pomocą własnych systemów kanalizacyjnych).

Celem wykonywania badań⁹ jest dostarczenie wiedzy o stanie wód, koniecznej do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem. Działania te powinny zapewnić ochronę przed eutrofizacją spowodowaną wpływem źródeł bytowo-komunalnych i rolniczych oraz ochronę przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. Monitoring wód powierzchniowych jako element gospodarowania wodami dostarcza zarządzającemu wodami danych o jakości wód, w określonym zakresie i odpowiednim czasie umożliwiającym wykorzystanie ich w kolejnych pracach planistycznych, sporządzanych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami. Uzyskanie spójnego i kompletnego obrazu stanu lub potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz stanu wód w badanych jednolitych częściach wód powierzchniowych jest wypełnieniem obowiązków zapisanych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w art. 8 Dyrektywy 2000/60/WE.

Wyniki badań, oprócz realizacji wyżej określonego celu podstawowego, służą także do wypełnienia przez Polskę obowiązków sprawozdawczych wobec Komisji Europejskiej (raporty, o których mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej 2000/60/WE oraz dyrektywie 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych), a także zobowiązania Polski wynikające ze współpracy z Komisją Helsińską oraz Europejską Agencją Środowiska.

⁹ <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

Monitoring diagnostyczny i operacyjny przeprowadza się w punkcie pomiarowo-kontrolnym reprezentatywnym dla ocenianej JCWP. Badania w ramach monitoringu badawczego i monitoringu obszarów chronionych prowadzone są w miejscu zależnym od występowania badanego zjawiska/zdarzenia/skażenia oraz od umiejscowienia danego obszaru chronionego.

Zakres i częstotliwość pomiarów i badań wskaźników w ramach poszczególnych rodzajów monitoringu ustala się dla każdego punktu pomiarowo-kontrolnego zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem monitoringowym z uwzględnieniem aktualnego wykazu JCWP określającego status, typologię, cele środowiskowe, zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz rodzaj presji oddziałującej na JCWP. Tworzenie nowej sieci monitoringowej polega na weryfikacji sieci istniejącej w poprzednim 6-letnim cyklu gospodarowania wodami. Sieć punktów pomiarowo kontrolnych, na które składają się reprezentatywne punkty diagnostyczne i operacyjne, stanowi podstawę oceny stanu jednolitych części wód.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu ekologicznego (w przypadku silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych – ocena potencjału ekologicznego) oraz ocena stanu chemicznego. Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny to określenie jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał "dobry i powyżej dobrego". O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych).

W ocenie stanu ekologicznego specyficzną rolę mają hydromorfologiczne elementy jakości wód, które wraz z elementami fizykochemicznymi są elementami wspierającymi ocenę elementów biologicznych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną obserwacje stanu elementów hydromorfologicznych służą jedynie potwierdzeniu bardzo dobrego stanu lub maksymalnego potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. Oznacza to, że w sytuacji, gdy stan wód na podstawie elementów biologicznych i wspierających je elementów fizykochemicznych jest oceniony jako bardzo dobry, niespełnienie przez elementy hydromorfologiczne kryteriów stanu bardzo dobrego powoduje obniżenie stanu ekologicznego wód. Analogicznie jest dla maksymalnego potencjału ekologicznego. W tym przypadku jednak to niemożliwe do eliminacji przekształcenia hydromorfologiczne stanowią o uznaniu wód za silnie zmienione lub sztuczne, więc ich stopień, np. drożność przepławek w barierach poprzecznych, może decydować o określeniu potencjału ekologicznego jako maksymalny lub niższy. W sytuacji, gdy stan ekologiczny lub potencjał ekologiczny został oceniony na podstawie elementów biologicznych i wspierających je elementów fizykochemicznych

jako poniżej bardzo dobrego lub maksymalnego, stan elementów hydromorfologicznych nie ma wpływu na ocenę stanu lub potencjału ekologicznego, tzn. przyjmuje się, że z definicji odpowiada on stanowi elementów biologicznych.

Poniżej przedstawiono wyniki z przeprowadzonej przez GIOŚ „Klasyfikacji wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2023”¹⁰ dla JCWP w granicach opracowania:

- RW20001025269 - Mleczna,
- RW20001125229 - Szabasówka od Kobyłki do ujścia,
- RW200010252339 - Radomka do zb. Domaniów,
- RW200022252399 - zb. Domaniów.

W granicach JCWP Dobrzyca, Garlica oraz Jablonica, nie było punktów pomiarowych (brak danych).

Nazwa jcwp	Klasa elementów biologicznych				Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)			
	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	PoM	Klasa	Rok najstarszych badań	Rok najnowszych badań	PoM	Klasa
7	42	43	44	45	171	172	173	174
Zb. Domaniów					2023	2023	0.285078	1
Radomka do zb. Domaniów					2023	2023	0.682220	2
Szabasówka od Kobyłki do ujścia	2023	2023	0.307762	3	2023	2023	0.688735	2
Mleczna	2023	2023	0.101722	5	2023	2023	0.245955	>2

Klasa elementów biologicznych i fizykochemicznych JCWP w gminie Wolanów

Źródło: <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/367>

¹⁰ <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

- Zaprojektowano również nową pompownię wody w Sławnie we współpracy z Wodociągami Radomskimi.

Z ujęcia wody w Wawrzyszowie zaopatrywani są mieszkańcy południowej i zachodniej części gminy, w tym sołectwa: Wymysłów, Garno, Kolonia Wawrzyszów, Strzałków, Michałów, Waliny, Mniszek, Młodocin Większy, Rogowa, Wawrzyszów i część Wolanowa.

Studnie głębinowe

Pobór wody podziemnej odbywa się z wykorzystaniem dwóch studni głębinowych:

- S-1 (studnia podstawowa) – wykonana w 1984 r. na potrzeby dawnej Zlewni Mleka, od 1996 r. właścicielem ujęcia jest Gmina Wolanów.
- S-2 (studnia awaryjna) – wykonana w 2004 r. w celu zapewnienia bezawaryjnego zaopatrzenia w wodę.

Studnie pracują przemiennie.

Zasoby eksploatacyjne

Zasoby eksploatacyjne ujęcia wody z formacji kredy, zatwierdzone decyzją UW w Radomiu (OS.VI-8530/22/86 z dnia 15.02.1986 r.), wynoszą:

- $Q_e = 52,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

Pobór wody odbywa się na podstawie pozwolenia wodnoprawnego, udzielonego przez Starostę Radomskiego (decyzja z 30.09.2016 r., znak: ROŚ.6341.124.3.2016.MM), ważnego do 30.09.2036 r., z limitami:

- $Q_{\max h} = 52,0 \text{ m}^3/\text{h}$,
- $Q_{\text{sr } d} = 558,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- $Q_{\max r} = 204\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Uzdatnianie wody

Proces uzdatniania obejmuje:

- napowietrzanie,
- odżelazianie,
- dezynfekcję.

Nadzór nad jakością i przydatnością wody do spożycia sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomiu. W 2023 r. przeprowadzono badania sanitarne pod kątem parametrów fizyko-chemicznych, organoleptycznych i mikrobiologicznych – wszystkie wyniki były prawidłowe.

Zaopatrzenie w wodę na pozostałych terenach

- Północno-wschodnia część gminy (sołectwa: Ślepowron, Sławno, Kacprowice, Kowalanka, część Wolanowa, Kolonia Wolanów, Zabłocie, Chruslice, Waclawów, Franciszków) – woda dostarczana przez Wodociągi Miejskie w Radomiu.
- Sołectwa Bieniędzice i Jarosławice – gmina zakupuje wodę z Radomia na podstawie umowy z 2018 r. z Wodociągami Miejskimi w Radomiu.
- Sołectwo Podlesie (wschodnia część gminy) – zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej Gminy Kowala.

Infrastruktura kanalizacyjna¹²

Gmina Wolanów nie posiada własnej oczyszczalni ścieków i odprowadza je do urządzeń kanalizacyjnych gminy Wieniawa, a ta z kolei do oczyszczalni należącej do gminy Przytyk. Wynika to z faktu, że kanalizacja zachodniej części Naszej Gminy tj. w miejscowościach Mniszek i Rogowa została wybudowana przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Radomiu w ramach jednej inwestycji łącznie z oczyszczalnią ścieków w Wólce Domaniowskiej (Gmina Przytyk) i z siecią kanalizacyjną w innych miejscowościach położonych wzdłuż linii brzegowej Zbiornika Domaniów na terenie Gminy Wieniawa i Przytyk. Celem tych inwestycji była ochrona wód Zbiornika Domaniów. Z czasem jednak tj. w 2014 r. oczyszczalnia została przez władze województwa mazowieckiego przekazana administrującej nią Gminie Przytyk. Ilość ścieków napływających do tej oczyszczalni zwiększała się, a oczyszczalnia nie była modernizowana. Gmina Przytyk w 2015 roku z uwagi na ograniczoną wydajność eksploatacyjną oczyszczalni ścieków w Wólce Domaniowskiej nałożyła limity ścieków na ścieki wprowadzane z terenu Gminy Wolanów i Wieniawa. Wprowadzono wspólne limity ścieków dla obu gmin, gdyż ścieki z terenu gminy Wolanów nie wpływają bezpośrednio do oczyszczalni, ale przez teren Gminy Wieniawa i za pośrednictwem jej urządzeń. W ten sposób ograniczono rozwój sieci kanalizacyjnej w zachodniej części Gminy Wolanów.

Od 2020 r. gmina prowadzi program dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów pozbawionych sieci kanalizacyjnej.

Wobec fiaska dwuletnich rozmów o stworzeniu wspólnej spółki zarządzającej oczyszczalnią w 2022 r. Gmina Wolanów zleciła opracowanie projektu oczyszczalni ścieków dla zlewni podłączonej do urządzeń Gminy Wieniawa. Planowana lokalizacja w miejscowości Mniszek spotkała się z protestami mieszkańców, dlatego w 2023 r. opracowano nową koncepcję oczyszczalni w miejscowości Rogowa na działce gminnej. Koncepcja jest gotowa, a kolejnym krokiem jest uzyskanie zgód środowiskowych.

Oczyszczalnia ścieków w Wólce Domaniowskiej wymaga pilnej modernizacji, aby dostosować się do ilości ścieków z trzech gmin: Przytyk, Wieniawa i Wolanów. Do czasu jej modernizacji nie ma możliwości podłączenia kolejnych odcinków kanalizacji, co uniemożliwia rozbudowę sieci kanalizacyjnej w zachodniej części Gminy Wolanów.

Stan infrastruktury kanalizacyjnej

Infrastruktura kanalizacyjna Gminy Wolanów obejmuje:

- 29,9 km sieci kanalizacyjnej,
- 676 przyłączy (stan na 2022 r. – 491),
- 9 przepompowni.

W 2023 r. rozpoczęto projektowanie kolejnych 3,3 km sieci w miejscowościach Ślepowron, Sławno oraz Mniszek. Potrzeby w zakresie rozbudowy kanalizacji są bardzo duże – na ponad 2500 gospodarstw domowych, zaledwie 408 jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Dlatego, korzystając z dofinansowania z Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”, Gmina Wolanów intensywnie

¹² <https://www.cozadzien.pl/region/gmina-wolanow-z-nowa-sieciami-kanalizacyjna/83852>
Raport o stanie Gminy Wolanów za rok 2023

inwestuje w sieć kanalizacyjną, budując w ostatnich dwóch latach 6,4 km nowej sieci, z czego większość zostanie podłączona do urządzeń kanalizacyjnych miasta Radomia. W tej chwili ścieki z miejscowości Ślepowron są odprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych Wodociągów Miejskich w Radomiu.

Gospodarka odpadami

System gospodarowania odpadami został wprowadzony na terenie Gminy Wolanów z dniem 1 lipca 2013r., zostały nim objęte nieruchomości zamieszkałe. Na terenie Gminy Wolanów zorganizowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych prowadzony przez firmę: Usługi Ekologiczne „EKO-JAS”. Miejsce zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania: Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Radomiu. Na terenie Gminy w 2023 r. podobnie jak w latach poprzednich obowiązywał workowy system zbierania odpadów komunalnych z podziałem na 5 frakcji o następującej kolorystyce:

- czarny – zmieszane odpady komunalne;
- żółty – tworzywa sztuczne i metale;
- niebieski – papier i tektura;
- brązowy - odpady „BIO”;
- zielony – szkło.

Przekształcenia litosfery

Gleby narażone są, podobnie jak wody i powietrze, na zanieczyszczenia pochodzące z działalności człowieka - czynnik antropogeniczny tj. infrastruktura techniczna lub jej brak, rozwój transportu samochodowego, emisja gazów i pyłów, nieprawidłowa gospodarka odpadami, stosowanie środków ochrony roślin i osadów ściekowych w rolnictwie. Wszelkie nagłe zmiany w składzie chemicznym gleb spowodowane zanieczyszczeniami środowiska przyrodniczego zmieniają właściwości biologiczne i ograniczają filtrujące i buforujące działanie gleby.

Obecny stan prawny w zakresie ochrony gruntów rolnych dostosowany został do wymogów stawianych nowym członkom Unii Europejskiej. Ochrona gruntów rolnych polega na:

- *ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,*
- *zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej,*
- *rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,*
- *zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.*

Do podstawowych przejawów przekształceń litosfery na obszarze opracowania należą:

- negatywne, niekontrolowane przekształcenia związane z występowaniem „dzikich” składowisk odpadów”;
- zniszczenia geomechaniczne spowodowane realizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- przekształcenia w obrębie i w sąsiedztwie miejscowości, związane z lokalizacją na tych terenach nowego zainwestowania mieszkaniowego, komunikacyjnego, usługowego;

- skutki rolniczego użytkowania ziemi – w wyniku rolniczego użytkowania terenów nastąpiło znaczne zintensyfikowanie procesów erozyjnych, prowadzące do degradacji gleb; z gospodarką rolną związana jest również degradacja gleb w wyniku nadmiernego osuszania terenów rolniczych oraz przekształceń fizyko-chemicznych gleb (m.in. związanych ze stosowaniem nawozów sztucznych i środków ochrony roślin).

Degradacja powierzchni ziemi może być procesem naturalnym oraz spowodowanym działalnością człowieka. Degradacja naturalna spowodowana przez wodę, wiatr, lód lub mróz określana jest mianem degradacji geologicznej (głównie erozja wodna i wietrzna) i obejmuje przede wszystkim powierzchnię warstwę gleby, która wykazuje zachwianą równowagę biologiczną bez znaczących zmian chemicznych. Zabiegi agrotechniczne (czynnik antropogeniczny) niewłaściwie prowadzone powodują zjawisko erozji gleb, która jest efektem procesu splukiwania. Do uruchomienia tego procesu dochodzi po przekroczeniu dla danego obszaru progu krytycznego, który zależy od wielu czynników np. morfometrii stoku, rodzaju podłoża, szaty roślinnej, intensywności opadów i ich ilości, sposobu zagospodarowania terenu.

Wszystkie tereny przekształcone w warstwie litosfery (zwłaszcza dotyczy to obecnych w gminie terenów górniczych) wymagają rekultywacji o kierunkach wynikających ze stopnia przekształcenia, charakteru środowiska przyrodniczego w otoczeniu oraz możliwości technicznych. W celu przeciwdziałania erozji gleb należy tak prowadzić prace rolnicze, aby minimalizowały one proces splukiwania. Typy występujących tu gleb to typy strefowe, występujące w miejscach oddziaływania czynnika glebotwórczego na polach i w lasach, w zależności od rodzaju siedliska. Gleby te posiadają zróżnicowane zdolności buforowe. Gleby leśne są mniej odporne na degradację chemiczną i mechaniczną niż gleby rolne. Degradacja określana koniecznością wymiany gruntów dotyczy obiektów o silnym oddziaływaniu na środowisko: związanych z przemysłem lub składowaniem odpadów.

Ochrona przeciwpowodziowa

Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017r. (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.) definiuje Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (art. 16 pkt 34) – rozumie się przez to:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

W obrębie gminy, w części zachodniej, wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rejonie rzeki Szabasówka, Jablonica, Garlica i Radomka (porównaj mapki poniżej).

Zanieczyszczenia powietrza stanowią gazy, ciecze i ciała stałe obecne w powietrzu w ilościach, które mogą szkodliwie oddziaływać na zdrowie człowieka oraz pozostałe elementy środowiska (wodę, glebę, przyrodężywioną).

Głównym czynnikiem mającym wpływ na zanieczyszczenie powietrza na terenie gminy jest emisja gazów i pyłów powstających w trakcie spalania paliw stałych, płynnych i gazowych w lokalnych kotłowniach osiedlowych, kotłowniach zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej i zakładowych oraz w budynkach mieszkalnych. Ma to miejsce w skupiskach zabudowy, w sezonie grzewczym, głównie w formach ukształtowania terenu sprzyjających stagnacji zanieczyszczeń (formy dolinne i zagłębienia terenu) oraz w określonych sytuacjach pogodowych (np. mgły). Ważnym problemem jest również emisja substancji chemicznych z procesów spalania paliwa w silnikach samochodowych oraz poprzez ulatnianie lekkich frakcji węglowodorowych z ropy naftowej, paliw, smarów, ścierania nawierzchni dróg, opon czy okładzin ciernych w układach hamulcowych. Innym czynnikiem jest emisja niezorganizowana pyłu z terenów pozbawionych roślinności i dawnych wyrobisk surowców mineralnych, składowisk odpadów.

Największa ilość emitowanych do powietrza substancji zanieczyszczających powstaje w wyniku spalania paliw płynnych, stałych i gazowych w urządzeniach grzewczych. Do atmosfery przedostają się związki siarki, azotu i węgla w postaci tlenków i dwutlenków. W większości obiektów, w których prowadzone jest spalanie paliw, kotłownie nie posiadają dodatkowych urządzeń oczyszczających a emisja gazów odbywa się w sposób naturalny poprzez systemy kominowe. Zanieczyszczenia pochodzące z niskiej emisji koncentrują się lokalnie, a zważywszy na ich niepełne spalanie, są bardziej szkodliwe niż te powstające wskutek przemian w sektorze przemysłowym, wyposażonym w paleniska o wysokiej sprawności, gdzie procesy spalania przebiegają w wyższej temperaturze, a emitory wynoszą spaliny zdecydowanie wyżej niż w przypadku emisji niskiej, co ułatwia rozcieńczenie tych zanieczyszczeń.

Zgodnie z rozporządzeniem, oceny stanu czystości powietrza oraz klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem wielkości zanieczyszczenia, należy dokonywać dla obecności poniższych substancji w powietrzu:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi: pył zawieszony PM₁₀ i PM_{2,5}, dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen, metale ciężkie (olów, kadm, nikiel i arsen), ozon O₃; benzo(a)piren w aerozoluach PM₁₀;
- ze względu na ochronę roślin - SO₂ i NO_x oraz O₃ (poza obszarami zabudowanymi)¹³.

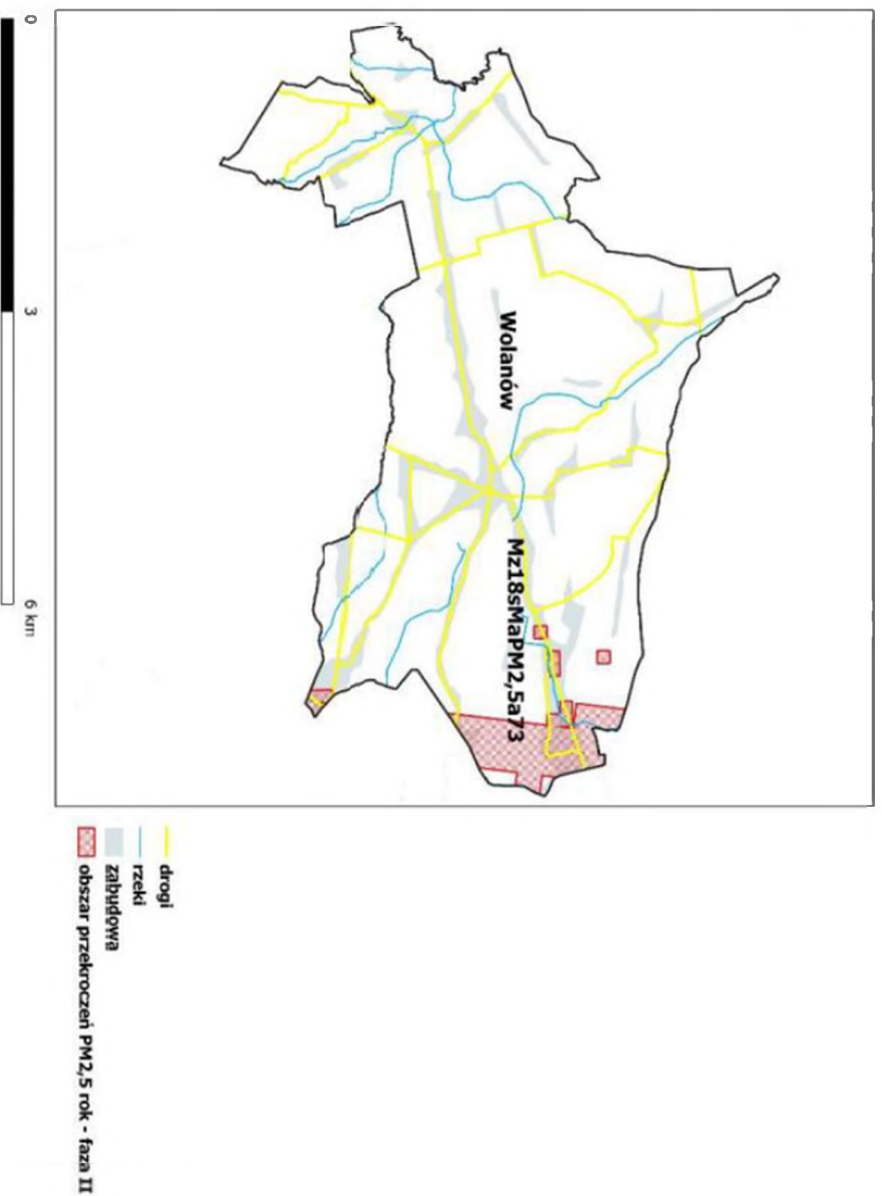
¹³ file:///C:/Users/LENOVO-PC/Downloads/Roczna%20ocena%20jako_ci%20powietrza%20w%20wojew%20C3%B3dztwie%20mazowieckim.%20Raport%20wojew%20C3%B3dki%20za%20rok%202023-1.pdf

Obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniorocznego pyłu zawieszonego PM_{2,5} – II faza Mz18sMaPM_{2,5a73} w gminie wiejskiej Wolanów w 2018 roku

Mz18sMaPM _{2,5a73}	Kod obszaru przekroczeń
Wschodnia część gminy wiejskiej Wolanów	Lokalizacja
wiejski	Charakter obszaru
11,5	Emisja łączna z obszaru [Mg]
4,0	Powierzchnia obszaru [km ²]
799	Liczba ludności
128	Liczba ludności powyżej 65 roku życia
40	Liczba ludności poniżej 5 roku życia
0	Liczba ośrodków (instytucji), w których przebywają osoby wrażliwe
22,3	Maksymalna wartość stężenia z obliczeń średnioroczna µg/m ³
Nie dotyczy	Wartość stężenia z pomiaru średnioroczne µg/m ³
Oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków, napływ spoza granic strefy	Główna przyczyna

Źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniorocznego pyłu zawieszonego PM_{2,5} – II faza Mz18sMaPM_{2,5a73} w gminie wiejskiej Wolanów w 2018 roku

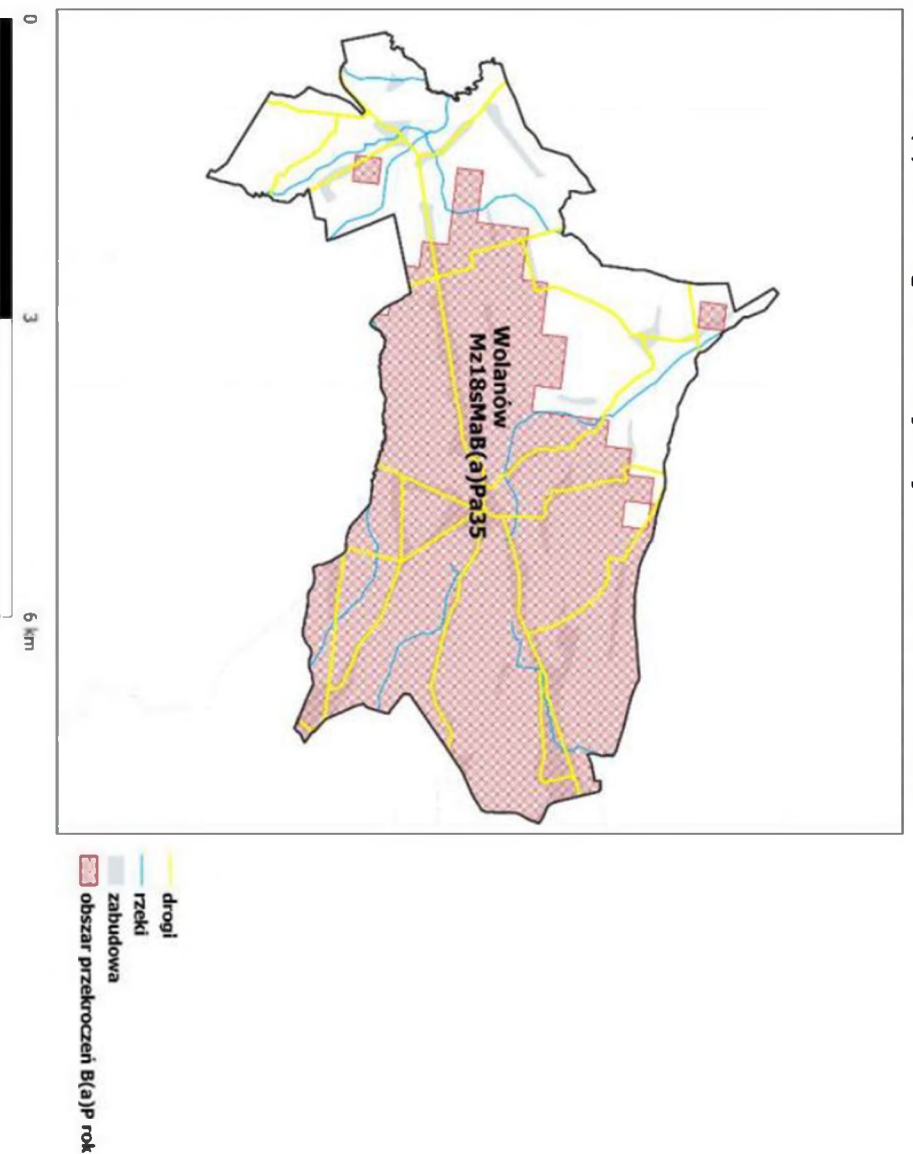
Źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Obszary przekroczeń poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu Mz18sMaB(a)Pa35 w gminie wiejskiej Wolanów w 2018 roku

Mz18sMaB(a)Pa35	Kod obszaru przekroczeń
Sołectwa w gminie wiejskiej Wolanów: Chruślice, Kowala - Duszcina, Ślepowron, Podlesie, Młodocin Większy, Waliny, Garno, Strzałków	Lokalizacja
wiejski – regionalny	Charakter obszaru
32,3	Emisja łączna z obszaru [kg]
53,6	Powierzchnia obszaru [km ²]
6591	Liczba ludności
1055	Liczba ludności powyżej 65 roku życia
330	Liczba ludności poniżej 5 roku życia
2	Liczba ośrodków (instytucji), w których przebywają osoby wrażliwe
2,3	Maksymalna wartość stężenia z obliczeń średnioroczna ng/m ³
Nie dotyczy	Wartość stężenia z pomiaru średnioroczna ng/m ³
Oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków	Główna przyczyna

Źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik/7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Obszary przekroczeń poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu Mz18sMaB(a)Pa35 w gminie wiejskiej Wolanów w 2018 roku

Źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik/7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminach województwa mazowieckiego zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB przedstawiono poniżej:

Lp.	Nazwa gminy	Kod TERYT gminy	PM10 średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			PM10 36 maksimum [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		
			min	max	średnia	min	max	średnia
295	Wolanów (w)	1425122	15,0	20,5	16,8	23,4	32,7	26,6

Lp.	Nazwa gminy	Kod TERYT gminy	PM2,5 średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			BaP średnia roczna [ng/m^3]		
			min	max	średnia	min	max	średnia
295	Wolanów (w)	1425122	9,6	14,5	11,4	0,27	0,96	0,52

Źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/7/publications/>

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wolanów na lata 2021-2026

Głównym celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wolanów obejmującego lata 2021 do 2026 (przyjęty uchwałą Nr XLIV/310/2022 Rady Gminy Wolanów z dnia 23 maja 2022 r.) jest weryfikacja i aktualizacja osiągniętych celów wskaźników w pierwszym opracowanym dokumencie z lata 2015 – 2020 oraz charakterystyka zamierzeń inwestycyjnych, które spowodują poprawę jakości powietrza, ochronę atmosfery poprzez zmniejszenie emisji CO², wzrost wykorzystania OZE oraz ograniczenia zużycia energii finalnej. Cele główne odnoszą się do perspektywy długoterminowej. Osiągnięciu celów strategicznych sprzyjać będzie realizacja następujących celów szczegółowych:

- Zmniejszenie strat ciepła w budynkach użyteczności publicznej, mieszkalnych i działalności gospodarczej poprzez ich termomodernizację,
- Wzrost liczby zmodernizowanych systemów grzewczych we wszystkich sektorach użytkowników energii – dążenie do ograniczenia „niskiej emisji” i poprawy efektywności energetycznej,
- Propagowanie oraz wsparcie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- Ograniczenie zapotrzebowania na energię elektryczną poprzez wymianę energochłonnych źródeł światła, modernizację w systemie oświetlenia ulicznego,
- Poprawa stanu i rozwój infrastruktury komunikacyjnej,
- Właściwe planowanie przestrzeni urbanistycznej,
- Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy,
- Podejmowanie działań promujących wszelkie sposoby redukcji emisji CO² oraz podniesienie efektywności energetycznej.

Hałas akustyczny

Na klimat akustyczny przeważający wpływ ma hałas pochodzenia antropogenicznego występujący w środowisku. *Hałasem przyjęto nazywać wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, działające za pośrednictwem powietrza na organ słuchu i inne elementy organizmu ludzkiego* (definicja profesorów: Z. Engla, I. Maleckiego, J. Sadowskiego). Hałas ten można podzielić na dwie podstawowe kategorie: hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy itp.) oraz hałas przemysłowy.

Regulacje prawne badań i oceny stanu klimatu akustycznego to:

- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, art. 117,*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,*
- *Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji,*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem.*

Z dniem 23 października 2012 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska zmieniające dotychczasowe rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z 14 czerwca 2007 roku (Dz.U. Nr 120 poz.826; opublikowano tekst jednolity Dz.U. z 2014r. poz. 112). Obowiązujące wcześniej rozporządzenie zawierało jedne z najostrzejszych norm w Unii Europejskiej. Dopuszczalne limity natężenia hałasu w ciągu dnia były określone na poziomie od 50 dB do 65 dB, a w nocy - od 45 dB do 55 dB. W aktualnym rozporządzeniu limity te zostały odpowiednio podniesione do 68 dB w ciągu dnia oraz do 60 dB w ciągu nocy.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego, i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie.

Przedział w dB	Skutki
Poniżej 35 dB	Nieszkodliwe dla zdrowia, mogą być jednak denerwujące lub przeszkadzać przy pracy wymagającej skupienia
Od 35 do 70 dB	Zmęczenie układu nerwowego, utrudniają komunikowanie się, zasypianie i wypoczynek
Od 70 do 85 dB	Znaczne obniżenie wydajności pracy, mogą być szkodliwe dla zdrowia i powodować uszkodzenie słuchu
Od 85 do 130 dB	Powodują liczne schorzenia organizmu, uniemożliwiają zrozumiałość mowy nawet z bliskiej odległości
Powyżej 130 dB	Trwałe uszkodzenie słuchu, wywołują drgania organów wewnętrznych

Oddziaływanie hałasu na organizm ludzki

Tab. 5.2. Dopuszczalny poziom hałasu – hałas drogowy [dB]

Lp.	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu dla dróg i linii kolejowych w dB			
		L_{AeqD} poziom krótko- okresowy dla pory dziennej	L_{AeqN} poziom krótko- okresowy dla pory nocnej	L_{DWN} poziom długo- okresowy	L_N poziom długookre- sowy dla wszystkich pór nocnych w roku
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	50	45
2	a) Teren zabudowy jednorodzinnej b) Tereny szpitali w mieście c) Tereny zabudowy związanej z czasowym prze- bywaniem dzieci i młodzieży	61	56	64	59
3	a) Tereny zabudowy wielorodzinnej b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	65	56	68	59
4	a) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	70	65

Tab. 5.3. Dopuszczalny poziom hałasu – hałas przemysłowy i komunalny [dB]

Lp.	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu dla pozostałych obiektów oraz działalność będąca źródłem hałasu w dB			
		L_{AeqD} poziom krótko- okresowy dla pory dziennej	L_{AeqN} poziom krótko- okresowy dla pory nocnej	L_{DWN} poziom długo- okresowy	L_N poziom długookre- sowy dla wszystkich pór nocnych w roku
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	45	40	45	40
2	a) Teren zabudowy jednorodzinnej b) Tereny szpitali w mieście c) Tereny zabudowy związanej z czasowym prze- bywaniem dzieci i młodzieży	50	40	50	40
3	a) Tereny zabudowy wielorodzinnej b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	55	45	55	45
4	a) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	55	45	55	45

Dopuszczalne poziomy hałasu drogowego oraz przemysłowego i komunalnego

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska realizuje zadania Państwowego Monitoringu Środowiska w celu uzyskania danych i oceny oraz obserwacji zmian stanu akustycznego w środowisku. Uzyskane informacje służą zapewnieniu ochrony przed hałasem, realizowanej przez poprawne planowanie przestrzenne oraz instrumenty ochrony środowiska, takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem czy rozwiązania techniczne ukierunkowane na wyciszenie źródła emisji hałasu lub minimalizujące jego oddziaływanie. Głównymi emitorami hałasu drogowego są: natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego. terenie gminy swoją działalność prowadzą firmy transportowe specjalizujące się w spedycji krajowej i międzynarodowej. Hałas komunikacyjny jest czynnikiem wpływającym na stan klimatu akustycznego na terenie gminy zalicza się do niego hałas drogowy.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Przez gminę Wolanów przebiegają poniższe drogi:

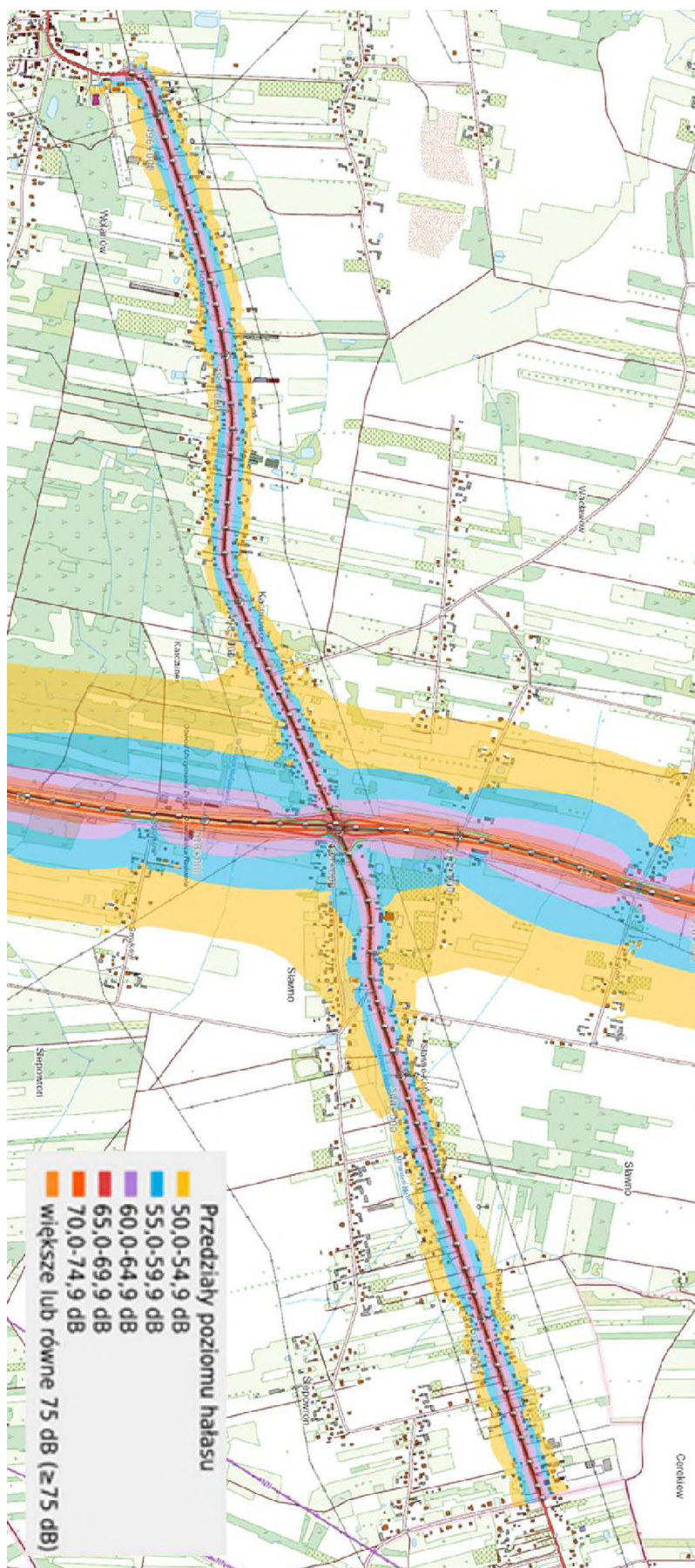
- Droga ekspresowa:
 - S7 (fragment stanowiący zachodnią obwodnicę Radomia z węzłem Radom Zachód)

- Droga krajowa:
 - DK 12
- Drogi powiatowe:
 - 3505W Jaszowice – Waclawów – Sławno
 - 3565W Wolanów – Kończyce
 - 3563W Wolanów – Chronówek – Kolonia Chronów
 - 3502W Przytyk – Wawrzyszów
 - 3566W Konary – Mniszek
 - 3562W Mniszek – Łaziska – Orońsko
 - 3561W Mniszek – Omięcin – Szydłowiec
 - 3570W Zakrzew – Wolanów – Kowala - Parznice (była droga wojewódzka obecnie w zarządzie Powiatu Radomskiego)
- Drogi gminne:
 - 351201W – 351250W

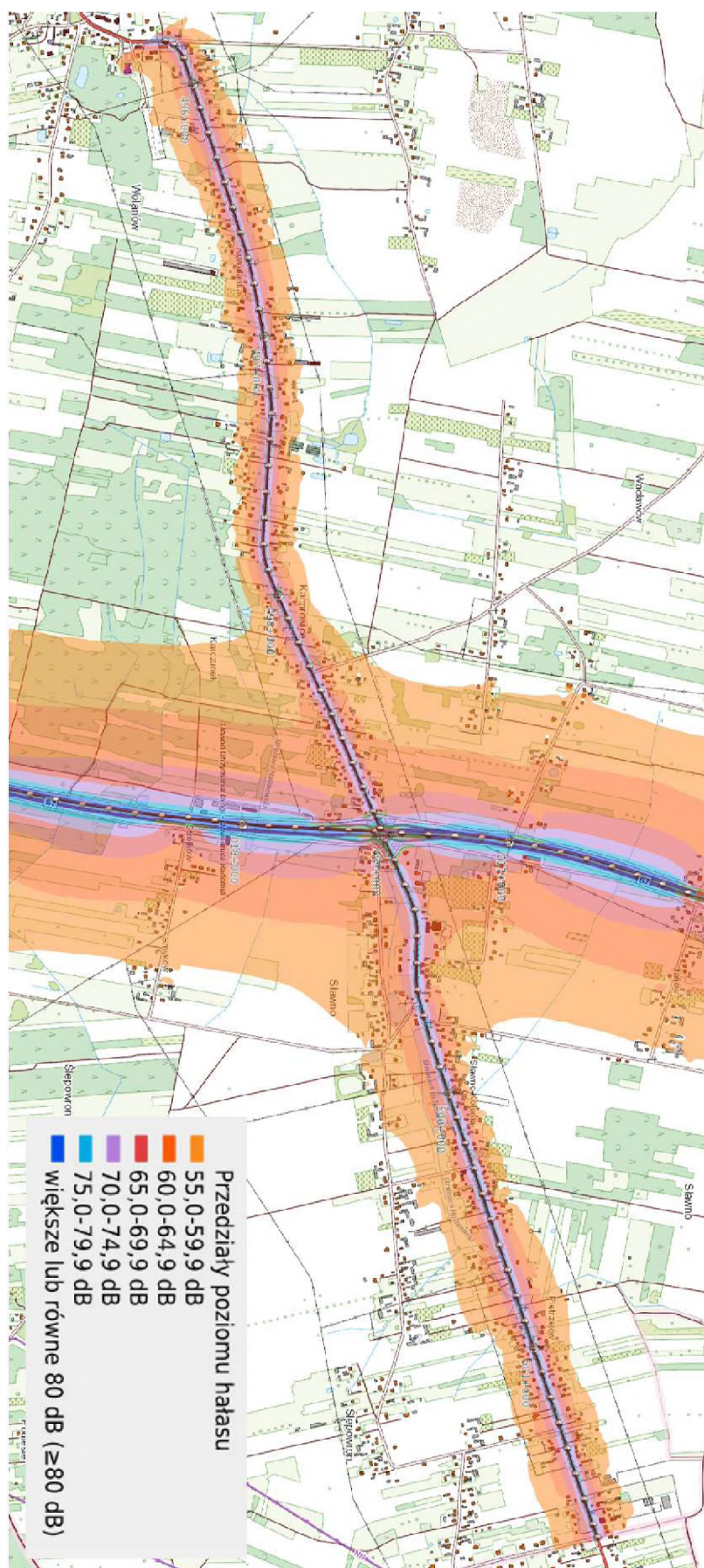
Największym emitorem hałasu jest droga krajowa nr 12 i droga ekspresowa S7.

Pomiary hałasu komunikacyjnego dla powiatu radomskiego (w tym na terenie gminy Wolanów w m. Młodocin Większy) były wykonywane w ramach map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu pojazdów powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie – opracowanie dla GDDKiA wykonane przez LEMITOR Wrocław wykazały przekroczenia na terenie gminy Wolanów¹⁴.

¹⁴ <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Wartości wskaźnika LN w rejonie drogi S7 w gminie Wolanów
źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gmap=gp0

Wartości wskaźnika LDWN w rejonie drogi S7 w gminie Wolanów
źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gpmap=gp0

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

25.	radomski	S7	<p>Dąbrowka Podleźna Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 5 budynków chronionych.</p> <p>Franciszków Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Gozdek Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Gutow Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 4 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Jedlianka Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 20 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Kacprowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Kamieńsk Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p> <p>Karczunek Sławiński Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Mieczków Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 4 budynków chronionych.</p> <p>Mieczków Kolonia Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 10 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1</p>	<p>Dąbrowka Podleźna Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Franciszków Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 5 budynków chronionych.</p> <p>Gozdek Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych.</p> <p>Gutow Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 6 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Jedlianka Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 9 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Kacprowice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Kamieńsk Brak przekroczeń.</p> <p>Karczunek Sławiński Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Mieczków Brak przekroczeń.</p> <p>Mieczków Kolonia Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 8 budynków chronionych.</p>
-----	----------	----	---	---

Opis terenów zagrożonych hałasem

źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

L.p.	Powiat	Numer drogi	Przekroczenia L _{dn}	Przekroczenia L _n
			<p>budynku chronionego.</p> <p>Miodocin Większy Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 8 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p> <p>Mokrosek Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p> <p>Narty Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Piaszów Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych.</p> <p>Sławno Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 11 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p> <p>Taczów Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych.</p> <p>Wola Gutowska Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Wola Taczewska Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Zatoplice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 6 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p>	<p>Miodocin Większy Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 7 budynków chronionych.</p> <p>Mokrosek Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p> <p>Narty Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Piaszów Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p> <p>Sławno Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 8 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Taczów Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych.</p> <p>Wola Taczewska Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.</p> <p>Zatoplice Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 11 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 1 budynku chronionego.</p>

Opis terenów zagrożonych hałasem

źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Niekorzystny wpływ hałasu środowiskowego na stan zdrowia społeczeństwa wymaga działań zmierzających do jego ograniczenia. Działania podejmowane w celu poprawy klimatu akustycznego można podzielić na dwie kategorie:

1 - działania polegające na eliminacji źródeł uciążliwości hałasowej, do których można zaliczyć np.: właściwe planowanie urbanistyczne, operowanie naturalnym ukształtowaniem terenu jako naturalnym elementem ochrony przed hałasem, stosowanie w zakładach odpowiednich rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, wykorzystanie właściwej technologii budowy i modernizacji ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych, modyfikację istniejących nieruchomości, np. przez wymianę stolarki okiennej w lokalach;

2 - działania zmierzające do ograniczenia emisji hałasu u jego źródła, do których można zaliczyć np.: poprawę stanu nawierzchni istniejących sieci dróg, przeniesienie ruchu tranzytowego poza granice miast dzięki rozbudowanym sieciom obwodnic, optymalizację prędkości strumienia ruchu na terenie zabudowanym, rozbudowę alternatywnych form transportu, modyfikację taboru komunikacyjnego w miastach, racjonalne planowanie inwestycji w istniejących zakładach.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Jego głównymi źródłami są linie wysokiego napięcia, stacje nadajnikowe telefonii komórkowej, radary, telefony komórkowe, urządzenia elektryczne itp. Do naturalnych źródeł pól elektromagnetycznych należy Ziemia oraz Słońce. Jak do tej pory nie ma doniesień o badaniach naukowych, które określałyby negatywny wpływ PEM, o wartościach nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych, na organizmy żywe, w tym na człowieka.

Zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*. Standardy dotyczące jakości środowiska dla pól elektromagnetycznych zostały określone rozporządzeniem *Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*.

Ponadto obowiązują rozporządzenia *Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem*.

Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego jego stanu poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz, gdy poziomy te nie są dotrzymane – na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych. Obowiązek badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynika z zapisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Na terenie gminy Wolanów znajdują się poniższe sieci elektroenergetyczne:

- linia energetyczna 110 kV Chronów – Przysucha;
- linia 220 kV Kozienice – Rożki.

Na terenie gminy źródłem promieniowania elektromagnetycznego (tzn. punktowego źródła promieniowania elektromagnetycznego - anteny sieci komórkowej sektorowe i radiolinii) są 4 stacje bazowe telefonii komórkowej w miejscowości Mniszek, Wolanów oraz Ślepowron.

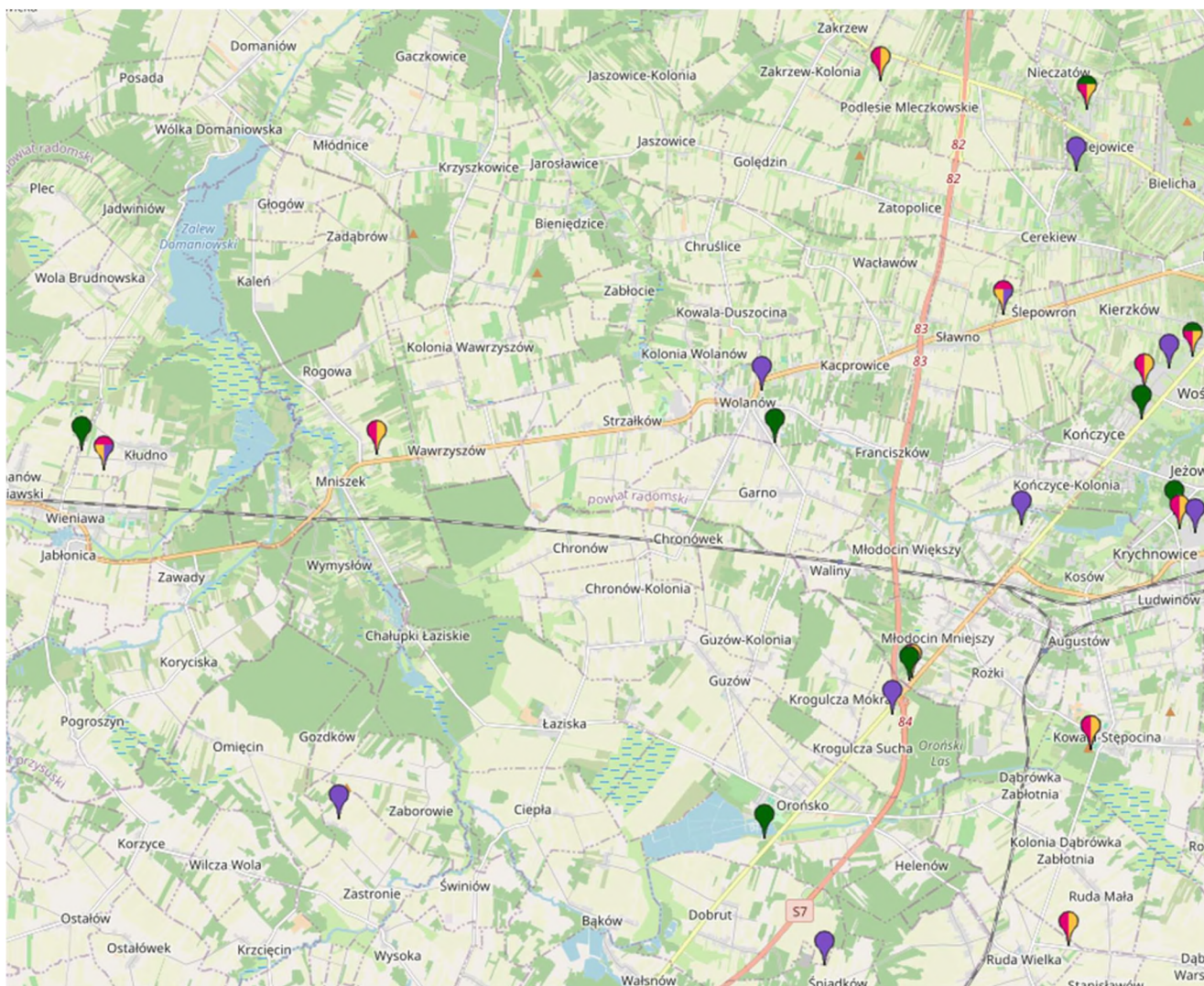
Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju.

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

Źródła pól elektromagnetycznych są opomiarowane przez prowadzących instalację oraz użytkowników zgodnie z art. 122a ustawy POŚ. GIOŚ prowadzi aktualizowany corocznie rejestr z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów PEM. Zgodnie z rozdziałem 2b ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 604 ze zm.) wprowadzony został system informacyjny o instalacjach wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne (SI2PEM), który zapewnia gromadzenie, aktualizację i udostępnianie informacji o tego typu instalacjach na terenie całego kraju.

Lokalizacja stacji bazowych tk w Gminie Wolanów
Źródło: <http://beta.btsearch.pl/bts/?query=Wolan%C3%B3w>

L.p.	Sieć	Adres	Technologie	ID stacji
1.	Play (26006)	Wolanów, ul. Radomska 16 (dzwonnica kościółka pw. św. Doroty)	LTE1800 LTE2100	RAD4430
2.	Play (26006)	Wolanów, ul. Radomska 16 (dzwonnica kościółka pw. św. Doroty)	GSM1800 GSM900 LTE2600 LTE800 UMTS900	RAD4430
3.	T-Mobile (26002)	Wolanów, Ślepowron 146A - wieża Emitel	GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE2600 LTE800 UMTS900	66187
4.	Orange (26003)	Ślepowron 146A - wieża Emitel	GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE2600 LTE800 UMTS900	87255
5.	Play (26006)	Ślepowron 146A - wieża Emitel	GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE2600 LTE800 UMTS900	RAD3320
6.	T-Mobile (26002)	wieża T-Mobile - dz. nr 617/12	GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800	27702

Wykaz stacji bazowych tk w Gminie Wolanów

Źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

			UMTS2100 UMTS900	
7.	Orange (26003)	wieża T-Mobile - dz. nr 617/12	GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 UMTS2100 UMTS900	87067
8.	Aero 2 (26017)	Wolanów, ul. Kolejowa 11 (maszt Plusa)	LTE2600	BT11218
9.	Plus (26001)	Wolanów, ul. Kolejowa 11 (maszt Plusa)	GSM900 LTE2600 UMTS2100 UMTS900	BT11218
10.	Plus (26001)	Wolanów, ul. Kolejowa 11 (maszt Plusa)	LTE1800 LTE900	BT11218

Wykaz stacji bazowych tk w Gminie Wolanów

Źródło: <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z ustawą: Prawo ochrony środowiska, dokonuje w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Ostatnim dostępnym opracowaniem jest Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie mazowieckim, Warszawa 2023.

Uwaga: w Gminie Wolanów nie zlokalizowano punktu pomiarowego.

W 2022 r. do mazowieckiego WIOŚ wpłynęło w sumie 1 707 sprawozdań przekazanych na podstawie art. 122a ustawy Poś przez prowadzących instalacje oraz użytkowników urządzeń emitujących PEM. WIOŚ przeprowadził również 4 kontrole.

W wyniku kontroli dokumentacyjnej oraz kontroli interwencyjnej nie stwierdzono nieprawidłowości oraz przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku¹⁵.

Krajobraz

¹⁵ Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie mazowieckim, Warszawa 2023

Zaburzenia powstające w krajobrazie wynikają z niewłaściwej i nieumiejętnej gospodarki krajobrazem. Przestrzeń jest niewłaściwie dzielona i degradowana, często zabudowywana przypadkowo tak pod względem lokalizacji jak i architektury. Zagrożenie dla krajobrazu stanowią mało estetyczne budowle na terenach zabudowy, nienawiązujące architekturą do tradycji regionalnej, oderwane od zwartej zabudowy. Zagrożeniem dla krajobrazu są również wyrobiska związane z eksploatacją złóż mineralów.

Podsumowując: oddziaływanie człowieka – antropizacja wpływa na zmiany i stanowi zagrożenie dla środowiska przyrodniczego. Do podstawowych zagrożeń antropizacyjnych istniejących i potencjalnych dla środowiska przyrodniczego w obszarach opracowania należą:

- związana z działalnością rolniczą chemizacja powodująca skażenie chemiczne gleb z kumulowaniem pestycydów i ich spływ do wód powierzchniowych oraz przenikanie do wód podziemnych, a także do powietrza,
- prowadzenie nadmiernych melioracji powodujących przesuszanie łąk, a w efekcie osłabiania przesuszonych lasów, niszczenie cennych biotopów, gatunków, siedlisk fauny i flory, obniżanie lustra wód w zbiornikach wodnych, czego konsekwencją jest zanikanie i zmiany roślinności przybrzeżnej,
- zanieczyszczenia odpadami (trudno rozkładalne wszechobecne plastiki), powstawanie nielegalnych „dzikich” wysypisk śmieci,
- zagrożenia związane z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, gleb spowodowane brakiem kanalizacji sanitarnej (nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, pozbywanie się ścieków wprost do gruntu) na terenach bez dostępu do sieci kanalizacji,
- nasilenie ruchu komunikacyjnego będącego źródłem zanieczyszczeń gleb, powietrza i hałasu,
- powstawanie obiektów mieszkalnych, usługowych o architekturze nieestetycznej, szpecącej krajobraz, nienawiązującej do tradycji lokalnej, często w przypadkowej lokalizacji.

Zmiany i zagrożenia dotyczące środowiska mają przyczyny, które ogólnie można określić jako naturalne, będące efektem procesów przyrodniczych oraz antropogeniczne, wynikające z działalności człowieka. Zmiany naturalne zachodzą na terenach, na których dotychczasowa działalność człowieka została zaniechana tj. terenów rolniczo ugorowanych, na których następuje sukcesja roślinności głównie leśnej. Zmiany antropogeniczne zachodzą na nowych terenach zajmowanych pod zainwestowanie kubaturowe oraz przystosowanie do użytkowania (melioracje, niwelacje).

W efekcie rozwoju zainwestowania osadniczego występują typowe zmiany środowiska przyrodniczego, należące do nieuniknionych. Na etapie inwestycyjnym będą to fizyczne przekształcenia płytkiego podłoża, lokalne zaburzenie reżimu płytkich wód gruntowych, miejscowe usunięcie warstwy glebowej i szaty roślinnej (zwłaszcza w miejscu lokalizacji obiektów kubaturowych oraz budowy nasypów lub wymiany gruntu, niwelacje terenu, zmiany fizjonomii krajobrazu (nowe obiekty na terenach dotychczas niezabudowanych).

Na tych terenach mogą również zachodzić pozytywne środowiskowo zmiany tj. rekultywacja, uporządkowanie terenu oraz tworzenie nowych terenów zieleni.

Konsekwencją wprowadzenia zainwestowania będzie dalsza antropizacja środowiska przyrodniczego na etapie funkcjonowania. Oddziaływanie to może być bardzo zróżnicowane w

zależności od charakteru nowopowstałych obiektów. W większości oddziaływanie takie ma wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

6. PRAWNA OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU, INNE UWARUNKOWANIA PRAWNE

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. formami ochrony przyrody w Polsce są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W granicach charakteryzowanego terenu nie występują obszary i obiekty chronione.

Najbliżej gminy Wolanów położone obszarowe formy ochrony przyrody:

- ok. 10 km na południowy- wschód OChK Ilża Makowiec,
- ok. 10 km na południowy- zachód i zachód OChK Lasy Przysusko-Szydłowieckie,
- ok. 12 km na północ OChK Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- ok. 13 km na północny- wschód Kozienicki PK,
- ok. 30 km na północny- zachód Spalski PK,
- ok. 25 km na południe Suchedniowsko- Oblęgowski PK,
- ok. 25 km na południe Sieradowicki PK,
- ok. 13 km na północny- wschód PLH140035 Puszcza Kozienicka,
- ok. 21 km na północny- zachód PLH140016 Dolina Dolnej Pilicy,
- ok. 15 km na południowy- wschód PLH 140015 Pakosław,
- ok. 17 km na południowy- zachód PLH260011 Lasy Skarżyskie,
- ok. 18 km na południowy- zachód PLH260015 Dolina Czarnej,
- ok. 21 km na południowy- zachód PLH260026 Ostoja Brzeźnicka,
- ok. 13 km na północny- wschód PLB140013 Ostoja Kozienicka,
- ok. 21 km na północny- zachód PLB140003 Dolina Pilicy.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ustawowe wymagania w zakresie ochrony środowiska, które winny być spełnione w planie miejscowym – podczas realizacji ustaleń planu należy zapewnić ochronę siedlisk i stanowisk chronionych gatunków, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi ochrony gatunkowej:

- dziko występujących roślin objętych ochroną,
- dziko występujących zwierząt objętych ochroną,
- dziko występujących grzybów objętych ochroną.

Ochrona gatunkowa, zgodnie z art. 46.1. Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku „*ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej*”. W stosunku do gatunków objętych ochroną obowiązują zakazy określone w art. 51 i 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i wprowadzone:

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt;
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin;
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

Inne uwarunkowania prawne

Cmentarze

Dla terenów cmentarzy i ich stref ochronnych obowiązują przepisy odrębne o cmentarzach i chowaniu zmarłych m.in. rozporządzenie ministra gospodarki komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. (Dz. U. z dnia 16 września 1959 r.):

§ 3. 1. *Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.*

2. *Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.*

W gminie Wolanów zlokalizowany jest cmentarz parafialny w Wolanowie przy ul. Radomskiej oraz cmentarze w miejscowościach Mniszek, Jarosławice i Młodocin Większy. Plan przewiduje korekty granic niektórych cmentarzy.

Linie elektroenergetyczne

Przez teren gminy przebiega linia 220 kV Kozienice – Rożki oraz linia 110 kV Chronówek – Przysucha. Zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska. Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi

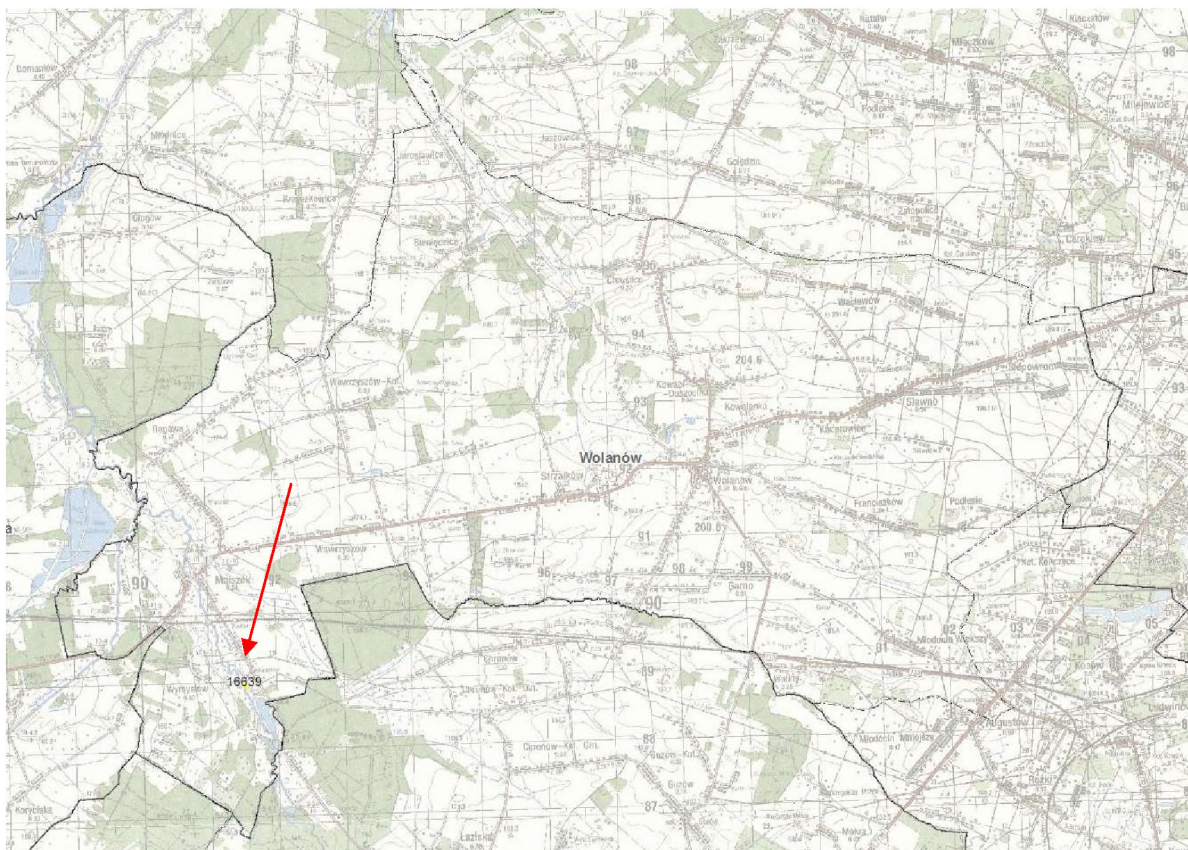
polega na zapewnieniu jak najlepszego jego stanu poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz, gdy poziomy te nie są dotrzymane – na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych. Obowiązek badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynika z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych

Zgodnie z informacjami zawartymi w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego PIB, na terenie gminy Wolanów brak zidentyfikowanych/ zarejestrowanych osuwisk. W rejonie Karszewa, w dolinie rzeki Szabasówka, odnotowano dwa (niewielkie) tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, które przedstawiono na poniższych mapkach (nr ident. 16639 KRTZ oraz 16562 KRTZ).

źródło: <https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

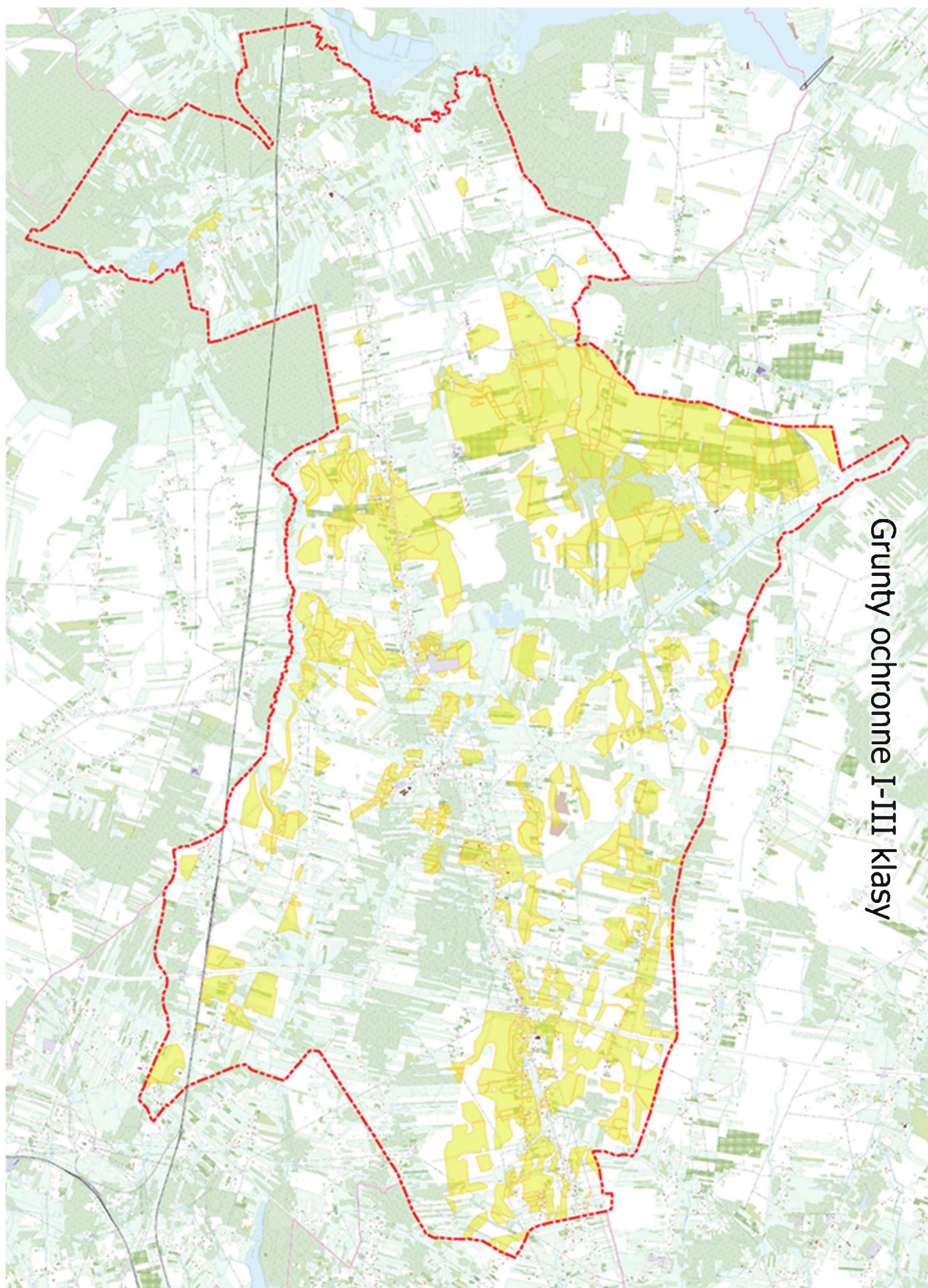
źródło: <https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

Grunty rolne i leśne

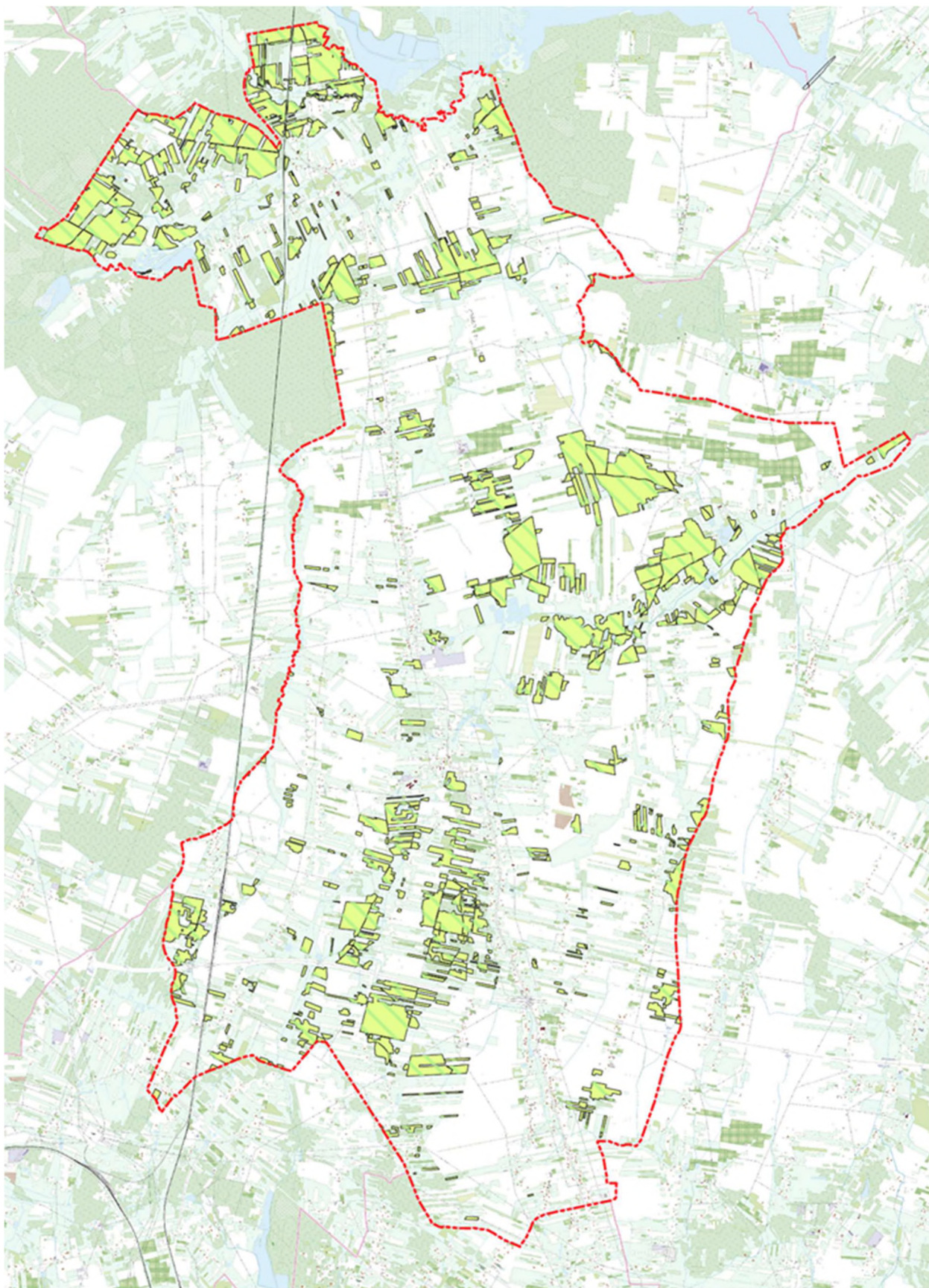
Zgodnie z Art. 3 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 82) ochronie podlegają grunty rolne na glebach klas I-III oraz lasy. Ochrona gruntów rolnych i leśnych polega głównie na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne. Jest to ochrona warunkowa, co oznacza, że mogą zostać one przeznaczone na inne cele, przy spełnianiu wymagań wskazanych w ustawie. Poniżej zamieszczono mapkę przedstawiającą najcenniejsze grunty podlegające ochronie.

Gmina charakteryzuje się niską lesistością. Lasy i grunty leśne stanowią ok. 13 % powierzchni ogólnej gminy. Kompleksy leśne obejmują niewielkie powierzchnie skupione głównie w północnej (w sąsiedztwie Bieniędzic), południowo- zachodniej (okolice rzeki Szabasówki – między Mniszkiem a Wymysłowem) i wschodniej części gminy (rejon Franciszkowa).

Na terenie gminy występują lasy ochronne o powierzchni 9,19 ha. Są to lasy położone w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

Grunty rolne na glebach klas I-III- rozmieszczenie na terenie gminy Wolanów

Grunty leśne- rozmieszczenie na terenie gminy Wolanów

Linia kolejowa

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa. Na obszarach przyległych do terenów kolejowych, na których zlokalizowana jest linia kolejowa, realizacja wszelkich inwestycji powinna być zgodna z:

- 1) ustawą z dnia 28 marca 2003 r o transporcie kolejowym,
- 2) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
- 3) szereg innych rozporządzeń.

Zgodnie z art. 53 ust. 2 i 3 ustawy o transporcie kolejowym: *2. Budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10m od granicy obszaru kolejowego, z tym, że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20m. 3. Odległości, o których mowa w ust. 2, dla budynków mieszkalnych, szpitali, domów opieki społecznej, obiektów rekreacyjno-sportowych, budynków związanych w wielogodzinnym pobycie dzieci i młodzieży powinny być zwiększone, w zależności od przeznaczenia budynku, w celu zachowania norm dopuszczalnego hałasu w środowisku, określonych w odrębnych przepisach.*

Zgodnie z §1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych: *Na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15m od osi skrajnego toru.*

Tereny zamknięte

Obowiązuje decyzja Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. MI, poz. 38 z 2020 r.), zmieniona decyzją nr 5 Ministra Infrastruktury z dnia 10 marca 2026 r. (Dz.U. MI, poz. 7 z 2026 r.). Wykaz numerów działek dla terenów kolejowych:

2583	radomski	Wolanów	Młodocin Większy	1209/4	7,4900	142512_2.0014.1209/4
2584	radomski	Wolanów	Młodocin Większy	1209/5	0,0468	142512_2.0014.1209/5
2585	radomski	Wolanów	Młodocin Większy	1209/6	6,7068	142512_2.0014.1209/6
2586	radomski	Wolanów	Mniszek	830/1	0,5786	142512_2.0013.830/1
2587	radomski	Wolanów	Mniszek	830/5	8,4672	142512_2.0013.830/5
2588	radomski	Wolanów	Mniszek	830/8	1,0018	142512_2.0013.830/8
2589	radomski	Wolanów	Mniszek	2237/2	2,1158	142512_2.0013.2237/2
2590	radomski	Wolanów	Mniszek	2237/3	2,1799	142512_2.0013.2237/3
2591	radomski	Wolanów	Wymysłów	60	0,7000	142512_2.0028.60

Zgodnie z decyzją nr 187/MON Ministra Obrony Narodowej z 22 grudnia 2025 r. na terenie gminy Wolanów nie znajdują się tereny zamknięte resortu obrony narodowej.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 3.1.) w odniesieniu do terenów zamkniętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

ustala się tylko granice tych terenów oraz granice ich stref ochronnych. W strefach ochronnych ustala się ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów, w tym zakaz zabudowy. Przepisów ust. 3. ustawy nie stosuje się do terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu. W związku z tym dla tych terenów (kolejowych) plan musi zawierać ustalenia jak dla innych terenów nim objętych.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Każdy dokument o charakterze kierunkowym wyrażający wolę polityczną dla przyszłych zamierzeń tworzony jest w oparciu, m. in. o uwarunkowania zewnętrzne, na które składają się ustalenia innych dokumentów na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Ochrona środowiska jest przedmiotem regulacji wspólnotowej głównie w postaci dyrektyw UE. Jeśli chodzi o zasadę zrównoważonego rozwoju, która jest przedmiotem głównie dokumentów kierunkowych o charakterze politycznym, to pojęcie to nie jest rozumiane jednoznacznie, a jego aktualną interpretację zawierają materiały opublikowane w 2005 roku. Najważniejsze dla tych zagadnień są następujące dokumenty: Szósty Program Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska, Strategia Lizbońska, Strategia z Goeteborga, Europejska Konwencja Krajobrazowa, Strategia na rzecz różnorodności biologicznej UE 2030, Zrównoważona Europa do 2030 r. Inicjatywa przewodnia tej strategii to *Europa efektywnie korzystająca z zasobów*. Strategia ta tworzy długookresowe ramy działania w wielu obszarach polityki, takich jak walka ze zmianami klimatu, energia, transport, przemysł, surowce, rolnictwo, rybołówstwo, ochrona różnorodności biologicznej oraz rozwój regionalny. Ochrona środowiska na poziomie krajowym jest obecnie jednym z głównych zadań współczesnego społeczeństwa i państwa. Fundamentalnym dokumentem w zakresie zrównoważonego rozwoju jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 5). Ustawa prawo ochrony środowiska oraz ustawy jej pokrewne i rozporządzenia zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju w różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

Do dokumentów o charakterze programowym, które wyznaczają politykę państwa w zakresie ochrony środowiska, należą: Polska 2030 Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju, II Polityka Ekologiczna Państwa, Polityka Ekologiczna Państwa. Oprócz wymienionych dokumentów o charakterze ogólnym, w Polsce, w nawiązaniu do przepisów ustawy (Prawo ochrony środowiska i Prawo o odpadach), funkcjonuje kilka innych programów szczegółowych w zakresie ochrony środowiska: Krajowy Plan Gospodarki Odpadami, Krajowy Program Zwiększenia Lesistości, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem Działań, Program Wodno-Środowiskowy Kraju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 została zlikwidowana na mocy przyjętej w 2020 r. nowelizacji Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Jednocześnie przewidywany w ustawie nowy zintegrowany dokument, jakim ma być Koncepcja Rozwoju Kraju 2050- dokument, który ma umożliwić najlepsze wybory strategiczne w perspektywie nadchodzącego ćwierćwiecza, w ramach średniookresowych strategii i polityk publicznych wdrażanych przez rząd, samorządy terytorialne i innych interesariuszy gry o rozwój.

Wśród dokumentów na poziomie regionalnym są m.in.: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (2018), Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2030+, Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2027, Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do roku 2030, Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2030 (finalny etap procedowania).

Inne dokumenty to Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku, Strategia Rozwoju Gminy Wolanów do 2030 roku, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030, Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolanów na lata 2023 – 2026 z perspektywą do 2028 roku.

Planowane przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu w obszarze objętym planem ogólnym nie koliduje z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Podstawowym celem o randze międzynarodowej uwzględnionym podczas sporządzania planu był trwały, stabilny i zrównoważony rozwój dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego. Ponadto w planie ogólnym swoje odzwierciedlenie znalazły następujące cele ochrony środowiska:

- konieczność zachowania równowagi środowiska naturalnego, w tym różnorodności biologicznej przy szybko zmieniających się warunkach gospodarczych i społecznych;
- poprawa jakości środowiska dla ochrony zdrowia mieszkańców;
- ochrona wysokich walorów krajobrazowych i zrównoważone wykorzystanie wartości przyrodniczych;
- ochrona i rekompensowanie koniecznych ubytków terenów zieleni oraz wprowadzenie terenów powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie.

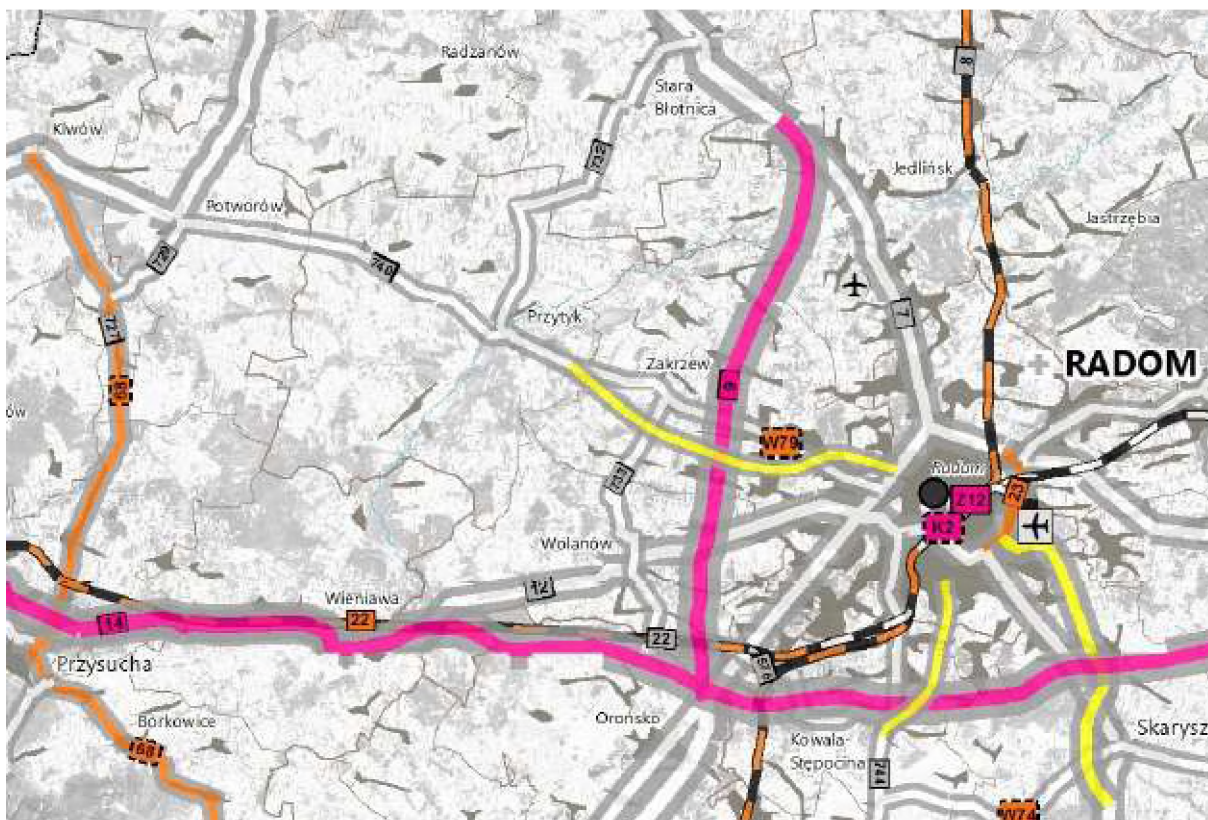
W miastach i gminach województwa mazowieckiego, w tym w granicach obszaru planu ogólnego, obowiązują ustalenia Programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim (8 września 2020 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął uchwałę nr 115/20) ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 i PM2,5, dwutlenku azotu oraz benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych. Uchwałą nr 204/23 z dnia 21 listopada 2023 r. radni województwa mazowieckiego przyjęli aktualizację Programu ochrony powietrza¹⁶.

¹⁶ <https://www.powietrze.mazovia.pl/aktualnosci/wszytkie/aktualizacja-programu-ochrony-powietrza--pm10-pm25-bap-no2>

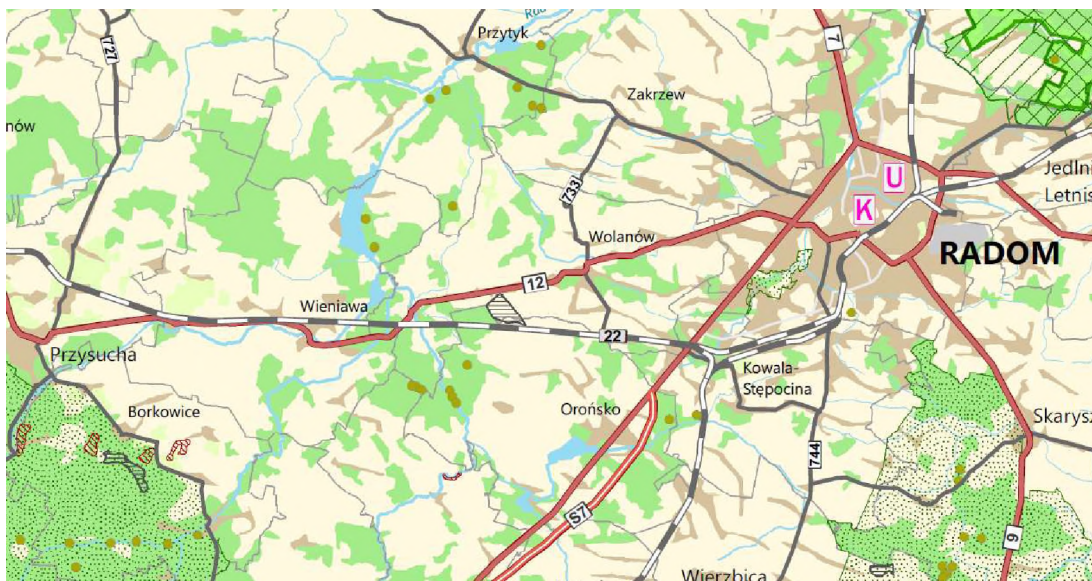
8. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Uchwałą NR 22/18 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO z dnia 19 grudnia 2018 r. przyjęto Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. „PZPW został ukształtowany przez ustawodawcę jako poziom odniesienia dla planowania przestrzennego gmin, łączący politykę przestrzenną państwa i województwa. Oznacza to, że w PZPW poza polityką przestrzenną województwa, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, powinny znaleźć się także ustalenia polityki przestrzennej państwa.” (źródło: <https://mbpr.pl/uchwalony-plan-zagospodarowania-przestrzennego/>).

Z analizy planu wynika, że na terenie gminy Wolanów przewidziane są następujące działania: budowa drogi ekspresowej S12, modernizacja linii kolejowej nr 22 na odcinku Tomaszów Mazowiecki – Radom oraz inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, mające na celu zapewnienie odpowiedniej przepustowości rzeki Radomki.

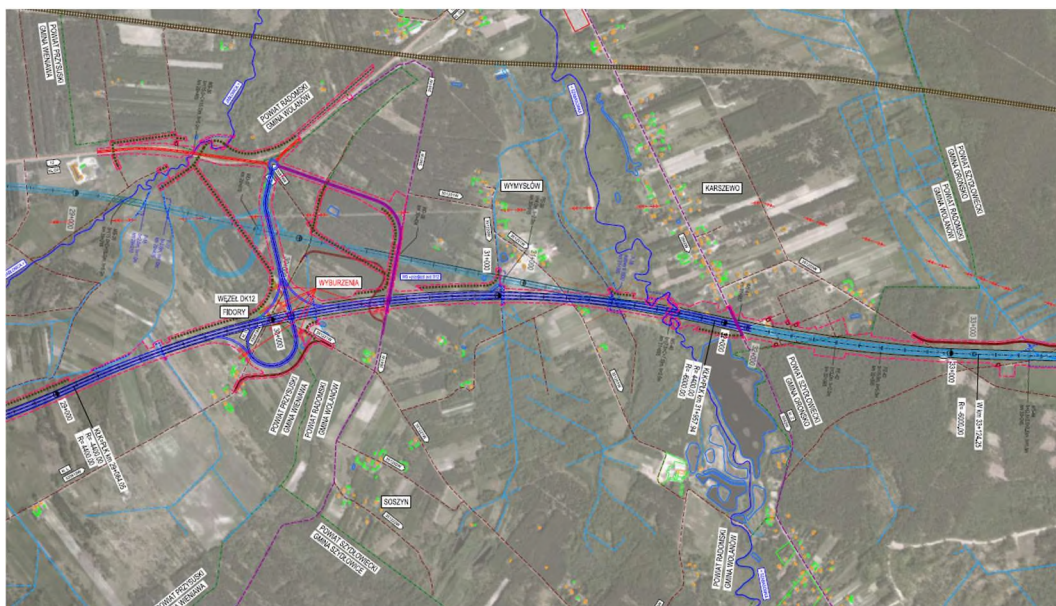
Plan zagospodarowania przestrzennego woj. mazowieckiego z 2018 – planowane inwestycje

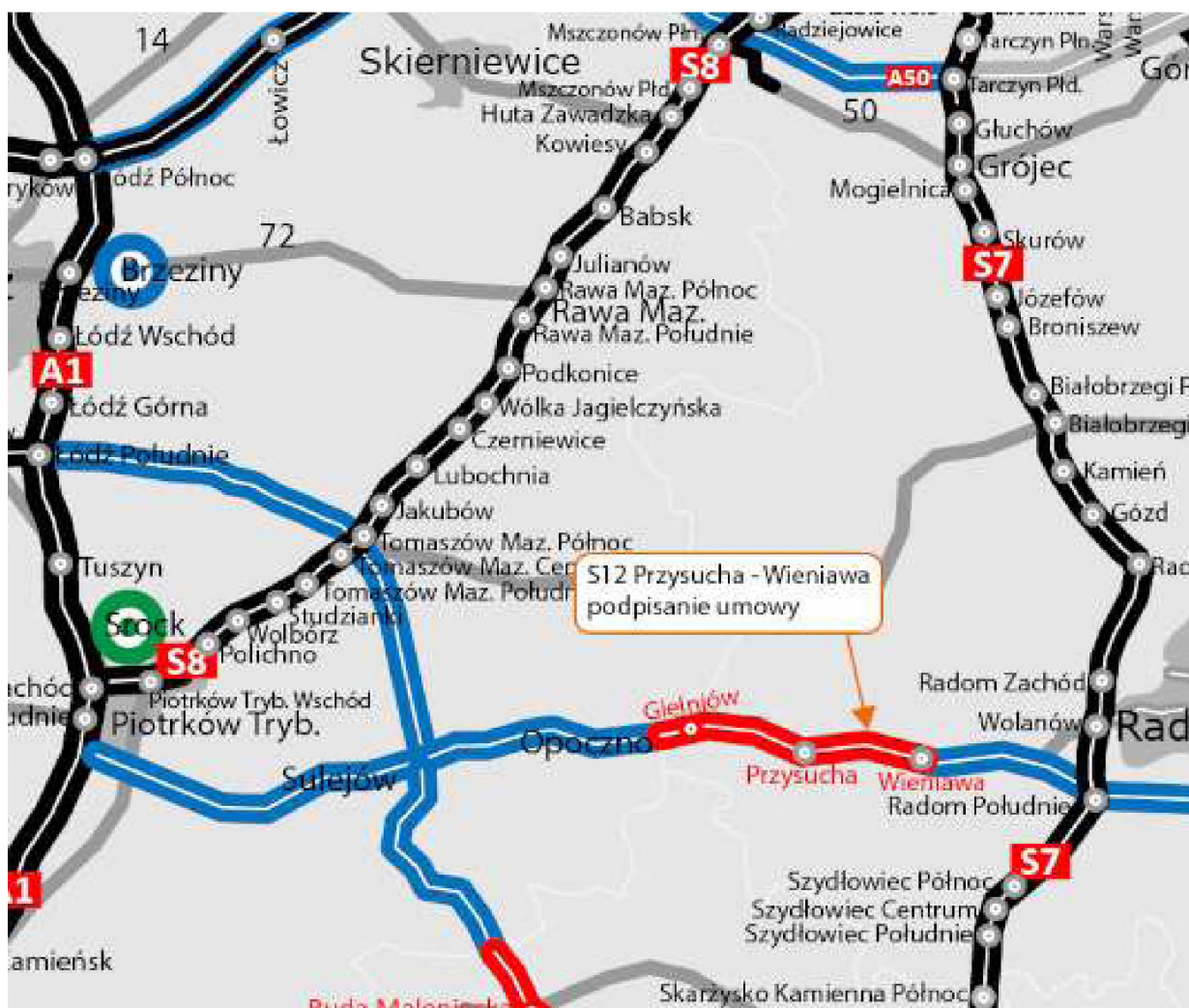
Plan zagospodarowania przestrzennego woj. mazowieckiego z 2018 – ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego

Projektowana trasa drogi S12

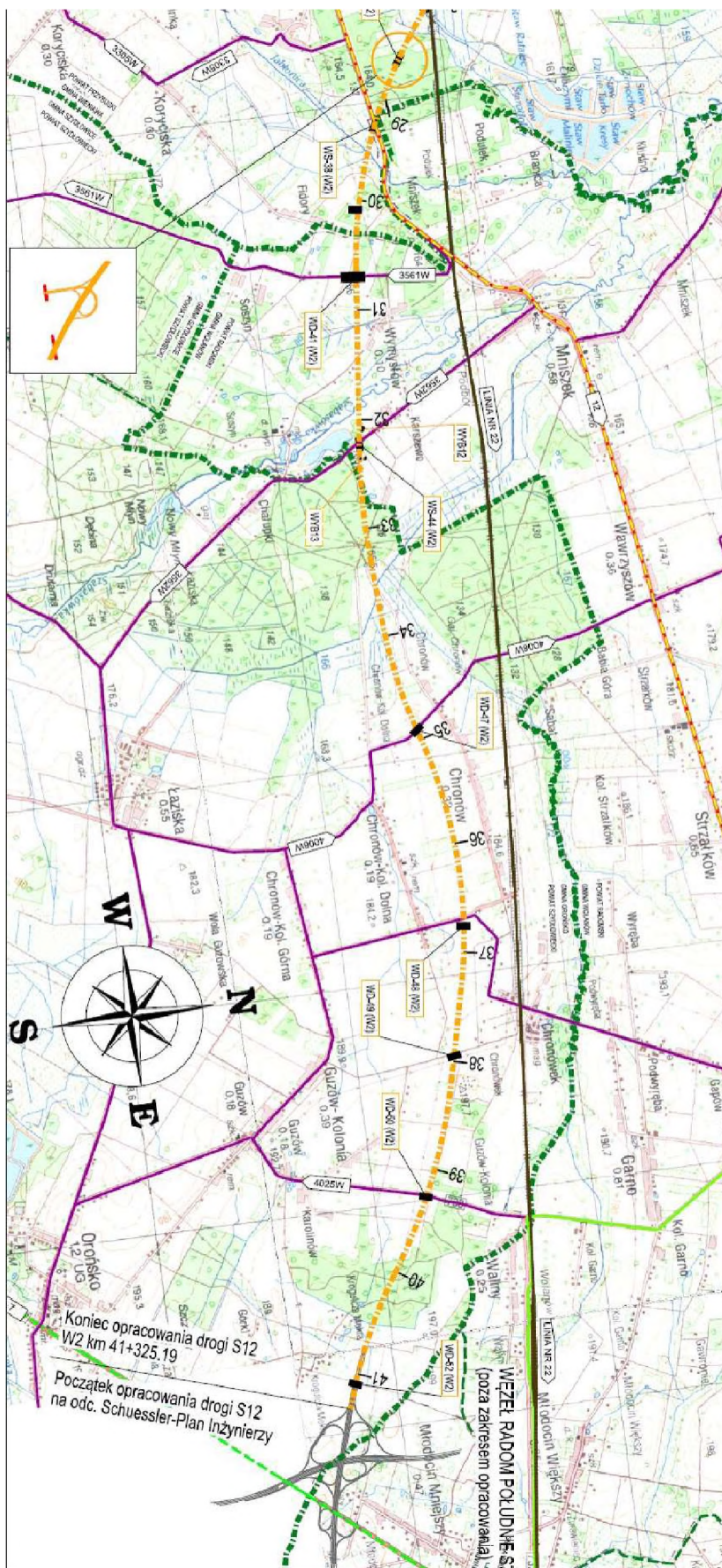
Według dostępnych informacji rozpoczęła się realizacja nowej drogi ekspresowej S12, która połączy centrum Polski z jej wschodnimi regionami. Trasa S12 będzie przebiegać przez województwa łódzkie, mazowieckie i lubelskie, a docelowo połączy autostradę A1 w okolicach Piotrkowa Trybunalskiego z wschodnią granicą państwa w Dorohusku. Obecnie funkcjonują jedynie odcinki w województwie lubelskim, obejmujące trasę od Puław do Piask o łącznej długości około 94 km. Po ukończeniu wszystkich odcinków, S12 zapewni sprawne i bezpieczne połączenie centrum kraju z Lubelszczyzną.

Źródło: https://spprzysucha.nazwa.pl/wieniawaarchiwum/localhost/spi/gminawieniawa.pl/pl_start6bfb.html?ty p=13&menu=2&działy=2&artykul=295&akcja=artykul

Źródło: <https://inzynierbudownictwa.pl/trasa-s12-przysucha-wieniawa-z-umowa/>

Źródło: <https://www.mojradom.pl/wp-content/uploads/2020/01/s12-01.jpg>

9. ZAPISY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOLANÓW

Należy uznać, że obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów, przyjęte uchwałą Nr XVII/104/2000 Rady Gminy Wolanów z dnia 23 czerwca 2000 r. (z późniejszymi zmianami z 2016 r.), nie jest już aktualne. Niemniej jednak pozostaje ono kluczowym dokumentem na poziomie gminy, stanowiącym punkt wyjścia dla opracowywanych rozwiązań w sporządzanym planie ogólnym.

Jednocześnie należy podkreślić, że wielkość terenów przeznaczonych pod nową zabudowę mieszkaniową jest ograniczona bilansem zapotrzebowania na taką zabudowę oraz chłonnością dostępnych terenów niezabudowanych.

W wyniku obliczeń, chłonność terenów mieszkalnych wyznaczonych w obowiązujących MPZP szacuje się na 1557 osób. Z zestawienia danych wynika, że zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe wyrażone w liczbie ludności 2975,53 wypełni w prognozowanym okresie 20 lat chłonność terenów wyznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach. W konsekwencji tej sytuacji, zgodnie z przepisami obowiązującej ustawy, istnieje konieczność wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych w gminie Wolanów podczas sporządzania niniejszego planu.

Studium wyznacza następującą politykę przestrzenną gminy:

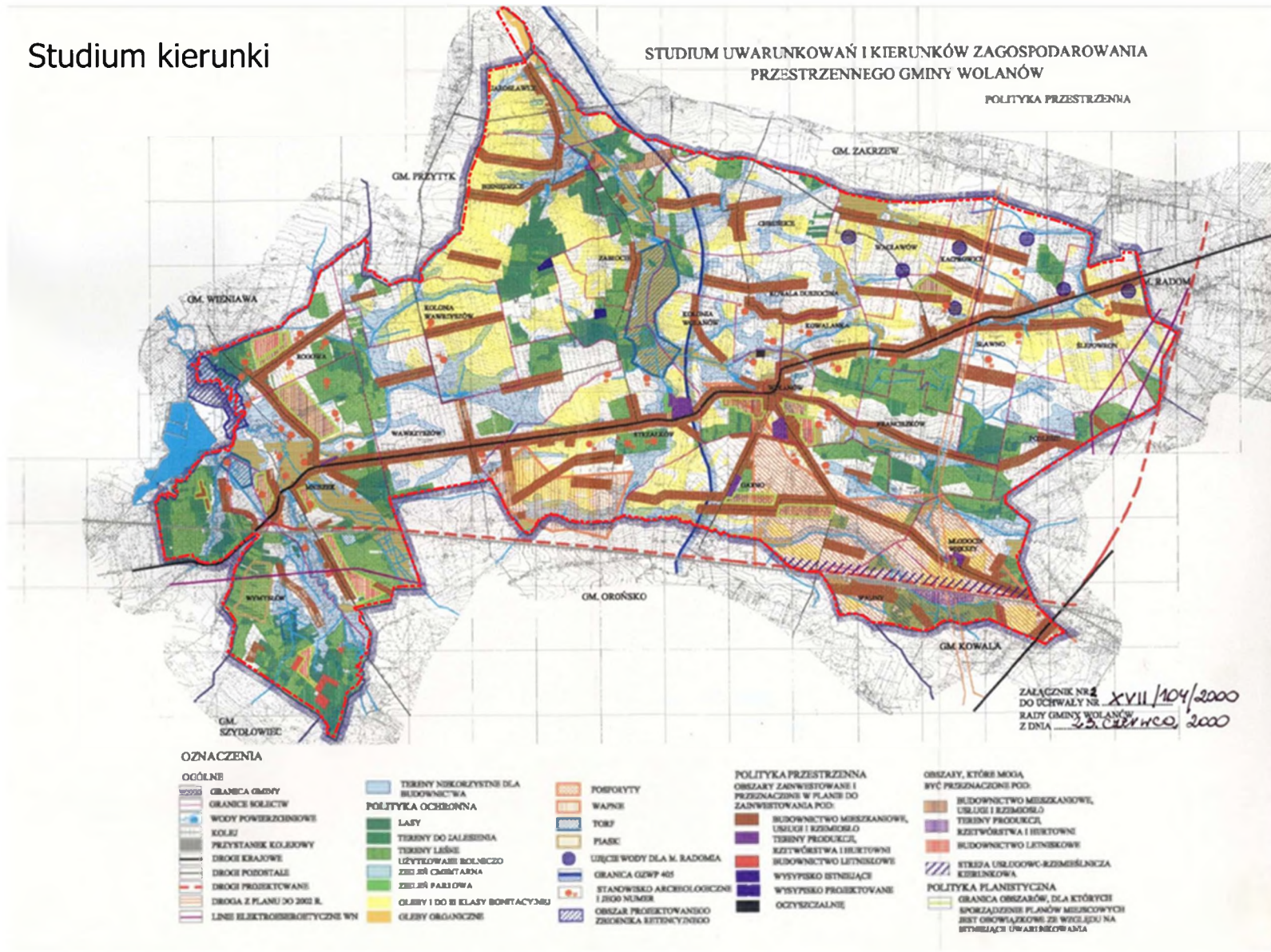
1. Wykluczenie z zabudowy obszarów dolin rzecznych oraz obniżeń terenowych, stanowiących lokalny system powiązań przyrodniczych.
2. Przygotowanie oferty terenów przeznaczonych pod zabudowę letniskową i rekreacyjną.
3. Współpraca z władzami Radomia w zakresie wspólnego przygotowania atrakcyjnych terenów rekreacyjno-sportowych, w celu wzbogacenia oferty wypoczynku sobotnio-niedzielnego dla mieszkańców miasta.
4. Podejmowanie działań w zakresie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej w gminie przez realizację grupowych systemów oczyszczania ścieków.
5. Ustalanie warunków ochrony gleb i wód przed zanieczyszczeniami w opracowaniach planistycznych i w decyzjach związanych z zagospodarowywaniem przestrzennym. Do czasu uruchomienia grupowych oczyszczalni ścieków obowiązek wykonania szczelnych zbiorników bezodpływowych i wywożenie ścieków do oczyszczalni. Na terenach zabudowy kolonijnej wskazane indywidualne systemy oczyszczania ścieków.
6. Usprawnienie systemu zbiórki, segregacji i składowania odpadów w gminie i jednocześnie egzekwowanie obowiązku dokumentowania wywozu odpadów z posesji i wywozu padłych zwierząt.
7. Likwidacja dzikich wysypisk.
8. Podejmowanie działań w zakresie modernizacji nawierzchni dróg przebiegających przez tereny zabudowane w celu zmniejszenia poziomu hałasu.
9. Przy projektowaniu nowych dróg przyjęcie zasady ustalania, w decyzjach administracyjnych, obowiązku zastosowania przez inwestora drogi takich rozwiązań technicznych, które zapewnią

- utrzymanie standardów zamieszkiwania na przyległych do drogi terenach zabudowanych budynkami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi.
10. Podejmowanie działań mających na celu sukcesywną eliminację źródeł niskiej emisji do powietrza.
 11. Ze względu na brak znaczących kompleksów gruntów najwyższych klas bonitacyjnych nie wyznacza się chronionych obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
 12. Ograniczanie przeznaczania na cele nierolne obszarów najwyższych klas bonitacyjnych (gruntów do III klasy bonitacyjnej) na obszarze całej gminy. Wyjątek mogą stanowić przeznaczane pod zabudowę działki, leżące nie dalej niż 30 m od granic zwartej zabudowy wsi.
 13. Zakaz zabudowy na terenach łąk, które jednocześnie są terenami słabonośnymi.
 14. Przeznaczanie pod zalesienia i zadrzewienia gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla rolnictwa.
 15. Zabudowę mieszkaniową, usługową oraz zabudowę związaną z drobną wytwórczością i przetwórstwem, a także z obsługą turystyki i wypoczynku należy lokalizować przede wszystkim na niezabudowanych działkach w granicach zwartej zabudowy wsi.
 16. Przy przeznaczaniu gruntów pod zabudowę związaną z produkcją i przetwórstwem, w decyzjach administracyjnych należy ustalać warunek, że ich uciążliwość nie może wykraczać poza granice działki inwestora.
 17. W granicach zwartej zabudowy wsi może być realizowana zabudowa letniskowa, dla której wyznacza się również tereny specjalne w pobliżu zabudowy wsi, z możliwością wykorzystania urządzeń infrastruktury wsi.
 18. W granicach zwartej zabudowy wsi mogą być lokalizowane obiekty związane z realizacją celów publicznych, po uprzednim sporządzeniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem inwestycji infrastruktury lokalizowanej w istniejących w pasach drogowych.
 19. Ustala się zasadę nierozpraszania zabudowy przez lokalizację nowej zabudowy kolonijnej.

Główne kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów zgodnie z obowiązującym Studium obejmują:

1. racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego, uwzględniające realizację zbiornika wodnego „Domaniów” na rzece Radomce,
2. ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
3. ochronę środowiska kulturowego gminy,
4. stworzenie warunków dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej, niezbędnej do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej,
5. stworzenie warunków dla rozwoju działalności handlowej, usługowej i produkcyjnej,
6. poprawę wyposażenia gminy w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej,
7. systematyczną modernizację oraz poprawę parametrów technicznych sieci dróg i ulic, a także budowę ścieżek rowerowych.

Studium kierunku

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wolanów

10. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują nieznaczną powierzchnię gminy i nie stanowią kompleksowego rozwiązania, są tą małe plany obejmujące kilka nieruchomości. W

rejonie terenów zabudowanych przeznacza się tereny pod uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej lub usługowej. Plan został również opracowany dla terenu produkcyjno-przemysłowego, magazyny i składy.

Na terenie gminy Wolanów obowiązuje 7 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

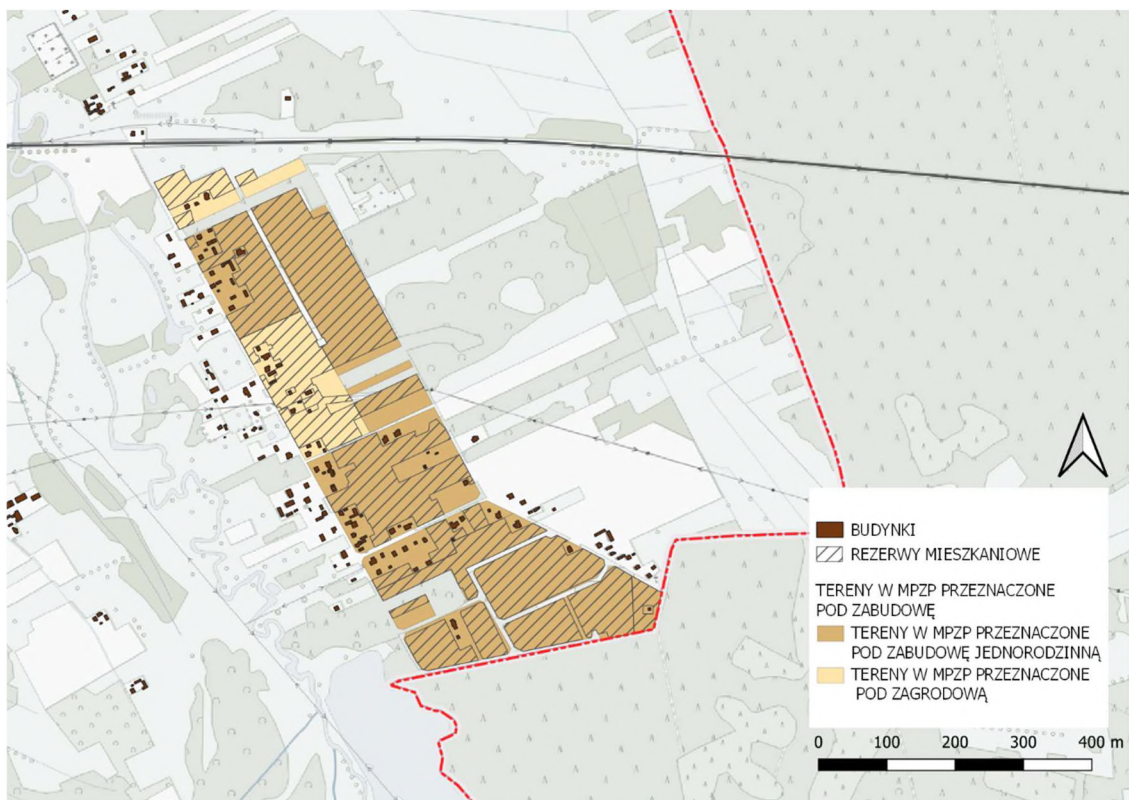
1. W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części sołectw Wolanów oraz Kolonia Wolanów. – Uchwała nr XXXIII/210/02 z dnia 28.06.2002 r.
2. W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części sołectwa Wolanów – Uchwała nr XXXIII/211/02 z dnia 28.06.2002 r.
3. W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części sołectwa Mniszek – Uchwała nr XXXIII/212/02 z dnia 28.06.2002 r.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Wolanów – Uchwała nr XLIV/144/09 z dnia 29.10.2009 r.
5. W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów mieszkalnictwa w sołectwie Wolanów – Uchwała nr XXXI/210/2021 z dnia 29.03.2021 r.
6. W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów mieszkalnictwa i usług w sołectwie Sławno – Uchwała nr XXXVIII/264/2021 z dnia 29.11.2021 r.
7. W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części sołectwa Wolanów – Uchwała nr LIX/426/2023 z dnia 30.06.2023 r.

Obszar objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obejmuje ok. 97,159 hektarów, czyli ok. 1,172% łącznej powierzchni gminy. Z tego około 58,68 hektara stanowią obszary umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszanej jednorodzinno-usługowej; ok. 0,443 hektarów stanowią obszary umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej; zaś 14,832 hektara obszary umożliwiające realizację funkcji zagrodowej.

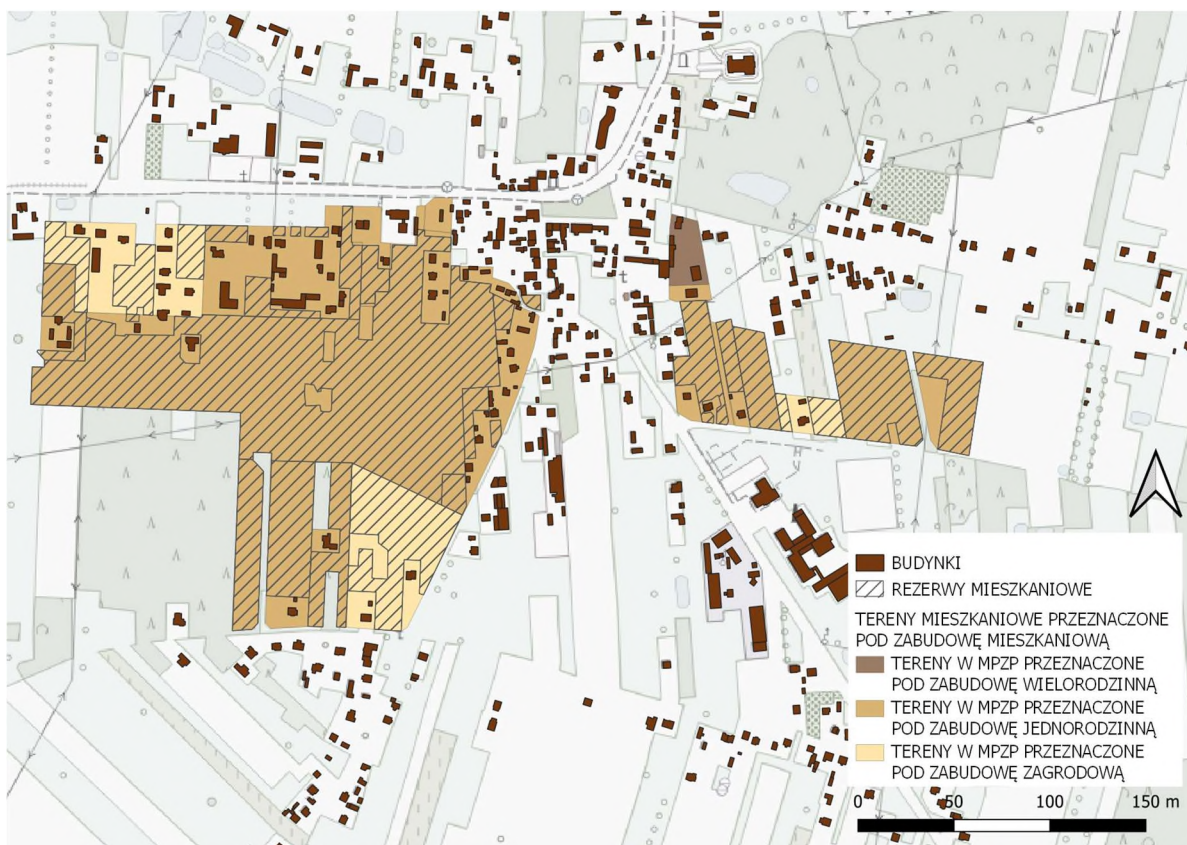
W wyniku obliczeń, chłonność terenów mieszkalnych wyznaczonych w obowiązujących MPZP szacuje się na 1557 osób. Z zestawienia danych wynika, że zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe wyrażone w liczbie ludności 2975,53 wypełni w prognozowanym okresie 20 lat chłonność terenów wyznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach. W konsekwencji tej sytuacji, zgodnie z przepisami obowiązującej ustawy, istnieje konieczność wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych w gminie Wolanów podczas sporządzania niniejszego planu.

Obszary objęte MPZP i przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową

Obszary rezerw terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wg MPZP (ukośne zakreskowanie)

Obszary rezerw terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wg MPZP (ukośne zakreskowanie)

Obszary rezerw terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wg MPZP (ukośne zakreskowanie)

11. PROGNOZA ZMIAN W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU PLANU OGÓLNEGO

Aktualnie obszar objęty projektem planu ogólnego podlega ustaleniom Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolanów. Ważnym punktem odniesienia dla niniejszej prognozy jest określenie prawdopodobnych zmian w środowisku w sytuacji braku planu ogólnego.

Podstawowym parametrem dla takiej analizy jest określenie stopnia atrakcyjności inwestycyjnej terenu, czy też wielkości popytu na nowe działki pod zabudowę produkcyjno-usługową, mieszkaniową, usługową, obiekty sportowe. Brak w tym zakresie szczegółowych danych, natomiast w odczuciu autorów prognozy należy się spodziewać wzrostu liczby nowych inwestycji w tym zakresie w stosunku do inwestycji realizowanych obecnie, zwłaszcza jeśli chodzi o inwestycje mieszkaniowe czy zabudowy letniskowej w rejonie jezior.

Plan ogólny pozwoli na prawne przygotowanie terenów inwestycyjnych dla realizacji różnego rodzaju inwestycji, w tym uwzględnienie licznie składanych wniosków dotyczących zagospodarowania przestrzennego tj. zmiana warunków zagospodarowania nieruchomości objętych obowiązującymi planami wraz ze zmianą przeznaczenia niektórych terenów.

Sporządzany plan ogólny pozwoli na uaktualnienie obowiązującego prawa miejscowego, dostosowanie do potrzeb gminy, mieszkańców oraz innych zainteresowanych. W konsekwencji, plan ogólny ułatwi wszystkim zainteresowanym posługiwanie się tym narzędziem prawnym w procesach inwestycyjnych oraz dotyczących gospodarowania nieruchomościami.

Z punktu widzenia ochrony środowiska sporządzany projekt planu ogólnego jest korzystny z uwagi na uwzględnienie w ustaleniach planu aktualnych przepisów ochrony środowiska oraz ustalenie stosunkowo dużej powierzchni terenów leśnych, zieleni urządzonej i naturalnej, a także z uwagi na ustalenie wskaźników urbanistycznych, w tym minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Projekt planu poprzez kompleksowe rozwiązania w zakresie określenia przeznaczeń terenu oraz ich granic, wraz ze znacznym uszczegółowieniem w zakresie wyposażenia w szeroko rozumianą infrastrukturę techniczną, stwarza formalno – prawne podstawy do zapewnienia rozwiązania problemów w ww. zakresie.

Analizowany plan ustala zasady kształtowania funkcjonalnego i przestrzennego gminy Wolanów. Wnioski w niniejszym opracowaniu mają charakter ogólny, wskazujący jedynie kierunki zmian i zagrożeń wynikających z realizacji ustaleń planu ogólnego. Sporządzany plan jest formalnie zmianą obowiązujących obecnie planów miejscowych oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W odczuciu autorów prognozy procedowany projekt planu ogólnego zawiera ustalenia korzystniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska oraz ekologicznych warunków życia mieszkańców.

Duża część potencjalnych zmian w środowisku, związanych z realizacją ustaleń planu ogólnego, będzie zależna od technologii prowadzenia prac oraz przyjętych rozwiązań projektowych.

Plan ogólny ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, zatem jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ). Decyzje WZ będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Dzięki temu rozwiązaniu gminy będą posiadały większy

wpływ na rozwój miejscowy zabudowy i jej charakter. Rozwiązanie to ma na celu ograniczyć niekontrolowane rozlewanie się zabudowy. Ustawodawca przewidział na uchwalenie planów ogólnych termin do 31 grudnia 2025 r. Po tej dacie studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy tracą moc. Brak planu ogólnego na terenie gminy uniemożliwi prowadzenie jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym. Podobnie bowiem jak w przypadku decyzji WZ, która nie będzie mogła być wydana bez wcześniejszego określenia obszarów uzupełnienia zabudowy, niemożliwe także będzie uchwalanie planów miejscowych.

Brak realizacji ustaleń planu – nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy, może przyczynić się jedynie do jego nieprawidłowego i ograniczonego rozwoju.

12. OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

12.1 Cel opracowania projektu planu ogólnego

Plan ogólny jest obligatoryjnie sporządzanym dokumentem planistycznym o zasięgu całej gminy, który ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W przeciwieństwie do swojego poprzednika plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego. Oznacza to przede wszystkim, że jego postanowienia będą wiążące zarówno przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ).

Zatem zasadniczym celem sporządzenia planu ogólnego dla obszaru gminy Wolanów jest ustalenie funkcji dla poszczególnych terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokument ten będzie musiał zachować zgodność.

Zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w planie ogólnym gminy Wolanów określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednie do specyfiki miejsca.

Zamknięty katalog stref planistycznych określony został w art. 13c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Dla poszczególnych stref, co wynika z art. 13e, określono ich profil funkcjonalny oraz:

- wartość maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy (dla stref o których mowa w art. 13c ust 2 pkt 1-7 ww. ustawy);
- wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (dla stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10 ww. ustawy), nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W tym miejscu należy zauważyć, że w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) określona została charakterystyka stref planistycznych, w ramach której ustalono profil

funkcjonalny podstawowy i dodatkowy dla każdej stref – zamknięty katalog rodzajów przeznaczeń terenów, które mogą występować w danej strefie.

Z przytoczonych powyżej przepisów jasno wynika, iż w planie ogólnym nie można ustalić ani też zabronić planowanych do realizacji przedsięwzięć, które zaliczane są do grupy zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko.

Wiodące znaczenie przy podziale gminy Wolanów na w/w strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno – przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów, jak również miejscowe plany obowiązujące na terenie gminy oraz Uchwała Nr XLVII/335/2022 Rady Gminy Wolanów z dnia 22 sierpnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Wolanów do 2030 roku.

Ponadto wyznaczając strefy planistyczne uwzględniono aktualny stan zagospodarowania. Taki sposób postępowania zapewnia spójność wyznaczonych stref z dotychczasowym ładem przestrzennym oraz pozwala na kontynuację istniejących zasad kształtowania i zagospodarowania przestrzeni. Dodatkowo, podejście to umożliwia elastyczne dostosowanie nowych ustaleń planistycznych do lokalnych uwarunkowań i potrzeb społeczno-gospodarczych gminy.

12.2 Ustalenia projektu planu ogólnego

Plan ogólny gminy, jako podstawowy akt planowania przestrzennego, stanowi kluczowe narzędzie kształtowania przestrzeni w sposób zrównoważony i spójny. W procesie jego opracowywania uwzględniono szereg uwarunkowań wynikających z istniejących opracowań planistycznych, aktualnego zagospodarowania terenu, przepisów odrębnych oraz lokalnych potrzeb rozwojowych.

Na podstawie analizy dokumentów planistycznych, złożonych wniosków, a także stanu faktycznego przestrzeni gminy, wyznaczono podstawowe strefy funkcjonalne oraz określono ich potencjał rozwojowy. Zostały one dostosowane do wymogów ochrony środowiska, przyrody, dóbr kultury oraz ładu przestrzennego.

Proces ten miał na celu:

- określenie przeznaczenia terenów w sposób minimalizujący negatywny wpływ na walory krajobrazowe oraz środowisko naturalne,
- zachowanie zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- harmonijne rozmieszczenie inwestycji celu publicznego, które odpowiadają zarówno na potrzeby mieszkańców, jak i na wyzwania wynikające z lokalnych uwarunkowań przestrzennych.

Kluczowym elementem planu ogólnego jest wyznaczenie ram dla szczegółowego zagospodarowania przestrzeni w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W tym celu określono wskaźniki urbanistyczne, takie jak maksymalna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, czy minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co pozwala na precyzyjne dostosowanie form zabudowy do specyfiki poszczególnych obszarów gminy.

Podjęte decyzje planistyczne były wynikiem zrównoważonego podejścia do rozwoju przestrzennego. Uwzględniono w nich zarówno potrzeby inwestycyjne, jak i konieczność ochrony zasobów przyrodniczych oraz kulturowych. Takie podejście zapewnia stworzenie przestrzeni przyjaznej

mieszkańcom, wspierającej rozwój gospodarczy, a jednocześnie chroniącej dziedzictwo środowiskowe i krajobrazowe gminy.

Plan ogólny, jako dokument integrujący różnorodne uwarunkowania i potrzeby, stanowi fundament dla dalszych działań planistycznych, zapewniając gminie spójność i przejrzystość w realizacji polityki przestrzennej.

W planie ogólnym dla gminy Wolanów ustalono następujące strefy planistyczne:

- a) SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- b) SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- c) SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- d) SU – strefy usługowe,
- e) SP – strefy gospodarcze,
- f) SH – strefy handlu wielkopowierzchniowego,
- g) SI – strefy infrastrukturalne,
- h) SN – strefy zieleni i rekreacji,
- i) SC – strefy cmentarzy,
- j) SO – strefy otwarte,
- k) SK – strefy komunikacji,

Załącznik NR 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w formie tabeli określa charakterystykę stref planistycznych:

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ¹⁾
			podstawowy ²⁾	dodatkowy ²⁾	
1	SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren ogrodów działkowych, teren lasu, teren wód	30
2	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
3	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
4	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

5	SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
6	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
7	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
8	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
10	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren usług kultury religijnej, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
11	SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	–
12	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	–
13	SK	strefa komunikacyjna ⁴⁾	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej ³⁾	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	–

Dla każdej z tych stref, z wyjątkiem strefy komunikacji, górnictwa oraz strefy otwartej, określono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów. Wartości te nie mogą być mniejsze niż przewidziane w przywołanych przepisach. Dla stref planistycznych wymienionych w punktach od a) do f) obowiązkowo określono wartości maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy.

Ponadto, dla wybranych stref zdefiniowano również profile dodatkowe, które umożliwiają bardziej precyzyjne dostosowanie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu do lokalnych potrzeb i uwarunkowań.

Dla uproszczenia opisu przyjętych rozwiązań przyjęto określać symbolami literowymi następujące wskaźniki podane w tabelkach:

- P - maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- I - maksymalna nadziemna intensywność zabudowy,
- W - maksymalna wysokość zabudowy,
- B - minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej.

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa obejmuje istniejące oraz planowane obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, uzupełnione o zabudowę usługową oraz tereny ogólnodostępnej zieleni urządzonej. Charakteryzuje się dużą elastycznością funkcjonalną i możliwością różnicowania profili podstawowych i dodatkowych, co sprzyja kształtowaniu spójnych jednostek mieszkaniowo-usługowych w strukturze gminy.

W ramach profili dodatkowych dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na całym obszarze strefy, co pozwala na elastyczne kształtowanie programu mieszkaniowego zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami funkcjonalnymi i przestrzennymi. Również tereny zieleni naturalnej, lasów oraz wód mogą być wprowadzone w obręb tej strefy w celu zachowania równowagi środowiskowej oraz zapewnienia odpowiedniego udziału zasobów przyrodniczych i właściwego zagospodarowania cieków wodnych. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
25	0.75	16	30

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Jej funkcja sprzyja tworzeniu zintegrowanych jednostek mieszkaniowo-usługowych w strukturze przestrzennej gminy.

W ramach profilu podstawowego strefy przewiduje się możliwość lokalizacji terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług, komunikacji, zieleni urządzonej, ogrodów działkowych oraz infrastruktury technicznej – z zastrzeżeniem, że dla terenów infrastruktury technicznej dotyczy to wyłącznie obszarów przeznaczonych pod telekomunikację lub innych o powierzchni nieprzekraczającej 5000 m².

W zakresie profili dodatkowych dopuszcza się wprowadzenie terenów zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, zieleni naturalnej, lasów oraz wód, w celu utrzymania równowagi środowiskowej i odpowiedniego gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
25-30	0.50	12	30

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa obejmuje obszary istniejącej lub planowanej zabudowy zagrodowej, związanej z prowadzeniem gospodarstw rolnych lub leśnych. W ramach profili dodatkowych dopuszcza się lokalizowanie usług, wielkotowarowej produkcji rolnej, rolnictwa z zakazem zabudowy, zieleni naturalnej, lasów oraz wód. Takie podejście umożliwia elastyczne kształtowanie funkcji wspomagających, a także zapewnia zachowanie odpowiednich komponentów środowiskowych i właściwe gospodarowanie zasobami wodnymi. Nie przewiduje się natomiast lokalizacji terenów biogazowni, ze względu na charakter struktury. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
30	0.50	12	30

STREFA USŁUGOWA

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*). Profil dodatkowy: teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Strefa obejmuje tereny istniejącej lub planowanej zabudowy usługowej, w tym obiekty przeznaczone na potrzeby

administracji, edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, kultu religijnego, sportu oraz działalności biurowej.

W ramach profilu podstawowego przewiduje się możliwość lokalizacji usług, infrastruktury komunikacyjnej, zieleni urządzonej, ogrodów działkowych oraz infrastruktury technicznej – w tym terenów przeznaczonych pod telekomunikację oraz innych instalacji technicznych, o ile ich powierzchnia nie przekracza 5000 m².

W profilu dodatkowym dopuszcza się lokalizację elektrowni słonecznych jako formy rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także terenów zieleni naturalnej, lasów i wód, co pozwala na utrzymanie równowagi środowiskowej i właściwe zagospodarowanie zasobów przyrodniczych. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
30-50	0.50-1.00	12-16	30

STREFA GOSPODARCZA

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa obejmuje obszary istniejącej lub planowanej zabudowy produkcyjno-usługowej, na których zakłada się rozwój funkcji produkcyjnych, w tym odnawialnych źródeł energii, magazynowo-składowych, baz transportowych, a także parków technologicznych oraz centrów wystawienniczych. W ramach profili dodatkowych dopuszcza się lokalizację terenów usługowych na całym obszarze strefy, jako elementu uzupełniającego program funkcjonalny i wspierającego różnorodność użytkowania terenu. Ponadto, dla zachowania równowagi środowiskowej oraz właściwego zagospodarowania zasobów wodnych, dopuszcza się również obecność terenów zieleni naturalnej, lasów i wód we wszystkich strefach. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
0-50	0-1	0-16	20

STREFA HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Profil podstawowy: teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa obejmuje tereny przeznaczone pod istniejące lub planowane obiekty handlu wielkopowierzchniowego, zgodnie z dotychczasową polityką planistyczną gminy. Ze względu na specyfikę tego rodzaju zagospodarowania – w tym duże wymagania przestrzenne oraz znaczący wpływ na układ komunikacyjny – strefa została przewidziana wyłącznie w ściśle określonych lokalizacjach, zapewniających właściwe warunki dla jej realizacji i funkcjonowania.

W ramach profili dodatkowych dopuszcza się możliwość uzupełnienia zabudowy o funkcje usługowe towarzyszące obiektom handlu wielkopowierzchniowego, a także lokalizację elektrowni słonecznych, wspierających rozwój odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo, na całym obszarze strefy możliwe jest wprowadzenie terenów zieleni naturalnej, lasów i wód – dla zachowania równowagi środowiskowej oraz właściwego gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

P	I	W	B
0-50	0-1	0-16	30

STREFA INFRASTRUKTURALNA

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych. Profil dodatkowy: teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa obejmuje przede wszystkim obszary, na których zlokalizowane są istotne obiekty infrastruktury technicznej.

W ramach profili dodatkowych dopuszcza się obecność zieleni urządzonej w celu zachowania równowagi środowiskowej i właściwego gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
0-80	0-1.6	0-16	20

STREFA ZIELENI I REKREACJI

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*). Profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu.

Strefa obejmuje tereny przeznaczone pod istniejącą lub planowaną zielenią urządzone z funkcjami parkowymi i rekreacyjnymi.

Profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
0-30	0-0.6	0-21	30-100

STREFA CMENTARZY

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*). Profil dodatkowy: teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

W terenach przewidzianych pod cmentarze ustawodawca przewidział również usługi kultu religijnego (kościół), nawet w przypadku, gdy na obszarze nie występuje cmentarz. Parametry przyjęto inne dla terenów kościołów, a inne dla cmentarzy, dla których umożliwia się lokalizację kaplicy. Wysokości istniejących kościołów pomierzono korzystając ze specjalnych narzędzi programu Qgis i uwzględniono w planie. W gminie Wolanów zlokalizowany jest cmentarz parafialny w Wolanowie przy ul. Radomskiej oraz cmentarze w miejscowościach Mniszek, Jarosławice i Młodocin Większy. Plan przewiduje korekty granic niektórych cmentarzy. Do planu przyjęto wskaźniki:

P	I	W	B
0-50	0-0.5	0-34	0-30

STREFA OTWARTA

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej.

Dopuszcza się realizację zieleni urządzonej w celu stworzenia zorganizowanych przestrzeni rekreacyjnych, poprawiających dostępność tych obszarów dla mieszkańców oraz wzmacniających ich funkcję społeczną i ekologiczną.

Strefa obejmuje obszary stanowiące kluczowe elementy osnowy ekologicznej gminy, wymagające ochrony przed intensyfikacją zabudowy oraz zachowania ciągłości naturalnych powiązań przyrodniczych. Do najważniejszych komponentów tych terenów należą przede wszystkim użytki leśne, istniejące formy ochrony przyrody, rejonu brzegów rzek, tereny zieleni naturalnej i krajobrazowo-ekologicznej (w tym łąki, zadrzewienia, zalesienia oraz uprawy rolne), a także obszary wód powierzchniowych obejmujące główne ciek i zbiorniki wodne.

STREFA KOMUNIKACYJNA

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.

Strefa obejmuje kluczowe elementy infrastruktury komunikacyjnej o podstawowym znaczeniu dla funkcjonowania gminy – zarówno istniejące, jak i planowane, których przebieg potwierdzony został poprzez wyznaczenie linii rozgraniczających teren. W skład tej strefy wchodzi m.in. drogi o klasie technicznej nie niższej niż zbiorcza. Jej granice określono na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków, struktury własności, programów funkcjonalnych oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe tereny komunikacyjne, takie jak drogi lokalne, dojazdowe, wewnętrzne, ciągi piesze i rowerowe, przyporządkowane zostały do przyległych wielofunkcyjnych stref planistycznych, stanowiąc ich integralną część.

W ramach profili dodatkowych dopuszcza się możliwość realizacji usług handlu detalicznego, usług gastronomii, usług turystyki, dróg zbiorczych, zieleni urządzonej, lasów, terenów zieleni naturalnej oraz wód, co pozwala nie tylko na rozbudowę systemu drogowego, ale także na zachowanie i wzmocnienie środowiskowych funkcji przestrzeni oraz właściwe gospodarowanie wodami.

Uwaga: w wyżej wymienionych strefach planistycznych uwzględniono odstępstwa od przyjętej reguły dla terenów, na których obowiązujące plany ustalają inne wskaźniki oraz dla terenów, na których przesądziły o tym inne uwarunkowania.

OBSZARY UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY

Obszar uzupełnienia zabudowy opracowano w na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym:

„§ 1. 1. W celu wyznaczenia granic obszarów uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy:

1) określa się zgrupowania nie mniej niż 5 budynków, w których obrys każdego z budynków w zgrupowaniu znajduje się w odległości nie większej niż 100 m od obrysu co najmniej jednego innego budynku w zgrupowaniu, przy czym uwzględnia się następujące rodzaje budynków według Klasyfikacji Środków Trwałych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773):

- a) budynki przemysłowe o symbolu 101,*
- b) budynki handlowo-usługowe o symbolu 103,*
- c) budynki biurowe o symbolu 105,*
- d) budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106,*
- e) budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107,*

f) pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109,

g) budynki mieszkalne o symbolu 110;

2) wyznacza się obszary ograniczone krzywą poprowadzoną w odległości 50 m od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach, o których mowa w pkt 1;

3) do obszarów wyznaczonych w wyniku wykonania czynności określonej w pkt 2 dodaje się obszary o jednostkowej powierzchni nie większej niż 5000 m², ograniczone z każdej strony krzywą, o której mowa w pkt 2;

4) wewnątrz obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt 2 i 3, wyznacza się krzywą poprowadzoną w odległości 40 m od granicy tych obszarów;

5) od obszarów, które powstały w wyniku wykonania czynności, o których mowa w pkt 2 i 3, odejmuje się obszary znajdujące się między krzywą będącą granicą tych obszarów a krzywą, o której mowa w pkt 4.”

5. Dopuszcza się rozszerzenie granic obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy, jednak nie więcej niż o obszar o łącznej powierzchni obliczonej zgodnie ze wzorem:

$$P_p = 25 \% * (P_b - P_u)$$

gdzie: P_p – oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, w wyniku rozszerzenia ich granic,

P_b – oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3,

P_u – oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1.”

6. Na użytkach rolnych klas I–III poza granicami administracyjnymi miast rozszerzenie granic, o którym mowa w ust. 5, jest dopuszczalne wyłącznie na obszarach wyznaczonych w wyniku wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, położonych w odległości nie większej niż 50 m od granicy pasa drogowego drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320), z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad.

Przy wyznaczaniu tych granic w planie ogólnym Gminy Wolanów wykorzystano dane ewidencji gruntów i budynków w formacie GML, udostępnione przez Geodezyjny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej oraz danych z geoportalu (<https://www.geoportal.gov.pl/pl/dane/ewidencja-gruntow-i-budynkow-egib/>) dla budynków w sąsiedztwie granic planu. Dzięki temu możliwe było precyzyjne zdefiniowanie obszarów podlegających uzupełnieniu zabudowy, zgodnie z obowiązującymi standardami technicznymi.

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnień zabudowy bez dopuszczalnego rozszerzenia, wyznaczona w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1 (pkt 1-5) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy wynosi **545,6** ha.

Na podstawie wyliczeń przeprowadzonych zgodnie ze wzorem, o którym mowa w § 1 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r., ustalono maksymalną dopuszczalną powierzchnię rozszerzenia obszaru uzupełnienia zabudowy na poziomie **212** ha. Wartości

Pp, Pb i Pu zostały ustalone przy pomocy rządowej wtyczki <https://www.gov.pl/web/zagospodarowanieprzestrzenne/wtyczka-app>.

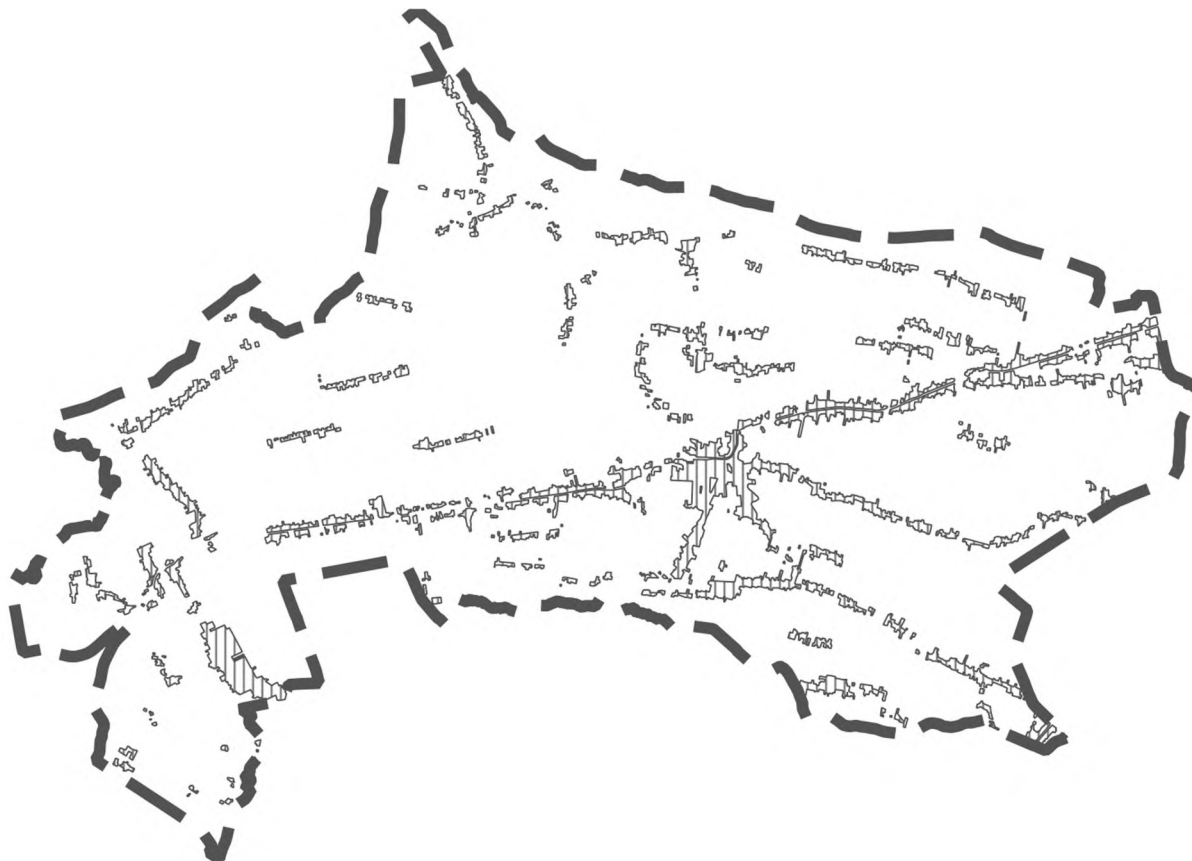
Wartości podane w pliku xml

212 ha = 25% * (1393,6 ha – 545,6 ha)

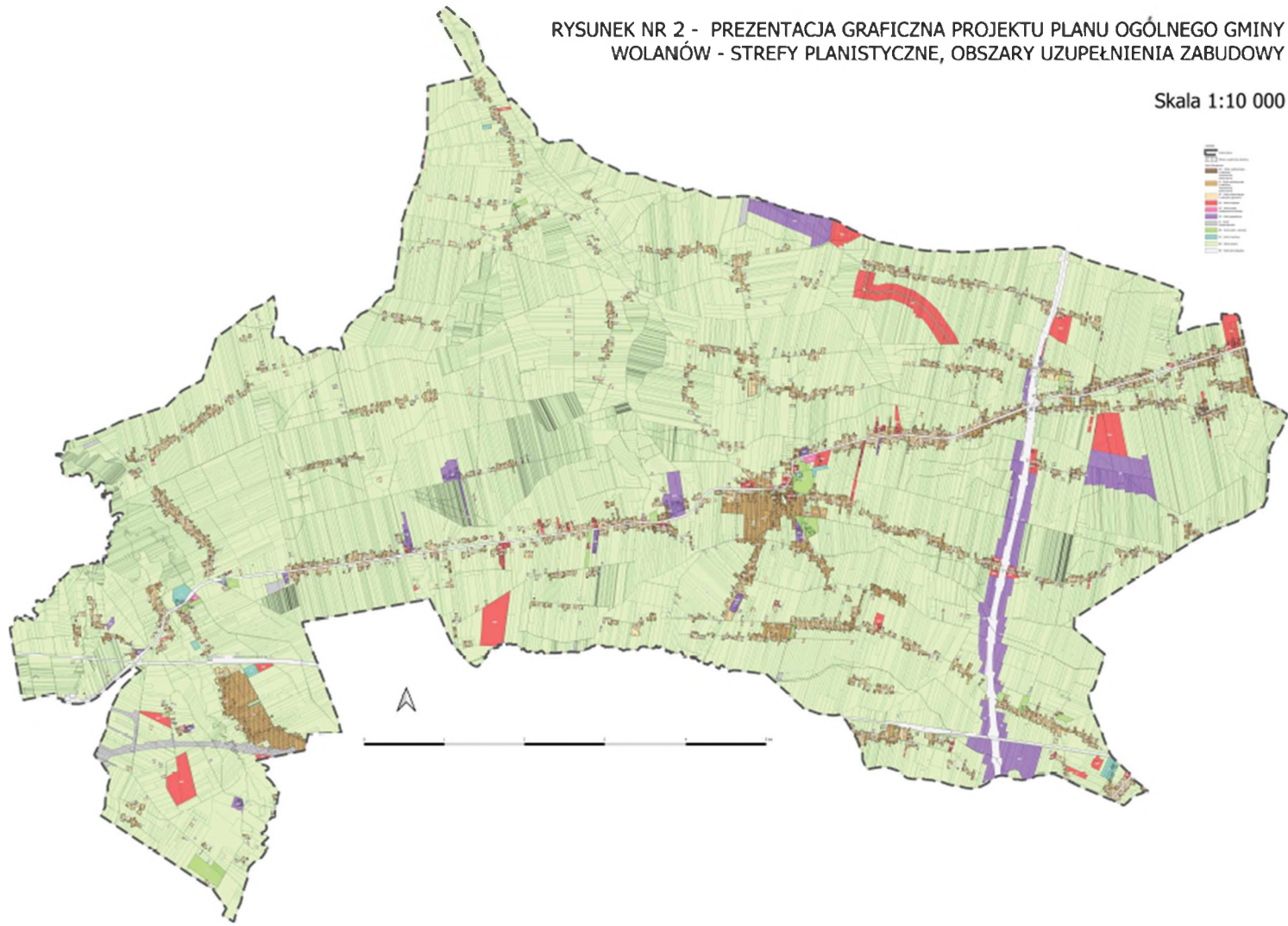
```
-<Powierzchnie>  
<Pu>5456079.19</Pu>  
<Pb>13935965.47</Pb>  
<Pp>2119971.57</Pp>
```

W projekcie planu ogólnego dokonano rozszerzenia obszarów uzupełnienia zabudowy o łącznej powierzchni 182,2 ha. Działania te zrealizowano w oparciu o kryteria określone w §1 ust. 5-6 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczanie granic obszaru uzupełnienia zabudowy. Działania w pierwszej kolejności objęły strefy planistyczne SW, SJ, SZ, SU zlokalizowane na terenach nieobjętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W wyniku przyjętych rozwiązań nie wykorzystano pełnego limitu.

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnień zabudowy z rozszerzeniem wynosi (po odjęciu terenów komunikacji) to 651 ha.

Obszary uzupełnienia zabudowy wskazane w planie ogólnym gminy Wolanów

12.3 Powiązanie ustaleń projektu planu ogólnego z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy z zapisami Planu ogólnego gminy. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Uchwalenie planu ogólnego ureguje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ład przestrzennego i ochrony środowiska.

Projektowane strefy planistyczne nawiązują do istniejącego przeznaczenia opracowywanego terenu jak i terenów sąsiednich. Jednocześnie wprowadzenie wartości minimalnej powierzchni biologicznie czynnej terenów pod zabudowę pozostawi możliwość przepuszczalności gleb oraz możliwość odprowadzania wód opadowych do wód gruntowych. Zachowanie w znacznej mierze terenów zielonych, lasów, gruntów rolnych (w tym w szczególności gruntów ornych klasy III), łąk, wód na obszarze gminy jako strefy otwartej wolnej od zabudowy również należy pozytywnie ocenić pod względem przyrodniczym.

Głównymi dokumentami, powstałymi na szczeblu gminnym, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz od 1 stycznia 2012 r. wojewódzkie plany gospodarki odpadami.

Projekt planu ogólnego i dalsze jej dokumenty planistyczne, które będą na jego podstawie tworzone muszą uwzględniać obostrzenia prawne poprzez zapisy dotyczące gospodarki odpadami lub zaopatrzenia w energię cieplną.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska.

Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej.

Należą do nich m.in.:

1. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.01.2012),
2. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),

3. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
4. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
5. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334/17 z 17.12.2010).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Działania na rzecz ochrony krajobrazu określa m.in. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98).

Europejska Konwencja Krajobrazowa

Europejska Konwencja Krajobrazowa obejmuje obszary przyrodnicze wiejskie, miejskie i podmiejskie i dotyczy krajobrazów, które mogą być traktowane jako wyjątkowe, jak również krajobrazów pospolitych i zdegradowanych. Celem konwencji jest promowanie ochrony i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu, w tym tworzenie dobrej praktyki krajobrazowej. Sygnatariusze konwencji zobowiązani są do podjęcia działań na rzecz:

- prawnego uznania krajobrazów jako: istotnego komponentu otoczenia ludzi, wyrażenia różnorodności kulturowej i przyrodniczej, podstawy ich tożsamości,
- ustanowienia i wdrożenia polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę, gospodarkę
- i planowanie krajobrazu poprzez przyjęcie środków specjalnych,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych
- stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

Program działań na rzecz ochrony środowiska

Środowiskowa polityka Unii Europejskiej oparta jest obecnie na ósmym Programie działań na rzecz ochrony środowiska (8. EAP), który wszedł w życie 2 maja 2022 r. i którego jednym z kluczowych elementów jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak: ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie oraz zrównoważona ochrona wód. Program określa trzy obszary priorytetowe, w których należy podjąć więcej działań na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, bazującej na energii ze źródeł odnawialnych, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający

włączeniu społecznemu, a także ochrony, odbudowy i poprawy stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Wspiera on i wzmacnia zintegrowane podejście do polityki i wdrażania, opierając się na Europejskim Zielonym Ładzie. Wśród celów priorytetowych, które mają zostać osiągnięte do końca 2030 r., znajdują się:

- osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Program zawiera wizję na rok 2050, która zawarta została także w poprzednim programie siódmym, w której obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, przywracana jest różnorodność biologiczna, a niskoemisyjny wzrost wyznacza drogę rozwoju globalnego. Dla potrzeb oceny spójności projektu Planu z celami ochrony środowiska przeanalizowano dokumenty zawierające cele środowiskowe istotne dla kształtowania przestrzeni regionu w odniesieniu do następujących obszarów tematycznych: rozwój zrównoważony, zachowanie różnorodności biologicznej, poprawa jakości komponentów środowiska w kontekście jakości życia i zdrowia ludzi. Do najważniejszych obowiązujących dokumentów określających priorytety w zakresie ochrony środowiska należą: Projekt Europa 2030, Agenda Terytorialna UE 2030, Agenda Miejska dla Unii Europejskiej oraz Europejska Konwencja Krajobrazowa. Większość wyznaczonych w nich celów jest istotna z punktu widzenia określenia uwarunkowań oraz kreowania kierunków zagospodarowania przestrzeni. Proekologiczny i prospołeczny wzrost gospodarczy, dla którego opracowywany Plan wskazuje przestrzenne ramy, możliwy będzie m.in. dzięki realizacji ustaleń Projektu Europa 2030, który zakłada rozwój gospodarki bazujący na: wiedzy, niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku technologiach, oszczędnym gospodarowaniu zasobami oraz dbałości o spójność społeczną. Od 2011 roku Polska wdrożyła 44% wszystkich skierowanych do niej zaleceń.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 stanowi plan długoterminowy, którego celem jest ochrona przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Odbudowa bioróżnorodności w Europie powinna się odbyć do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.

Zaproponowano w niej, jaki wkład UE może wnieść w przyszłe międzynarodowe negocjacje w sprawie globalnych ram bioróżnorodności na okres po 2020 roku. W ramach strategii, stanowiącej zasadniczy element Europejskiego Zielonego Ładu, wspierana będzie również ekologiczna odbudowa gospodarki w następstwie pandemii COVID-19, która polegać będzie na budowaniu odporności społeczeństwa na zagrożenia takie jak skutki zmian klimatu, pożary lasów, brak bezpieczeństwa żywnościowego, występowanie chorób – w tym poprzez ochronę dzikiej fauny i flory i zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą.

W strategii zawarto konkretne zobowiązania i działania, które należy zrealizować do 2030 r.:

- utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu,
- rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych,
- wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną,
- wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Wedle ogólnych założeń Unia Europejska ma stać się społeczeństwem neutralnym klimatycznie, sprawiedliwym i dostatnym z gospodarką nowoczesną, zasobooszczędną, przyjazną środowisku.

Unia Europejska postawiła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. poprzez:

- dostarczanie czystej i bezpiecznej energii,
- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- budynki o niższym zapotrzebowaniu na energię,
- przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność,
- ochronę i odbudowę ekosystemów oraz bioróżnorodności,
- przystosowanie się do zmiany klimatu,
- ochronę zdrowia.

Dla Polski Europejski Zielony Ład jest szansą na przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odejście od gospodarki pochłaniającej nieodnawialne zasoby naturalne w wyniku powstającego na podstawie tej strategii Europejskiego Prawa Klimatycznego.

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030

Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny i spójność terytorialną 1 grudnia 2020 roku w Niemczech i stanowi ramy dla działań służących promowaniu spójności terytorialnej w Europie. W agendzie podkreślono znaczenie strategicznego planowania przestrzennego i wyznaczono jego kierunki, które zostały oparte na dwóch nadrzędnych celach: Sprawiedliwa Europa i Zielona Europa, które obejmują sześć priorytetów na rzecz rozwoju terytorium Europy jako całości ze wszystkimi jej obszarami:

- bardziej zrównoważony rozwój terytorialny wykorzystujący różnorodność Europy,
- zbieżny rozwój lokalny i regionalny, mniej nierówności między obszarami,

- łatwiejsze życie i praca ponad granicami państwowymi,
- lepsze, ekologiczne środki utrzymania, neutralne dla klimatu i odporne gminy i regiony, silne i zrównoważone gospodarki lokalne w zglobalizowanym świecie,
- zrównoważona łączność cyfrowa i fizyczna obszarów.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028, Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.).

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Dnia 16 lipca 2019 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” – tym samym PEP2030 stało się najważniejszym dokumentem strategicznym w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszych dokumentów do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” przyjętą 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów. Kierunki działań określone w celach PEP2030 mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto jako trzy pochodne głównego celu, jakim jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Są to „Środowisko i zdrowie” – traktujący o poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, „Środowisko i gospodarka” – uszczegóławiający temat zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz „Środowisko i klimat”, który nakreśla działania w ramach łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. PEP2030 określa ponadto dwa cele horyzontalne wspierające powyższe cele środowiskowe: „Środowisko i edukacja”, który wiąże się z rozwijaniem kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa oraz „Środowisko i administracja”, opisujący działania w ramach poprawy efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Wymienione cele odnoszą się do najważniejszych trendów w obszarze środowiska: przybierającego na znaczeniu negatywnego wpływu środowiska na zdrowie ludzi, zwiększającej się konkurencji o zasoby, rosnącej presji na ekosystemy, nasilających się skutków zmian klimatu oraz wyczerpywania się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska. Dla każdego z celów szczegółowych wyszczególniono kierunki interwencji, w przypadku celu „Środowisko i zdrowie” są to: zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki

oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. Dla celu „Środowisko i gospodarka” kierunkami działań są: zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa oraz wspieranie wdrażania ekoinnowacji. Dla celu „Środowisko i klimat” działania mają być przeprowadzane w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu i zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych. Ponadto dla celu horyzontalnego „Środowisko i edukacja” kierunkiem działania jest edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, a dla celu horyzontalnego „Środowisko i administracja” – usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 („Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)”)

Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) jest poprawa jakości powietrza, w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów norm. Dotyczy to zwłaszcza osiągnięcia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków azotu, ozonu i innych substancji szkodliwych w powietrzu (wymaganych przepisami prawa unijnego), a także – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia, w perspektywie do 2030 r. w programie przedstawione zostały:

- propozycje zmian prawa, dotyczące m.in. jakości paliw, wymagań technicznych dla nowych kotłów opalanych paliwami stałymi,
- harmonogram działań (organizacyjnych, inwestycyjnych itp.) niezbędnych do osiągnięcia poprawy jakości powietrza w Polsce,
- podmioty odpowiedzialne za realizację działań (na poziomie rządowym i samorządowym),
- systemy monitorowania realizacji programu (ustalone zostały wskaźniki, które powinny zostać osiągnięte w latach 2018 i 2020),
- możliwe źródła finansowania (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze wojewódzkie, a także środki unijne przeznaczone na ochronę środowiska).

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej, które będą spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2028

Plan określa politykę zagospodarowania wszystkich wytwarzanych odpadów (w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach, przemyśle), która wpisuje się w założenia

gospodarki o obiegu zamkniętym. Przewiduje realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami tj. wg kolejności: zapobieganie powstawania odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia (realizacja niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła), recykling i inne procesy odzysku. Za wiodące cele plan przyjmuje: zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami (w tym odpadami z żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji), zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów oraz osiągnięcie odpowiednich poziomu odzysku i recyklingu. W dokumencie zakłada się: przeciwdziałanie nielegalnemu, transgranicznemu przemieszczaniu odpadów, tworzenie synergii pomiędzy nurtem gospodarki o obiegu zamkniętym i unijną polityką klimatyczno – energetyczną, jak również tworzenie praktyk sprzyjających rozwojowi rynku surowców wtórnych.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania planu ogólnego, który wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020 (w trakcie opracowywania Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku)

Ponadto w dniu 6 listopada 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”, natomiast w trakcie opracowywania jest „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 roku.

Projekt planu powiązany jest z powyższymi dokumentami, m. in. poprzez wprowadzenie ustaleń dotyczących:

- ochrony gleb (wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej);
- jakości wód powierzchniowych (w miejscach występowania wód powierzchniowych stojących i płynących wyznaczenie lokalizacji stref otwartych, wprowadzenie profilu dodatkowego dla poszczególnych stref – tereny wód, dodatkowo określenie optymalnych wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej);
- jakości powietrza (odpowiednia lokalizacja planowanych stref gospodarczych z zachowaniem bufora od terenów zamieszkania).

Opracowywany projekt planu ogólnego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te, jak zostało to wyżej wspomniane, są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

Analizowany projekt planu ogólnego uwzględnia powyższe zapisy poprzez poddanie go ocenie oddziaływania na środowisko, jaką jest także opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków ustaleń planu ogólnego. Jednocześnie w procedurze sporządzania planu ogólnego, jak i prognozy zapewniony jest dostęp społeczeństwa i możliwość konsultacji obu dokumentów. Przeanalizowano również wszystkie aspekty środowiskowe, takie jak wpływ na ewentualne obszary Natura 2000 występujące w sąsiedztwie opracowania. Dodatkowo w zakresie prognozy został określony monitoring realizacji ustaleń planu i ich wpływ na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie określając w projekcie planu szczegółowe parametry zagospodarowania terenu i jego możliwe przeznaczenie wzięto pod uwagę możliwości przyjęcia nowej zabudowy na dany obszar oraz jego chłonność środowiskową.

Ważne również pod względem klimatycznym opracowanie „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (tzw. SPA2020) wskazuje iż skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Przeprowadzone badania naukowe wykazały, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

Przy formułowaniu działań SPA przesądzono, że dokument powinien zawierać różne grupy działań adaptacyjnych m. in. minimalizację podatności na ryzyko związane ze zmianami klimatu, uwzględniając ten aspekt na etapie planowania inwestycji. Projekt planu uwzględnia powyższe założenie, wprowadzając m.in. odpowiednie strefy otwarte wolne od zabudowy i utwardzenie terenu oraz minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, dodatkowo obszar lasów, występujących na obszarze gminy Wolanów, zostaje zachowany. Zapewniony planem znaczny udział zieleni w istniejącej i planowanej zurbanizowanej strukturze gminy będzie miał niewymierne pozytywne skutki poprawy klimatu lokalnego, w tym zmniejszenia zjawisk ekstremalnych.

12.4 Istotne dla projektu planu ogólnego zapisy zawarte w ustawach

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w planie należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m.in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnienia potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w planie uwzględnić, a analizowany projekt planu ogólnego, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. W zakresie zasad ochrony środowiska i przyrody w planie:

- a) wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy w celu racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi i ograniczenia rozprzestrzeniania się zabudowy;
- b) ustalono strefy otwarte wolne od zabudowy na których zachowuje się funkcję gruntów leśnych, rolnych, wodnych, terenów łąk, zieleni naturalnej;
- c) dopuszczenie zagospodarowania zielenią naturalną większości wolnych od zainwestowania fragmentów stref planistycznych;
- d) wyznaczono strefy planistyczne dopuszczające zainwestowanie i zabudowę, określając jednocześnie optymalne wskaźniki zabudowy i zachowanie minimalnego udziału biologicznie czynnego na ich terenie zapewniając tym m.in. ochronę krajobrazu środowiska i lokalnych warunków klimatycznych;
- e) nie wyznaczono terenów zagrożonych ruchami masowymi, ani terenów, na których występują te ruchy z uwagi na brak występowania takich zagrożeń na obszarze gminy; Zgodnie z informacjami zawartymi w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego PIB, na terenie gminy Wolanów brak zidentyfikowanych/ zarejestrowanych osuwisk. W rejonie Karszewa, w dolinie rzeki Szabasówka, odnotowano dwa (niewielkie) tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 73 ust. 1 stanowi, że w planie ogólnym należy uwzględnić ograniczenia wynikające z:

1. ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
2. utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
3. wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,

4. strategicznych map hałasu,
5. ustalenia w trybie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.), warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref
6. ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
7. przepisów ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w planie ogólnym muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, wśród których do najbardziej istotnych należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami,
- przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w gminach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Ustalenia analizowanego projektu planu ogólnego nie powinny negatywnie wpływać na gatunki oraz siedliska przyrodnicze występujące w sąsiedztwie, jak i na obszarze objętym opracowaniem, gdyż uściślają w zakresie ochrony przyrody warunki, na jakich ma odbywać się zagospodarowanie terenu, istotne dla zachowania siedlisk przyrodniczych.

Analizowany projekt planu ogólnego realizuje inne cele ustawy o ochronie przyrody poprzez m.in.: zachowanie strefy otwartej i jej bioróżnorodności.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Dodatkowo występują ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: Prawo łowieckie, ustawa o ochronie zwierząt, ustawa o lasach, ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

12.5 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w gminie Wolanów, które dotyczą także terenu objętego opracowaniem, wymienić należy m. in.:

- zanieczyszczenie pochodzenia antropogenicznego wód podziemnych,
- zanieczyszczenie pochodzenia rolniczego wód podziemnych i powierzchniowych,
- występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych - przekształconych w wyniku działalności człowieka,
- zanieczyszczenia powietrza i wód oraz zagrożenia związane z generowaniem hałasu z terenów komunikacyjnych,
- emisja zanieczyszczeń ze źródeł punktowych: ośrodków osadniczych i rolniczych.

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru położonego w jednostce administracyjnej miejscowo zurbanizowanej, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Znacznie niezagospodarowane na chwilę obecną tereny zielone i rolne, w tym lasy oraz tereny łąk, plan zakłada zachować. Dla jednostek osadniczych – gdzie plan zakłada strefy związane z zabudową i zainwestowaniem najistotniejsze jest ograniczenie zanieczyszczeń przenikających do gleby oraz powietrza, oraz zapewnienie maksymalnej możliwej różnorodności biologicznej. Projekt planu dla terenów (stref planistycznych) wprowadza wymogi i ograniczenia, które zachowują harmonię terenów z otoczeniem oraz nawiązują do obecnie obowiązujących przepisów oraz standardów ochrony środowiska.

13. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA I ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU

13.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze opracowania nie przewiduje się większych zmian rzeźby terenu. Przekształceniom mogą ulec jedynie tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem.

Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Ograniczenie strefowe dopuszczonych zabudowań w planie ogólnym, jak również wyznaczenie obszaru uzupełnień zabudowy powinien w znacznym stopniu ograniczyć przekształcanie nieracjonalne powierzchni ziemi.

Ponadto prace ziemne związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Dlatego też zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów, a spełniających standardy jakości gleby lub ziemi powinno być dokonywane na działce inwestorskiej, poprzez wykorzystanie ich do kształtowania terenów zieleni towarzyszącej inwestycjom, z możliwością usuwania ich także poza obszar planu, zgodnie z przepisami odrębnymi (tj. ustawy o odpadach).

13.2 Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonych zapisów do projektu Planu ogólnego warunki podłoża na przedmiotowym obszarze nie powinny ulec większym zmianom, biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię potencjalnej nowej zabudowy oraz planowane zainwestowanie terenów. W miejscach wprowadzenia nowej zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Istotną ingerencją w warunki gruntowe może być ewentualna realizacja kondygnacji podziemnych, dlatego należy rozważyć zastrzeżenie na etapie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy, że ich budowa nie może doprowadzać do destabilizacji stosunków wodnych lub niekorzystnego oddziaływania na stateczność gruntów.

Pod względem warunków geologiczno-inżynierskich obszar gminy przeznaczony pod zabudowę nie przedstawia większych trudności dla sytuowania budynków. Niemniej jednak wskazane byłoby, podczas wprowadzania nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012r. poz. 463). Należy również uwzględnić występowanie na terenie opracowania – obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

13.3 Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone ustalenia planu ogólnego nie określają zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, jednak poprzez wyznaczenie odpowiednich stref – adekwatnych do istniejących uwarunkowań hydrograficznych w sposób racjonalny powinny chronić zarówno powierzchniowy jak i podziemny zasób wodny.

Niemniej w późniejszym etapie procesu planistycznego tj. w trakcie sporządzania miejscowego planu lub wydawania decyzji ustalających warunki zabudowy winien być określony dla poszczególnych terenów, sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami. Ścieki bytowe i komunalne odprowadzane winne być do kanalizacji sanitarnej z ograniczeniem lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków (w szczególności na terenach znajdujących się w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych).

Ponadto ścieki przemysłowe winny być odprowadzane wyłącznie do kanalizacji sanitarnej, a w przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych, należy na terenie działki inwestora pobudować podczyszczalnię ścieków przemysłowych. W zakresie kanalizacji deszczowej i melioracji docelowo do odwodnienia ulic i placów umiejscowionych na terenie intensywnej zabudowy, powinno się przewidzieć odprowadzenie do sieci kanalizacji deszczowej (z zainstalowanymi separatorami w ramach obowiązujących przepisów). Dla ulic położonych poza większymi miejscowościami, ciągów pieszo- rowerowych, ulic niepublicznych, czy małych ulic dojazdowych należy przewidzieć odwodnienie w sposób niekonwencjonalny, tj. poprzez budowę nawierzchni przepuszczalnych, rowów żwirowych lub odkrytych, czy rynsztoków przykrawężnikowych stosownie do podłoża, zagospodarowania terenu i stosunków gruntowo-wodnych.

Ponadto odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów działek budowlanych o funkcji usługowej, w zależności od warunków i możliwości powinny być odprowadzone do sieci kanalizacji deszczowej lub zagospodarowywane w indywidualny sposób, tzn. w razie braku możliwości dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dolów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Natomiast na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo- usługową należy dążyć do maksymalnego retencjonowania wód opadowych i roztopowych z możliwością wtórnego ich wykorzystania do celów bytowo-gospodarczych (tj. ograniczyć odprowadzanie wód na rzecz ewaporacji).

Plan ogólny umożliwia takie rozwiązanie poprzez zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach zabudowanych.

Wprowadzenie powyższych zapisów do dokumentów planistycznych niższego szczebla pozwoli, aby stan wód gruntowych nie uległ pogorszeniu w wyniku potencjalnych zanieczyszczeń, mogących pochodzić z wprowadzanych zapisami Planu ogólnego stref planistycznych o podstawowym profilu związanym z zabudową.

Zabudowa większej liczby terenów może przyczynić się w zakresie wód powierzchniowych do zagrożenia ich zanieczyszczeniami na terenach o nieuregulowanej gospodarce wodno-ściekowej oraz możliwości zmiany kierunku spływu wód opadowych w obszarze wykonywania ziemnych prac budowlanych, jak i z terenów zabudowanych i utwardzonych. Wobec czego przy wzroście powierzchni zabudowy na terenie gminy należy w sposób równomierny rozwijać sieć wodociągową oraz sieci kanalizacji ściekowej i deszczowej.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” zatwierdzonym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 poz. 300) celem środowiskowym wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód powierzchniowych jest:

- nie pogorszenie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Natomiast zgodnie z art. 59 ustawy Prawo wodne, celem środowiskowym dla wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania lub ich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ze względu na fakt, iż jakość wód podziemnych w JCWPd nr GW200087 oraz nr GW200086 określono jako dobry, wskazane jest przynajmniej utrzymanie tego stanu.

Natomiast dla wód powierzchniowych cele środowiskowe zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom

osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Wprowadzenie zapisami planu ogólnego nowych stref pod zabudowę dotychczas użytkowanych rolniczo, wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń środowiska gruntowo – wodnego pochodzącego ze źródeł rolniczych. Przy rozwoju nowego rodzaju zabudowy należy jednak, wraz z powstawaniem nowych inwestycji, zapewnić odprowadzanie ścieków i doprowadzenie wód w sposób powodujący jak najmniej zanieczyszczeń (jak wyżej wymieniono).

Ponadto projektowane przeznaczenie strefowe określone w Planie Ogólnym i ograniczenie rozprzestrzeniania się niekontrolowanej zabudowy, powinno przyczynić się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, gdyż rozbudowa sieci wodociągowej i budowa sieci kanalizacyjnej stanie się bardziej opłacalna.

13.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Ochrona środowiska na obszarze objętym opracowaniem, opiera się na ustaleniach dotyczących udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenie przeznaczonym pod zabudowę oraz wyznaczeniu na obszarze w chwili obecnej niezagospodarowanym, zielonym – strefy otwartej, dla której profil podstawowy to m.in: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.

Plan ogólny zachowując istniejące skupiska leśne oraz tereny wód, pozwoli na utrzymanie ciągłości biologicznej w gminie (w tym zachowanie korytarza ekologicznego)

Istotnym zagadnieniem przy oddziaływaniu na szatę roślinną jest wystrzeganie się na obszarze opracowania wprowadzania nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych. Takie zapisy winny znaleźć się na etapie sporządzania dokumentacji planistycznej niższego szczebla (planów miejscowych czy decyzji ustalających warunki zabudowy).

Proponowane funkcje terenów, zgodnie z ustaleniami projektu planu ogólnego, nie powinny negatywnie oddziaływać na formy ochrony przyrody w tym na obszary Natura 2000, które są zlokalizowane poza granicami gminy. Tym samym, nie przewiduje się oddziaływania skutków realizacji ustaleń planu ogólnego na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów.

Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszarów analizowanych poprzez potencjalne zwiększenie udziału zabudowy (w nowo wyznaczonych strefach zabudowy). Należy jednak zauważyć, że planowana zabudowa uwzględnia zasadę zrównoważonego rozwoju, gdyż zachowuje część terenów biologicznie czynnych.

Ze względu na silny wpływ czynnika antropogenicznego, który wyraźny jest szczególnie w centralnej części gminy, tj. zurbanizowany obszar mieszkaniowo – usługowy oraz istniejący przebieg dróg, teren ten nie stanowi miejsca migracji dużych zwierząt.

Natomiast zachowanie jako strefy otwartej korytarza ekologicznego oraz kompleksów leśnych, powinno zapewnić migrację i ochronę zwierząt lądowych w tym gatunków chronionych.

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), dla gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, obowiązuje szereg zakazów i nakazów, które w przypadku zaobserwowania tych gatunków muszą być bezwzględnie przestrzegane.

Część projektowanych stref planistycznych – są funkcjami mogącymi generować pewne uciążliwości dla tych gatunków, dlatego należy, szczególnie w czasie budowy, przestrzegać okresów lęgowych oraz stosować rozwiązania technologiczne ograniczające hałas.

13.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery, klimat lokalny i akustyczny

Realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane w większości strefy funkcjonalne, nie powinny wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego.

Jednocześnie każde zwiększenie terenów zabudowy kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych, przyczynia się do przekształcenia warunków topoklimatycznych. Natomiast oba ww. czynniki mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza. Dotyczy to głównie centralnej części gminy.

Wyznaczone w planie strefy gospodarcze pokrywają się z istniejącą lokalizacją zakładów produkcyjnych, uwzględniając jednocześnie ich możliwy obszarowy rozwój. Usytuowanie stref gospodarczych na terenie gminy Wolanów nie powinny mieć negatywnego oddziaływania na klimat, akustyczny i lokalny oraz stan higieny atmosfery.

Ze względu na uszczelnienie części powierzchni terenu, obecnie biologicznie czynnego, zmniejszy się powierzchnia parowania. W okresie prowadzenia prac budowlanych nastąpi wzrost zapylenia, szczególnie w suche dni. Temperatura może ulec nieznacznemu wzrostowi w miejscach intensywniejszej zabudowy, a zabudowa w bliższej odległości od cieków wodnych może przyczynić się do dłuższego zatrzymania chłodnych mas powietrza w dolinach rzecznych i tym samym cieplejszego powietrza nad nimi zalegającego.

Należy dążyć do ograniczeń natężenia hałasu związanego z komunikacją (droga krajowa i ekspresowa), poprzez wprowadzanie zieleni izolacyjnej, ewentualnie poprzez lokalizację ekranów akustycznych oraz stosowanie „cichych nawierzchni” drogowych (takich jak: asfalt porowaty (PA), dwuwarstwowe nawierzchnie porowate, MNU mieszanka o nieciąglym uziarnieniu lub SMA- mastyks grysowy, mieszanka z dodatkiem gumy) lub jeszcze innych środków technicznych, technologicznych i organizacyjnych niwelujących to negatywne oddziaływanie.

Postulowane jest, aby tereny podlegające ochronie przed hałasem (określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112), przebiegały w maksymalnej możliwej odległości od terenów intensywnej uciążliwości komunikacyjnej (w tym tereny kolejowe). W celu ich uniknięcia lub minimalizacji niezbędne będzie stosowanie odpowiednich środków organizacyjnych, technicznych i technologicznych (ciche nawierzchnie, ronda, ekrany akustyczne, wydzielenie terenów zieleni izoalcyjnej).

W celu poprawy higieny powietrza należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza ograniczając emisję zanieczyszczeń, poprzez stosowanie do celów grzewczych technologii opartej o przepisy odrębne.

Jedynie uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych), bądź w projektowanych strefach gospodarczych. Z tego względu należy zawrzeć odpowiednie zapisy ograniczające emisję przy sporządzaniu planów miejscowych dla tych terenów. Dodatkowo plan ogólny dopuszcza na części terenów (części stref otwartych) lokalizację terenów elektrowni wiatrowych oraz terenów elektrowni słonecznych, których realizacja przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Projektowane i istniejące zainwestowanie sankcjonowane zapisami analizowanego projektu Planu ogólnego powinno wszelkie oddziaływanie ograniczać wyłącznie do terenów, na których dana inwestycja jest lub będzie realizowana lub będzie mieć niewielki wpływ lokalnie.

13.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie wszelkiego zainwestowania pozostaje nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Proponowane zmiany zawarte w omawianym dokumencie nie wpłyną na rozerwanie/ fragmentację siedlisk, gdyż nie mają one charakteru wielkoskalowego, a rozbudowa będzie po wprowadzeniu planu ogólnego przebiegać w sposób bardziej kontrolowany, wzdłuż istniejących już zabudowań.

Niemniej każde nowe zainwestowanie na terenie niezagospodarowanym, przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie, ważnych z punktu widzenia różnorodności biologicznej. Z tego względu istotne jest by w późniejszych ustaleniach planistycznych (miejscowych planach, czy decyzjach ustalających warunki zabudowy) w miarę możliwości zawrzeć odpowiednie zapisy chroniące bioróżnorodność gminy Wolanów, m. in. poprzez zapisy takie jak:

- utrzymywanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni,
- zachowanie odległości zabudowy od akwenów wodnych, pozwalającej utrzymać równowagę ekologiczną,
- zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, ciągów ekologicznych, parków i terenów rekreacyjnych oraz terenów rolnych,
- zachowanie i ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin rzek, cieków i zbiorników wodnych poprzez odpowiednie kształtowanie ich struktury przyrodniczej (wyłączanie z zadrzewień i zalesień terenów łąk i pastwisk, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu),
- zachowanie i ochronę przeciwoerozyjną zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, miedz, żywoplotów, pasm łąk, drobnych płatów roślinności bagiennej, niewielkich śródpolnych zbiorników wodnych i mokradeł stanowiących miejsca ostojujące dla zwierząt i roślin,
- w miarę możliwości przestrzennych, stosowanie zasady omijania istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu, budowie i przebudowie dróg, po uprzedniej inwentaryzacji,
- bezwzględna ochrona pomników przyrody oraz siedlisk przyrodniczych,
- bezwzględną ochronę drzewostanów większych skupisk zieleni o charakterze parkowym,
- stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na terenach ogrodów prywatnych przy zabudowie

mieszkaniowej jednorodzinnej oraz na terenach parków i placów publicznych. Przy czym, przy wprowadzaniu nowej roślinności na obszarze opracowania wystrzegać się nasadzeń gatunków obcych i inwazyjnych.

13.7 Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu ogólnego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Jednocześnie zapisy projektu planu niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców.

Plan ogólny ograniczy również niekontrolowane rozprzestrzenianie się zabudowy, w tym mieszanie funkcji uciążliwej z mieszkaniową. Ustalenia planu ogólnego odnosząc się szeroko (ramowo) do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ład przestrzennego, dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko.

W przypadku nowej lokalizacji funkcji usługowej, należy na etapie planu miejscowego, rozstrzygnąć charakter działalności, która będzie najmniej kolizyjna z zabudową mieszkaniową oraz zasady takiego zagospodarowania, aby budynki będące miejscem prowadzenia spokojniejszej działalności były lokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, a te o znacznej uciążliwości w oddaleniu.

13.8 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego w swoim zakresie wpłynie na krajobraz poprzez zmiany krajobrazu naturalnego na tereny zabudowane. Głównie dotyczy to terenów zieleni, nieużytków oraz gruntów rolnych, których część zostanie przekształcona pod tereny zabudowy.

W pobliżu terenów, gdzie wyznaczone zostały obszary intensywniejszych przekształceń i zainwestowania, nastąpi miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej. Niemniej nowo wyznaczone strefy inwestycyjne w planie ogólnym występują wyłącznie w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, stanowią jej uzupełnienie lub poszerzenie – z tego względu krajobraz gminy winien zostać zachowany, również poprzez ustalenie w dokumencie ogólnych parametrów zabudowy – w tym intensywności i wysokości zabudowy nawiązujących do istniejącego zagospodarowania.

Przed zaburzeniem ciągłości systemu przyrodniczego, charakterystycznej topografii terenu, a także układów ruralistycznych, ustalenia projektu planu wprowadzają ustalenia strefowe dla poszczególnych terenów. Przy czym na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tereny zabudowy należy łączyć spójnym systemem zieleni urządzonej i krajobrazowej, celem poprawy wizerunku i walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych jak i z nimi sąsiadujących terenów rolnych i leśnych, objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej. Plan ogólny nakreśla swoimi ustaleniami w danym zakresie ramy.

Dodatkowo obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej należy nadawać formy architektoniczne, które będą harmonizować z otoczeniem. Należy ponadto ograniczyć lokalizację na całym obszarze gminy obiektów wymagających makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii terenu.

13.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Gmina Wolanów jest stosunkowo uboga w surowce mineralne. Na jej terenie występują wyłącznie udokumentowane złoża piasku i żwiru.

Lista obszarów górniczych na terenie Gminy Wolanów według Rejestru Obszarów Górniczych i Terenów Górniczych (Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>):

- OG złożo Sabat, Sabat dz. 88/1, nr w rejestrze 10-7/14/1444, data wyznaczenia 2020-03-16,
- TG złożo Sabat, Sabat dz. 88/1, nr w rejestrze 10-7/14/1444, data wyznaczenia 2020-03-16.

Na terenie gminy Wolanów nie wyznaczono w planie ogólnym stref SG.

13.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Zapisy planu ogólnego w sposób ramowy odnoszą się do ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze opracowania (wyłącznie poprzez ustalenia wskaźników zabudowy i wyznaczania odpowiednich profili funkcjonalnych stref planistycznych).

Jednocześnie realizacja ustaleń projektu planu ogólnego powinna przyczynić się do poprawienia walorów krajobrazowych terenów opracowania, a przez to do wzrostu ich atrakcyjności.

Zapisane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne nie powinny powodować uciążliwości i oddziaływać na nieruchomości sąsiednie, przez co zapewniony jest rozwój z poszanowaniem zasad kształtowania ładu przestrzennego i wartości historycznych.

13.11 Podsumowanie

Wnioski z analizy oddziaływania na środowisko projektowanych ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego zostały ujęte syntetycznie poniżej. Potencjalne zmiany w środowisku spowodowane realizacją planu zostały ujęte w skali:

- **wpływ pozytywny**- są to obszary, na których wprowadzono zapisy korzystne dla stanu środowiska przyrodniczego wpływające na jego poprawę i ochronę,
- **wpływ neutralny** - są to obszary, dla których wprowadzane zmiany nie mają istotnego znaczenia dla dotychczasowego funkcjonowania komponentów środowiska,
- **wpływ umiarkowany** - w ramach tej kategorii wydzielono obszary, na których przewiduje się utrzymanie lub nieznaczną zmianę dotychczasowego sposobu użytkowania terenu. Zachodzące tu zmiany środowiska prowadzące do zamiany dotychczasowego użytkowania terenu na inne funkcje o podobnym stopniu "agresywności" wobec środowiska nie spowoduje radykalnych zmian funkcjonowania lokalnych ekosystemów,
- **wpływ wyraźny** - wydzielono tu obszary o relatywnie największych przewidywanych zmianach w środowisku spowodowanych zmianami dotychczasowego użytkowania. Do tej kategorii zaliczono tereny planowanej zabudowy w obrębie terenów dotychczas wolnych od zabudowy. Skala wprowadzanych zmian dotychczasowego użytkowania terenu powoduje istotne zmiany lub

zagrożenia poszczególnych komponentów środowiska oraz krajobrazu, np. tereny nowoprojektowanej zabudowy i usług oraz komunikacji.

Zastosowana wyżej skala poziomu oddziaływania projektowanych ustaleń na otoczenie jest względna i została odniesiona indywidualnie do projektu planu. W innych warunkach planistycznych i terenowych skala ta byłaby dostosowana do innych relacji między ustaleniami planu a dotychczasowymi warunkami środowiskowymi i przewidywanymi zmianami.

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Wolanów

Strefa planistyczna	Wpływ na różnorodność biologiczną	Wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi	Wpływ na szatę roślinną i świat zwierzęcy	Przekształcenia powierzchni ziemi oraz jej właściwości	Zanieczyszczenie wód oraz wpływ na stosunki wodne	Zanieczyszczenie atmosfery	Zmiany mikroklimatu	Wpływ na zmiany krajobrazu	Wpływ na zabytki i dobra materialne	Charakter skutków
<u>SU, SH, SP</u>	wyraźny	brak	negatywne	negatywne	nieznacząco negatywne	nieznacząco negatywne	nieznacząco negatywne	negatywne	brak	nieznacząco negatywne
<u>SW, SJ, SZ, SN</u>	wyraźny	brak	nieznacząco negatywne	nieznacząco negatywne	brak/ nieznacząco negatywne	nieznacząco negatywne	brak	nieznacząco negatywne	brak	nieznacząco negatywne
<u>SK, SI</u>	wyraźny	nieznacząco negatywne	negatywne	negatywne	nieznacząco negatywne	nieznacząco negatywne	nieznacząco negatywne	negatywne	brak	nieznacząco negatywne
<u>SC, SO</u>	pozytywne	pozytywne	pozytywne	brak	brak/ pozytywne	brak/ pozytywne	brak/ pozytywne	brak/ pozytywne	brak	pozytywne

W celu uściślenia charakteru danego oddziaływania zastosowano gradację kolorów:

	pozytywne
	brak wpływu
	nieznacząco negatywne/ wyraźne
	negatywne

Skutki oddziaływania projektowanych ustaleń planu na otoczenie.

14. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Realizacja zapisów planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko, z uwagi na brak obiektów znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko.

Proponowany sposób zagospodarowania terenów jest kontynuacją istniejącego zainwestowania na tym obszarze. Zachowane zostają kompleksy leśne oraz tereny zieleni naturalnej, a projekt uchwały zawiera szereg ustaleń z zakresu ochrony środowiska. Tym samym, zarówno zasięg przestrzenny analizowanego terenu jak i ocena zapisów projektu planu wskazuje, że realizacja jego założeń nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

15. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Zaproponowany w projekcie planu ogólnego układ strefowy gminy, będzie mieć wpływ na obszary z nim sąsiadujące oraz niesie za sobą pewne skutki dla środowiska przyrodniczego, choć rozwiązania zawarte w planie dążą do ograniczenia negatywnych skutków przyjętych rozwiązań.

Możliwe rozwiązania alternatywne zostały przeanalizowane na etapie sporządzania projektu dokumentu, w tym również po analizie wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Zaproponowane rozwiązanie w opracowywanym projekcie można uznać za najkorzystniejsze. Jednocześnie należy zauważyć, iż projekt planu ogólnego został sporządzony na bazie obowiązujących kierunków rozwoju wynikających ze Studium i obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu ogólnego stanowi zatem alternatywę dla już istniejących dokumentów.

Analizowany projekt planu ogólnego uwzględnia wnioski władz gminy, instytucji oraz mieszkańców i przyjmuje rozwiązania optymalne.

16. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W działaniach tych szczególnie nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, dolesianie, ochronę obszarów chronionych.

Stan funkcjonowania środowiska przyrodniczego przy obecnym stanie zagospodarowania obszaru objętego opracowaniem jest dobry. Zapisy projektu planu ogólnego omówione w rozdziale 11 zapewniają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejących i projektowanych funkcji.

Planowany rozwój terenów zabudowanych uwzględnia rozwój infrastruktury technicznej, która pozwoli na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej na terenach zurbanizowanych, a zapisy dotyczące ochrony zasobów środowiska przyrodniczego są wystarczająco restrykcyjne, aby niwelować wszelkie negatywne skutki wprowadzanej zabudowy. Dodatkowo dopuszczenie w Planie ogólnym

realizacji terenów elektrowni wiatrowych oraz terenów elektrowni słonecznych na części stref, pozwoli na redukcję emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Jednocześnie realizacja ustaleń Planu ogólnego, na późniejszym etapie planistycznym, nie powinna spowodować istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze obszarów objętych ochroną, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.). W przypadku inwestycji drogowych w sąsiedztwie opracowywanego terenu dla zabezpieczenia przed hałasem może być konieczne wykonanie ekranów akustycznych dla terenów wymagających ochrony przed hałasem oraz niwelujących negatywne oddziaływanie (w tym zakresie na zwierzęta przemieszczające się) na terenach sąsiadujących z obszarami chronionymi.

W planie ogólnym zawarto wytyczne dla projektantów sporządzających miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i organu wydającego decyzje o warunkach zabudowy, określające dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian w przeznaczeniu terenów.

17.METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji zapisów Planu Ogólnego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu pierwszych decyzji ustalających warunki zabudowy, które powstaną w oparciu o opracowywany dokument.

Wynika to z faktu, iż plan ogólny stanowi dokument prawa miejscowego – jednak wyłącznie na jego podstawie nie mogą być wydawane pozwolenia na budowę.

Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie na etapie występowania inwestora o pozwolenie na budowę, a następnie poprzez coroczną analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy. W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przeprowadzany przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne. Należą do nich m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Wolanów.

Polega on na corocznej analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu (w szczególności dotyczącego: stanu wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, klimatu akustycznego, gleb) oraz na analizie i ocenie innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckim, wydawanym co roku.

Dodatkowo w zakresie indywidualnych rozwiązań dotyczących gospodarki ściekowej na terenie gminy wskazuje się na uwzględnienie przeprowadzania okresowych kontroli dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ze zbiorników bezodpływowych, w tym częstotliwości ich opróżniania, a w przypadku indywidualnych oczyszczalni ścieków – przeprowadzania okresowych kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się osadów ściekowych.

Ze względu na umożliwienie zapisami projektu Planu ogólnego częściowej ekspansji zabudowy na terenach rolniczych, należy przestrzegać wytycznych zapisanych ww. projekcie, ilości terenu biologicznie czynnego oraz przestrzegać linii zabudowy od lasu, dla inwestycji sąsiadujących z innymi terenami leśnymi.

Jednocześnie poza aspektem środowiskowym, ważny jest aspekt społeczny skutków realizacji zapisów Planu ogólnego. Sporządzający plan może zbadać stopień zadowolenia mieszkańców gminy z tych postanowień drogą ankietową bądź poprzez wprowadzenie konsultacji społecznych, przeprowadzanych przy okazji analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

18.STRESZCZENIE

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Wolanów, który został opracowany w związku z Uchwałą Rady Gminy Wolanów Nr LXIX/506/2024 z dnia 19 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Wolanów. Analizie i ocenie poddano projekt uchwały zawierający ustalenia danych przestrzennych, a także rysunek projektu planu na tle uwarunkowań.

W planie ogólnym gminy Wolanów określono strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne odpowiednie do specyfiki miejsca. Wiodące znaczenie przy podziale gminy Wolanów na w/w strefy miała istniejąca struktura funkcjonalno – przestrzenna oraz kierunki rozwoju określone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wolanów, w tym miejscowe plany obowiązujące na terenie gminy jak również Strategia Rozwoju Gminy Wolanów do 20230 roku. Taki sposób postępowania zapewnia spójność wyznaczonych stref z dotychczasowym ładem przestrzennym oraz pozwala na kontynuację istniejących zasad kształtowania i zagospodarowania przestrzeni. Dodatkowo, podejście to umożliwi elastyczne dostosowanie nowych ustaleń planistycznych do lokalnych uwarunkowań i potrzeb społeczno-gospodarczych gminy.

Plan ogólny zakłada wprowadzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową i rekreacji indywidualnej – jako stref wiodących wyznaczonych na podstawie istniejących uwarunkowań, tj. kontynuacji istniejącego zainwestowania oraz realnego zapotrzebowania z dążeniem do uzyskania wyższych standardów zamieszkania, a także zapewnienia wyższego poziomu usług dla jego mieszkańców z zachowaniem obecnego charakteru gminy. Jako funkcje uzupełniające wprowadzono do projektu planu strefy usługowe, strefy zieleni i rekreacji.

Dodatkowo uwzględniono w projekcie planu istniejące strefy gospodarcze w odpowiedniej odległości od planowanej i istniejącej zabudowy mieszkaniowej. W planie ogólnym, przy wyznaczaniu stref wzięto pod uwagę również przebieg istniejącego korytarza ekologicznego, tereny leśne, dla których wiodącą funkcją jest strefa otwarta bez możliwości zabudowy (miejscami strefa zieleni rekreacji). Omawiany dokument zachowuje również istniejące grunty leśne oraz większość gruntów rolnych (gruntów chronionych klasy III). W ustaleniach planu ogólnego uwzględnia się istniejącą obsługę komunikacyjną gminy w zakresie zarówno ruchu samochodowego jak i kolejowego.

W planie ogólnym dla gminy Wolanów ustalono następujące strefy planistyczne:

- a) SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- b) SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- c) SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- d) SU – strefy usługowe,
- e) SP – strefy gospodarcze,
- f) SH– strefy handlu wielkopowierzchniowego,
- g) SI – strefy infrastrukturalne,
- h) SN – strefy zieleni i rekreacji,
- i) SC – strefy cmentarzy,
- j) SO – strefy otwarte,
- k) SK – strefy komunikacji.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 0,8;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 25%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 16m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren zabudowy letniskowej i rekreacji indywidualnej, zieleni naturalnej, lasów oraz wód;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 0,5;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 30%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 12m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 0,5;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 30%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 12m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

STREFA USŁUGOWA

Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 1,0;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 50%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 16m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

STREFA GOSPODARCZA

Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²).

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 1,0;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 50%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 16m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%.

STREFA HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Profil podstawowy: teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²).

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 1,0;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 50%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 16m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

STREFA INFRASTRUKTURALNA

Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych.

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 1,6;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 20%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 16m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%.

STREFA ZIELENI I REKREACJI

Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²).

- *Ustalone profile dodatkowe:* teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu;
- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 0,6;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 30%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 21m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 50%.

STREFA CMENTARZY

Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Ustalone profile dodatkowe: teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: do 0,5;
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy: do 50%;
- Maksymalna wysokość zabudowy: do 34m;
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: do 30%.

STREFA OTWARTA

Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (*dotyczy: 1) terenów telekomunikacji; 2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²*).

Profil dodatkowy: teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej.

STREFA KOMUNIKACYJNA

Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi.

Profil dodatkowy: teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.

Uwaga: w wyżej wymienionych strefach planistycznych uwzględniono odstępstwa od przyjętej reguły dla terenów, na których obowiązujące plany ustalają inne wskaźniki oraz dla terenów, na których przesądziły o tym inne uwarunkowania.

Plan ogólny wyznacza dodatkowo obszary uzupełnienia zabudowy OUZ w poszczególnych jednostkach osadniczych – na terenie którego możliwe będzie wydawanie decyzji o warunkach zabudowy. Łączna powierzchnia obszaru uzupełnień zabudowy bez dopuszczalnego rozszerzenia, wyznaczona w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1 (pkt 1-5) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy wynosi **545,6** ha.

Na podstawie wyliczeń przeprowadzonych zgodnie ze wzorem, o którym mowa w § 1 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r., ustalono maksymalną dopuszczalną powierzchnię rozszerzenia obszaru uzupełnienia zabudowy na poziomie **212** ha. Wartości Pp, Pb i Pu zostały ustalone przy pomocy rządowej wtyczki <https://www.gov.pl/web/zagospodarowanieprzestrzenne/wtyczka-app>.

W projekcie planu ogólnego dokonano rozszerzenia obszarów uzupełnienia zabudowy o łącznej powierzchni 182,2 ha. Działania te zrealizowano w oparciu o kryteria określone w §1 ust. 5-6 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy. Działania w pierwszej kolejności objęły strefy planistyczne SW, SJ, SZ, SU zlokalizowane na

terenach nieobjętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W wyniku przyjętych rozwiązań nie wykorzystano pełnego limitu.

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnień zabudowy OUZ z rozszerzeniem wynosi (po odjęciu terenów komunikacji) to 651 ha.

Niniejsza prognoza stanowi m.in. ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: obecne użytkowanie terenu, warunki gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz.

Plan ogólny obejmuje obszar położony w granicach administracyjnych gminy Wolanów. Gmina Wolanów położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego wzdłuż drogi krajowej Nr 12 Radom – Łódź w odległości 13 km od Radomia.

Gmina Wolanów położona jest w zachodniej części Równiny Radomskiej, stanowiącej strefę przejściową pomiędzy Wyżyną Kielecko-Sandomierską z Kotliną Kozienną. Jest to obszar o wysokości od 150 do 200 m n.p.m. o powierzchni lekko falistej. Teren gminy Wolanów położony jest w zlewni rzeki Radomki. Klimat zmienny, typowy dla strefy przejściowej pomiędzy klimatem kontynentalnym, a morskim. Przez teren gminy przepływa rzeka Radomka oraz jej dopływy – Szabasówka, Jabłonica, Garlica oraz Dobrzyca z bezimiennymi ciekami.

Gmina Wolanów charakteryzuje się dużym odsetkiem terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Lasy i zalesienia stanowią 13 % terenów w gminie. Zwarta zabudowa koncentruje się obustronnie wzdłuż drogi krajowej. Tam są zlokalizowane największe miejscowości, m.in. Mniszek, Wawrzyszów, Strzałków, Wolanów, Kowalanka, Kacprowice, Sławno, Śleporwon. Pozostałe, mniejsze miejscowości, również są skoncentrowane wzdłuż dróg (przy czym są to drogi powiatowe oraz gminne). Dla rozwoju gminy duże znaczenie ma wybudowana droga krajowa S7, relacji Warszawa – Skarżysko-Kamienna. Przez gminę Wolanów przebiega również droga wojewódzka nr 733 Zakrzew-Wolanów-Kowala-Skaryszew oraz linia kolejowa Radom – Łódź. W dolinach rzek Szabasówki i Radomki istnieje możliwość rozwoju agroturystyki i rekreacji (zachodnie tereny gminy).

Obszar zabudowany i zagospodarowany stanowią jednostki osadnicze, tereny usługowe i produkcyjno-przemysłowe. Funkcjonowanie systemu osadniczego zapewnia ukształtowany układ komunikacyjny i infrastruktury technicznej.

Pod względem fizycznogeograficznym teren Gminy Wolanów znajduje się w prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego. Opisywany obszar mieści się w podprowincji Nizin Środkowopolskich, w makroregionie Wzniesień Południowomazowieckich. W układzie mezoregionalnym wg Kondrackiego, gmina mieści się w zasięgu jednostki Równina Radomska. Całą powierzchnię gminy obejmuje Wysoczyzna Wolanowa, stanowiąca część Równiny Radomskiej.

Większość terenu charakteryzowanej jednostki jest płaska bądź lekko falista (wysokości wahają się od ok 150 do 205 m n.p.m.). Najwyższe wzniesienia występują w okolicach Karczonek Słowińskich. Falistość jest tu związana z płytko leżącym podłożem mezozoicznym, pojawiającym się także lokalnie (na południe od Strzałkowa) na powierzchni. Wyniosłości i obniżenia mają przebieg NW-SE i nawiązują do przebiegu kopalnych progów mezozoicznego podłoża. Powierzchnia wysoczyzny jest słabo rozczłonkowana przez doliny rzeczne i niewielkie dolinki.

Doliny rzeczne na obszarze gminy są płytkie i wypełnione aluwiami (osadami rzecznyymi). Cechują je szerokie i płaskie dna, wąskie listwy tarasów (lub ich zupełny brak) oraz nieczytelne w morfologii przejścia w wysoczyznę. Dna większych dolin omawianych rzek w znacznej części są wypełnione torfami. Są to torfy pokrywowe o miąższości rzadko przekraczającej 1 m.

Powierzchnia wysoczyzny urozmaicona jest niewielkimi zagłębieniami bezodpływowymi (w ich dnach znajdują się nieduże zbiorniki wodne lub podmokłości) oraz lokalnie wydłami. Spadki terenu na wysoczyźnie wynoszą na ogół 1-2 % i nie przekraczają 5 %. Jedynie krawędzie dolin mają miejscami spadki w granicach 5÷10 %.

Na rzeźbę ukształtowaną w sposób naturalny nałożone są formy rzeźby antropogenicznej. Są to wyrobiska oraz nasypy drogowe i kolejowe.

Rejon opracowania charakteryzuje się klimatem zmiennym, typowym dla strefy przejściowej pomiędzy klimatem kontynentalnym, a morskim. Gmina znajduje się w mazowiecko-podlaskim regionie klimatycznym. Jej teren charakteryzuje się średnią roczną sumą opadów wynoszącą 550-600 mm i średnią roczną temperaturą 7,6°C (w styczniu -3,8°C, a w lipcu 18,2°C). Omawiany teren charakteryzuje się przewagą wiatrów z kierunku zachodniego. Klimat lokalny konkretnego terenu może się trochę różnić od klimatu całego regionu. Zależy on m.in. od rzeźby terenu, głębokości zalegania wód gruntowych, rodzaju podłoża, szaty roślinnej.

Na obszarze objętym opracowaniem nie zostały wyznaczone formy ochrony przyrody.

Najbliższe gminy Wolanów położone obszarowe formy ochrony przyrody:

- ok. 10 km na południowy- wschód OChK Ilża Makowiec,
- ok. 10 km na południowy- zachód i zachód OChK Lasy Przysusko-Szydłowieckie,
- ok. 12 km na północ OChK Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- ok. 13 km na północny- wschód Kozienicki PK,
- ok. 30 km na północny- zachód Spalski PK,
- ok. 25 km na południe Suchedniowsko- Oblęgowski PK,
- ok. 25 km na południe Sieradowicki PK,
- ok. 13 km na północny- wschód PLH140035 Puszcza Kozienicka,
- ok. 21 km na północny- zachód PLH140016 Dolina Dolnej Pilicy,
- ok. 15 km na południowy- wschód PLH 140015 Pakosław,
- ok. 17 km na południowy- zachód PLH260011 Lasy Skarżyskie,
- ok. 18 km na południowy- zachód PLH260015 Dolina Czarnej,
- ok. 21 km na południowy- zachód PLH260026 Ostoja Brzeźnicka,
- ok. 13 km na północny- wschód PLB140013 Ostoja Kozienicka,
- ok. 21 km na północny- zachód PLB140003 Dolina Pilicy.

Gmina Wolanów jest uboga w złoża surowców mineralnych, których eksploatacja w chwili obecnej byłaby uzasadniona ekonomicznie. Świadczy o tym brak udzielonych koncesji na wydobycie oraz brak wyznaczonych i zatwierdzonych obszarów górnictwa (wg Rejestru Obszarów i Terenów Górniczych).

Niemniej jednak znajduje się tutaj szereg złóż o różnym stopniu rozpoznania i udokumentowania:

- „Radom-Wolanów” – koncentracje fosforytowe;
- „Radom-Krogulcza” – fosforyty;

- „Wymysłów” - kruszywo naturalne (piasek);
- „Strzałków” - wapień i margle (surowiec dla przemysłu cementowego).

Lista obszarów i terenów górniczych na terenie Gminy Wolanów według Rejestru Obszarów Górniczych i Terenów Górniczych (Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>):

- OG złożę Sabat, Sabat dz. 88/1, nr w rejestrze 10-7/14/1444, data wyznaczenia 2020-03-16,
- TG złożę Sabat, Sabat dz. 88/1, nr w rejestrze 10-7/14/1444, data wyznaczenia 2020-03-16.

W gminie Wolanów zlokalizowany jest cmentarz parafialny w Wolanowie przy ul. Radomskiej oraz cmentarze w miejscowościach Mniszek, Jarosławice i Młodocin Większy. Plan przewiduje korekty granic niektórych cmentarzy. Dla terenów cmentarzy i ich stref ochronnych obowiązują przepisy odrębne o cmentarzach i chowaniu zmarłych m.in. rozporządzenie ministra gospodarki komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. (Dz. U. z dnia 16 września 1959 r.).

Obecnie w Ewidencji Zabytków Gminy Wolanów znajdują się 74 zabytki nieruchome oraz 59 stanowiska archeologiczne. Większość obiektów ujętych w ewidencji prezentuje dobry stan zachowania.

Klimat akustyczny środowiska obszaru opracowania kształtowany jest przez hałas komunikacyjny drogowy, przede wszystkim pochodzący z natężenia ruchu pochodzącego z dróg wojewódzkich oraz w mniejszym stopniu z dróg powiatowych i dróg gminnych.

Druga część niniejszej prognozy odnosi się do konkretnych zapisów projektu planu w kontekście ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, jak również ich oddziaływania na poszczególne komponenty. Prognoza wykazuje, iż ustalenia projektu planu ogólnego dla obszaru gminy Wolanów przy ich przyszłościowej realizacji wpływać będą na środowisko na analizowanym obszarze, ale w sposób nieznaczny w jego otoczeniu. Warunkiem jest wprowadzenie również odpowiednich obostrzeń prawnych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych niższego szczebla (mpzp i decyzje wz). Potrzeba opracowania projektu planu ogólnego gminy Wolanów wynika ze zmian ustawodawczych jak również z faktu zapobieżeniu „paralizu” inwestycyjnego z końcem roku 2025 w gminie.

Na obszarze planu nie przewiduje się większych zmian rzeźby terenu. Przekształceniom mogą ulec jedynie tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu są wytyczne określające maksymalne powierzchnie zabudowy i minimalne powierzchnie biologicznie czynne. W miejscach wprowadzenia zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Przy czym w wyniku wyznaczenia w planie ogólnym obszaru uzupełnienia zabudowy – możliwość posadowienia nowych obiektów budowlanych przy wydawaniu decyzji WZ będzie przestrzennie ograniczona i dokument chronić będzie niekontrolowane przekształcenia powierzchni ziemi.

W prognozie odniesiono się m.in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, o ochronie przyrody, Prawo wodne oraz przytoczono konkretne ustalenia projektu planu, spełniające wymogi wynikające z tych i innych ustaw. Dotyczą one m.in. gospodarki wodami opadowymi i

roztopowymi, gospodarki odpadami, zagospodarowania ścieków, ochrony terenów zieleni. Wprowadzone ustalenia planu nawiązują do zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, w tym istniejących warunków wodnych (m.in. poprzez wyznaczenia stref otwartych – wolnych od zabudowy). Zapisy te pozwolą, aby stan wód gruntowych nie uległ pogorszeniu w wyniku potencjalnych zanieczyszczeń mogących pochodzić z wprowadzanej zapisami planu stref inwestycyjnych.

Projekt planu zakłada nieznaczne zwiększenie terenów zabudowy, co zawsze wiąże się z uszczelnieniem powierzchni kosztem terenów biologicznie czynnych. W konsekwencji powoduje to również ograniczenie miejsc bytowania lokalnej fauny. Wprowadzenie wszelkiego zainwestowania pozostaje nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Jednakże proponowane zmiany zawarte w omawianym dokumencie nie wpłyną na rozerwanie/ fragmentację siedlisk, gdyż nie mają one charakteru wielkoskalowego i nawiązują do sąsiednich jednostek osadniczych, niemniej jednak ich efekt będzie skumulowany. W celu zachowania możliwości migracji zwierząt projekt planu zachowuje jako strefę otwartą obszar korytarza ekologicznego oraz zachowuje istniejące kompleksy leśne, występujące na terenie opracowania.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, biorąc pod uwagę projektowane w większości strefy, nie wpłynie znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego. Zmiany lokalnych warunków klimatycznych, w wyniku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, ograniczą się wyłącznie do miejscowego hamowania przepływu mas powietrza w jednostkach osadniczych, w których występuje już gęsta zabudowa.

Projekt planu ogólnego może wpływać na warunki życia społeczności lokalnej. Jednocześnie zapisy projektu niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Ustalenia planu ogólnego, odnosząc się szeroko do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych wyłącznie w wyznaczonych dla nich miejscach, przy jednoczesnej dbałości o środowisko.

Ponadto projekt planu także zapewnia dbałość o tereny zabytkowe, co będzie pozytywnie oddziaływać na obecnych i przyszłych mieszkańców.

Projekt planu nie wpłynie na zmianę krajobrazu poszczególnych terenów objętych opracowaniem. Wprowadzone w planie nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową lub zagrodową nawiązuje do istniejącej w sąsiedztwie zabudowy. Stanowią jej uzupełnienie lub poszerzenie z zachowaniem parametrów zabudowy istniejących w chwili obecnej.

Zaproponowane w projekcie planu ogólnego zagospodarowanie będzie mieć wpływ na obszary z nim sąsiadujące oraz niesie za sobą pewne skutki dla środowiska przyrodniczego, choć ustalenia w gminie Wolanów m.in. stref otwartych z zachowaniem ich funkcji leśno - łąkowej dążą do ograniczenia negatywnych skutków przyjętych rozwiązań. Możliwe rozwiązania alternatywne zostały przeanalizowane na etapie analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy i zaproponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie można uznać za najkorzystniejsze. Jednocześnie należy zauważyć, iż projekt planu ogólnego jest nawiązaniem do obowiązującego studium i wyznaczonych w nim kierunków rozwoju. Tym samym stanowi on alternatywę dla już istniejącego dokumentu.

Zapisy planu nie przewidują realizacji inwestycji mogących wpłynąć na integralność obszarów objętych ochroną oraz przekraczających swym oddziaływaniem nieruchomości, na której mają być

realizowane. Skumulowane oddziaływanie na elementy środowiska ustaleń planu ogólnego nie będzie mieć zasięgu transgranicznego.

OŚWIADCZENIE*

Gdynia, 16.01.2026 r.

Mariusz Fudala
ul. Św. Antoniego 6
81-577 Gdynia

Oświadczam jako osoba kierująca zespołem autorskim dokumentu:

Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Wolanów, że ukończyłem jednolite studia magisterskie na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej i posiadam 13-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko. Oświadczam, że zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 lit. f. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d wyżej wymienionej ustawy, uprawniające mnie do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko, raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”

.....
Podpis (czytelny) oświadczającego

 GDYŃSKA GRUPA URBANISTYCZNA s.j.
Mariusz Fudala, Tomasz Płocke
81-305 Gdynia, ul. Poznańska 10
NIP 586-20-29-659, Regon 191964050

*Oświadczenie na podstawie art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024r. poz. 1112)

OŚWIADCZENIE*

Gdynia, 16.01.2026 r.

Anna Szczypińska-Woźniak

ul. Pomorska 82C/2

80-345 Gdańsk

Oświadczam jako współautor dokumentu:

Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Wolanów, że ukończyłam jednolite studia magisterskie na Wydziale BGiO, Uniwersytetu Gdańskiego, w zakresie Kształtowania i Ochrony Środowiska, na kierunku Geografia oraz Podyplomowe Studia z Urbanistyki i Gospodarki Przestrzennej- projektowanie przestrzeni i zarządzanie na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko. Oświadczam, że zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 lit. f. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 pkt 1 lit. d wyżej wymienionej ustawy, uprawniające mnie do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko, raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

„Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”

Podpis (czytelny) oświadczającego

 GDYŃSKA GRUPA URBANISTYCZNA s.j.
Mariusz Fudala, Tomasz Płocke
81-305 Gdynia, ul. Poznańska 10
NIP 586-20-29-659, Regon 191964050

*Oświadczenie na podstawie art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024r. poz. 1112)

MATERIAŁY WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU OPRACOWANIA

1. *Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50 000, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2002*
2. *Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1:50 000*
3. *Mapa geośrodowiskowa Polski, PIG*
4. *Potencjalna roślinność naturalna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa 2008,*
5. *Atlas - Regiony fizycznogeograficzne Polski wg Jerzego Kondrackiego, Geografia Regionalna Polski, Warszawa, 2002*
6. *Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000,*
7. *Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa,*
8. *Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa,*
9. *Piękoś-Mirkowa H., Mirek Z., 2006: Flora Polski. Rośliny chronione. Oficyna wydawnicza Mulico, Warszawa,*
10. *Sudnik Wójcikowska B., 2011: Flora Polski. Rośliny synantropijne. Atlas roślinności lasów. Oficyna wydawnicza MULTICO, Warszawa,*
11. *Witkowska-Żuk L., 2008: Flora Polski. Atlas roślinności lasów. Oficyna wydawnicza MULTICO, Warszawa,*
12. *Wysocki Cz., Sikorski P., 2009: Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu,*
13. *Atlas klimatu Polski (1991–2020), Redakcja naukowa: Arkadiusz M. Tomczyk, Ewa Bednorz, Bogucki Wydawnictwo Naukowe Poznań 2022*
14. *Plan Zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (Uchwała Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.*
15. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wolanów przyjęte uchwałą Nr XVII/104/2000 Rady Gminy Wolanów z dnia 23 czerwca 2000 r.*
16. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z dnia 29 października 2002 r. Nr 155, poz. 1298)*
17. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*
18. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*
19. *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*
20. *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*
21. *Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne*
22. *Andrzejewski R., 1980, Ekofizjografia i ekologiczne kształtowanie środowiska biotycznego na obszarach zurbanizowanych, Człowiek i Środowisko, t. 4, nr 4;*
23. *Opracowanie fizjograficzne w planach przestrzennego zagospodarowania województw, miast i gmin, 1984, opr. zbior., Instytut Kształtowania Środowiska, Warszawa;*
24. *Różycka W., 1986, Zakres badań ekofizjograficznych i zasady wdrażania wyników do planów zagospodarowania przestrzennego, w: Człowiek i Środowisko, t. 10, nr 4;*
25. *Stala Z., 1990, Ekofizjograficzne zasady kształtowania struktury przestrzennej miast w planach zagospodarowania przestrzennego, IGPIK, Warszawa*
26. *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 2380)*
27. *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r. poz. 1409)*
28. *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r. poz. 1408)*

29. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku
30. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji
31. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem
32. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku
33. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem
35. Uchwała Nr LVI/394/2023 Rady Gminy Wolanów z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Wolanów na lata 2023 – 2026”
36. Uchwała Nr LVI/395/2023 Rady Gminy Wolanów z dnia 27 marca 2023r. z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wolanów na lata 2023 – 2026 z perspektywą do 2028 roku
37. Uchwała Nr XLVII/335/2022 Rady Gminy Wolanów z dnia 22 sierpnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Wolanów do 2030 roku
38. <https://www.bip.wolanow.pl/plik,7093,tresc-uchwaly-nr-lvi-395-2023.pdf>
39. Program Rewitalizacji dla Gminy Wolanów na lata 2016 - 2023
40. Ocena Stanu Jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach–
41. stan na rok 2022
42. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Wolanów za rok 2023
43. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023
44. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie mazowieckim, Warszawa 2023
45. „Państwowy Monitoring Środowiska” (marzec 2023)
46. Atlas klimatu Polski (1991–2020) Redakcja naukowa: Arkadiusz M. Tomczyk, Ewa Bednorz, Poznań 2022
47. <file:///C:/Users/LENOVO-PC/Downloads/Roczna%20ocena%20jako%20ci%20powietrza%20w%20wojew%20C3%B3dztwie%20mazowieckim.%20Raport%20wojew%20C3%B3dzki%20za%20rok%202023-1.pdf>
48. <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/metadane>
49. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/maps/>
50. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/367>
51. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>
52. <https://mjwp.gios.gov.pl/>
53. <http://beta.btsearch.pl/bts/?query=Wolan%C3%B3w>
54. <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/7/publications/>
55. https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/
56. <https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>
57. <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>
58. <https://mwkz.pl/delegatury-radom>
59. <https://wolanow.e-mapa.net/>

60. Program Rewitalizacji dla Gminy Wolanów na lata 2016 – 2023
61. <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>
62. <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Z%C5%82o%C5%BCa>
63. <https://www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html>
64. <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Otwory-i-punkty-badawcze>
65. <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Mapy-geologiczne>
66. <https://ios.edu.pl/aktualnosci/nowy-podzial-fizycznogeograficzny-polski/>
67. https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPGW
68. <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/?page=Wody-podziemne>
69. <https://www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html>
70. https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Monthly/2010/1/Winter
71. <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/publication>
72. <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/2001>
73. https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gmap=gp0
74. <https://mapy.geoportal.gov.pl/imapnext/imap/index.html?moduleId=modulRol&mapview=51.978352%2C19.400858%2C4000000s>
75. <https://www.powietrze.mazovia.pl/aktualnosci/wszystkie/aktualizacja-programu-ochrony-powietrza--pm10-pm25-bap-no2>
76. <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=5>
77. <https://www.cozadzien.pl/region/gmina-wolanow-z-nowa-siec-kanalizacyjna/83852>
78. <https://www.google.pl/maps/>
79. https://spprzysucha.nazwa.pl/wieniawaarchiwum/localhost/spi/gminawieniawa.pl/pl_start6bfb.html?typ=13&menu=2&dzialy=2&artykul=295&akcja=artykul
80. <https://www.mojradom.pl/wp-content/uploads/2020/01/s12-01.jpg>
81. <https://inzynierbudownictwa.pl/trasa-s12-przysucha-wieniawa-z-umowa/>
82. Regiony klimatyczne Polski wg Okołowicza
83. Podział geobotaniczny Polski według J. M. Matuszkiewicza
84. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących sieć Natura 2000 w Polsce”, wykonanego pod kierownictwem prof. W. Jędrzejewskiego